

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A LUAT PARTE LA CONSFĂTUIREA COMITETULUI POLITIC CONSULTATIV AL STATELOR PARTICIPANTE LA TRATATUL DE LA VARȘOVIA

În capitala R.P. Bulgaria, la lucrările Comitetului

Pe aeroportul Otopeni, la întoarcerea în țară

**Tovarășul
Nicolae Ceaușescu
a inaugurat
a XI-a ediție
a Tîrgului
Internațional
București**

Relatare în pagina 3

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A LUAT PARTE LA CONSFĂTUIREA COMITETULUI POLITIC CONSULTATIV AL STATELOR PARTICIPANTE LA TRATATUL DE LA VARȘOVIA

În zilele de 22 și 23 octombrie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat la Sofia la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Conducătorul partidului și statului nostru a fost însoțit de tovarășii Constantin Dăscălescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, Constantin Olteanu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul apărării naționale, Petru Enache, membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe.

La Consfătuire au participat, de asemenea: delegația Republicii Populare Bulgaria, condusă de tovarășul Todor Jivkov, secretar general al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria; delegația Republicii Socialiste Cehoslovace, condusă de tovarășul Gustav Husak, secretar general al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace; delegația Republicii Democratice Germane, condusă de tovarășul Erich Honecker, secretar general al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democratice Germane; delegația Republicii Populare Polone, condusă de tovarășul Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Polone; delegația Republicii Populare Ungare, condusă de tovarășul Janos Kadar, secretar general al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar; delegația Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, condusă de tovarășul Mihail Sergheevici Gorbaciov, secretar general al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. A luat parte mareșalul Uniunii Sovietice V.G. Kulikov, comandant șef al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

Participanții la Consfătuire au efectuat o analiză aprofundată a situației din Europa și au făcut un schimb de păreri asupra problemelor fundamentale ale relațiilor internaționale în ansamblu. Atenția principală a fost acordată sarcinilor urgente ale luptei pentru pace, pentru eliminarea pericolului nuclear și pentru îmbunătățirea radicală a situației în Europa, în întreaga lume, pentru prevenirea militarizării Cosmosului și oprirea cursei înarmărilor, în primul rând a înarmărilor nucleare, pentru dezarmare, pentru revenirea relațiilor internaționale pe calea destinderii și colaborării reciproc avantajoase și egale în drepturi, pe baza coexistenței pașnice. A avut loc, de asemenea, o discuție rodnică în probleme actuale ale colaborării dintre statele participante la Tratatul de la Varșovia. La Consfătuire s-a subliniat însemnătatea acțiunilor comune în înfăptuirea de către aceste state a cursului de însănătoșire radicală a relațiilor internaționale, de întărire în continuare a unității și coeziunii țărilor aliate, de garantare traică a securității lor.

La Consfătuire a fost adoptată în unanimitate Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia „Pentru eliminarea pericolului nuclear și pentru îmbunătățirea radicală a situației în Europa, în întreaga lume”. Declarația urmează să fie difuzată ca document oficial al Organizației Națiunilor Unite și adusă la cunoștința tuturor statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa.

Pe baza consultărilor și a discuțiilor rodnice din cadrul Consfătuirii, Declarația expune poziția comună a statelor participante la Tratatul de la Varșovia în cele mai importante și mai acute probleme ale contemporaneității. În documentul menționat se arată că statele participante la Tratatul de la Varșovia nu vor renunța în nici o împrejurare la securitatea popoarelor lor; ele nu tind să obțină supremația militară și nici nu o vor admite asupra lor. Aceste state se opun cu hotărâre cursei înarmărilor, escaladării acesteia și se pronunță pentru asigurarea echilibrului de forțe la nivelul cel mai scăzut.

„Principalul scop al politicii externe al statelor participante la Tratatul de la Varșovia — se spune în Declarație — a fost și rămâne înlăturarea pericolului nuclear, reducerea nivelului confruntării militare, dezvoltarea relațiilor internaționale în spiritul coexistenței pașnice și al destinderii. Ele pornesc de la premisa că deosebirile de natură ideologică nu trebuie să împiedice relațiile interstatale și să submineze stabilitatea acestora. Ele consideră, de asemenea, că în prezent este mai necesară ca oricând conclucrarea activă dintre toate statele, dintre toate forțele care militează pentru normalizarea situației internaționale. Acesta este țelul avut în vedere în largul complex de propuneri ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia, precum și în propunerile altor țări iubitoare de pace”. În vederea realizării unui reviriment în direcția unei securități reale și a dezvoltării colaborării internaționale, subliniază Declarația, este necesar să se pună capăt politicii de forță și de confruntare. Toate statele trebuie să aplice cu strictețe principiile respectării independenței și suveranității naționale, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, inviolabilității frontierelor și integrității teritoriale, soluționării pe cale pașnică a diferendelor dintre state, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și celelalte norme unanim recunoscute ale relațiilor internaționale.

Pornind de la analiza aprofundată a situației internaționale făcută de participanții la Consfătuirea de la Sofia, Declarația arată că problema fundamentală a lumii contemporane este oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rând la dezarmarea nucleară. O mare contribuție la soluționarea acestei probleme ar constitui-o realizarea de către Uniunea Sovietică și Statele Unite a unor măsuri deosebit de importante. Este vorba, înainte de toate, de a opri întreaga activitate de producere, testare și desfășurare a armelor cosmice de șoc, inclusiv a mijloacelor antisatelit; înghețarea armamentelor nucleare existente la nivelele cantitative actuale, cu limitarea maximă a modernizării lor și încetarea concommitență a creării, experimentării

și desfășurării de noi sisteme și tipuri de asemenea arme, și alte măsuri.

Subliniind importanța soluționării cât mai urgente a stărilor conflictuale existente, precum și a preîntâmpinării apariției unor noi focare de încordare în lume, în Declarație se menționează că statele participante la Tratatul de la Varșovia sprijină propunerea Republicii Socialiste România privind adoptarea, la cea de-a 40-a sesiune a Adunării generale a O.N.U. a Apelului solemn către statele aflate în conflict de încetare fără întârziere a acțiunilor armate și de trecere la tratative, precum și Apelul adresat statelor membre ale O.N.U. de a se angaja să reglementeze conflictele și diferendele existente pe cale politică.

În încheierea Declarației se spune: „Statele participante la Tratatul de la Varșovia adresează guvernelor și popoarelor tuturor țărilor din Europa și de pe alte continente chemarea de a-și uni eforturile în lupta împotriva pericolului distrugerii generale care planează asupra omenirii, de a soluționa, toate problemele internaționale, oricât de grave și de complicate ar fi ele, prin mijloace politice, pe calea tratativilor, a dialogului constructiv, ținându-se seama de interesele legitime ale părților. Deosebirile de concepții politice, filosofice sau de altă natură nu trebuie să constituie un obstacol în realizarea acestui țel. Acționând unite și energic, forțele păcii pot să preîntâmpine catastrofa nucleară, să asigure dreptul suprem al popoarelor la viață, la pace, la dezvoltare independentă și liberă”.

În timpul cât s-a aflat la Sofia, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întâlnit cu tovarășul Todor Jivkov. Cei doi conducători de partid și de stat au avut un schimb util de păreri în probleme importante care privesc stadiul actual și perspectiva relațiilor dintre cele două țări și popoare, precum și situația politică mondială. S-a subliniat că economiile celor două țări oferă largi posibilități pentru adâncirea și diversificarea raporturilor româno-bulgare. În același timp, a fost exprimată hotărârea de a se acționa pentru dezvoltarea lor continuă, spre binele și în folosul celor două țări socialiste vecine și prietene.

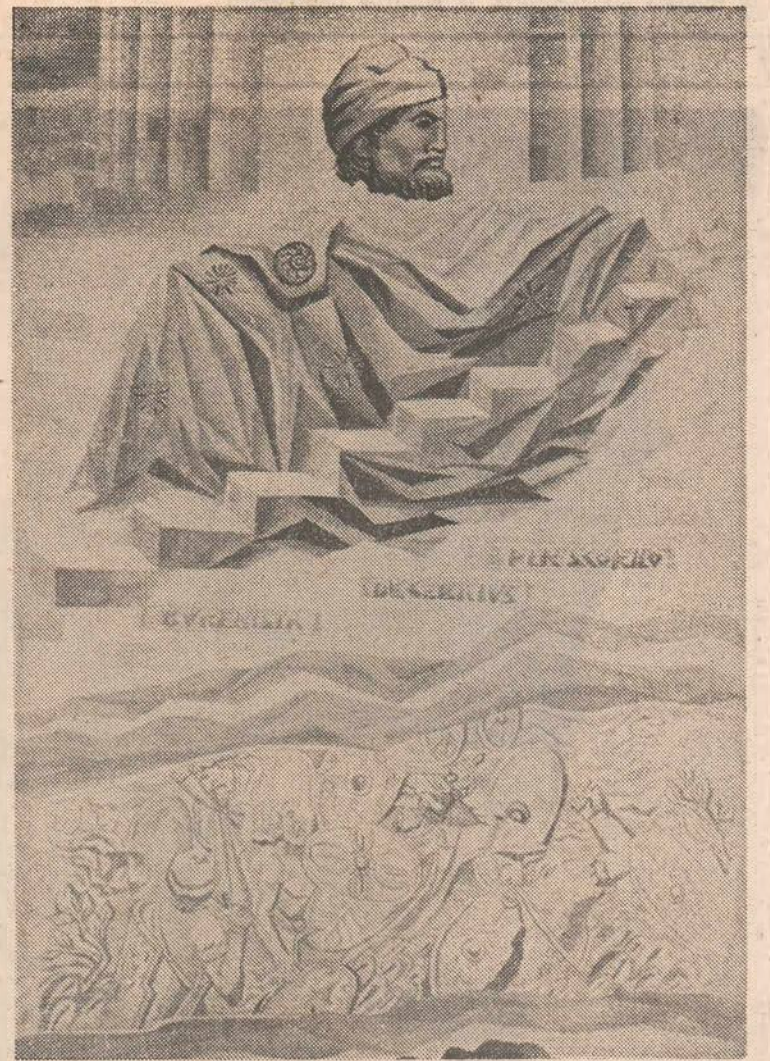
ION CODRU ■

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut pe ordinea de zi probleme de mare importanță politico-economică. Astfel, dezbătându-se Raportul privind reducerea ponderii cheltuielilor materiale de producție pe ansamblul economiei naționale, s-a stabilit să fie luate în continuare măsuri ferme pentru reducerea substanțială a acestor cheltuieli în toate activitățile de transport, și în primul rând în transporturile auto, ale căror costuri sînt mult mai mari decît în celelalte sectoare de transport.

De o însemnătate excepțională sînt măsurile stabilite de Comitetul Politic Executiv pentru întărirea ordinii, disciplinei și răspunderii în sectorul energetic. În lumina acestor sarcini, a căror aplicare constituie o garanție sigură a înfăptuirii programelor de dezvoltare multilaterală a țării, în centralele electrice se impun organizarea exemplară a întregii activități, întronarea unui riguros spirit de disciplină, așa cum o impune specificul muncii din acest sector vital pentru economia națională, îmbunătățirea radicală a activității de reparații și întreținere, creșterea gradului de siguranță în funcționare a agregatelor. Toate aceste măsuri au drept scop crearea tuturor condițiilor tehnice și organizatorice necesare pentru exploatarea la parametrii maximi a tuturor centralelor electrice. În acest sens, răspunderi deosebite revin, totodată, întreprinderilor producătoare de utilaje și de echipamente destinate centralelor electrice.

În aceeași ședință, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare privind vizita oficială de prietenie pe care a efectuat-o, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în perioada 7—12 octombrie, în Republica Populară Chineză, la invitația tovarășului Hu Yaobang, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, și a tovarășului Li Xiannian, președintele Republicii Populare Chineze. Apreciind rezultatele vizitei, Comitetul Politic Executiv a aprobat un program concret de măsuri pentru transpunerea în viață a înțelegerilor convenite cu privire la dezvoltarea schimburilor comerciale, a cooperării și colaborării româno-chineze în diferite sectoare economice, precum și în alte domenii. În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat despre vizita oficială de prietenie făcută, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Democrată Coreeană, în perioada 12—15 octombrie, la invitația tovarășului Kim Ir Sen, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, președintele Republicii Populare Democratice Coreene. Comitetul Politic Executiv a aprobat în unanimitate rezultatele acestei vizite și a stabilit un program de măsuri concrete pentru realizarea în cele mai bune condiții a acordurilor și înțelegerilor convenite, pentru înfăptuirea exemplară a acțiunilor de colaborare și cooperare prevăzute, pentru dezvoltarea mai intensă a conclucrării dintre România și R.P.D. Coreeană, în folosul și spre binele popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului și păcii.

Nesecat izvor de inspirație: istoria patriei

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU LA INAUGURAREA TÎRGULUI INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI

După cum este cunoscut, la sfârșitul săptămânii trecute tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a inaugurat cea de-a 11-a ediție a Tîrgului Internațional București (TIB — 85), care se desfășoară sub generoasa deviză „Comerț, cooperare, dezvoltare, pace”. Salutînd prezența la festivitatea de deschidere a tîrgului a conducătorului partidului și statului nostru, ministrul român al comerțului exterior și al cooperării economice internaționale a spus: „Prezența dumneavoastră, mult iubite și stimată tovarăse Nicolae Ceaușescu, constituie o nouă și grăitoare dovadă a grijii deosebite pe care o purtați permanent propășirii României, a activității neobosite pe care o desfășurați pentru dezvoltarea relațiilor economice externe ale țării și pentru extinderea legăturilor de prietenie cu toate popoarele, pentru instaurarea unui climat de pace, destindere și colaborare în întreaga lume. Îngăduiți-mi să exprim un respectuos omagiu tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu — a cărei distinșă prezență onorează manifestarea de astăzi — și să-i adresez cele mai calde mulțumiri pentru sprijinul constant și generos pe care îl acordă promovării schimburilor economice și tehnico-științifice ale României”.

Creat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, Tîrgul Internațional București și-a cîștigat de-a lungul anilor un binemeritat prestigiu în lume, demonstrat de participările numeroase, de calitate și de performanțe produselor expuse, de amploarea tranzacțiilor comerciale încheiate de firmele românești și străine prezente la TIB. Manifestare economică internațională de amploare, tîrgul stîrnește la fiecare ediție un viu și justificat interes în rîndul specialiștilor români și al oamenilor de afaceri de peste hotare, al publicului larg dornic să cunoască cele mai noi produse ale economiei românești. Actuala ediție a tîrgului se desfășoară în anul în care s-au împlinit două decenii de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, perioadă de mărețe înfăptuirii, numită de poporul român Epoca Ceaușescu. În acest timp al împlinirilor România a manifestat o preocupare permanentă și fermă pentru amplificarea și dezvoltarea schimburilor economice cu toate țările socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, pe baza noilor principii de relații internaționale. Ca urmare a acestei preocupări, precum și a dezvoltării în ritm susținut a economiei naționale, a diversificării structurii industriei, a introducerii în fabricație a tehnologiilor moderne, au fost create condiții favorabile participării tot mai active a țării noastre la circuitul mondial de valori. Dacă în anul 1965 România întreține relații economice și tehnico-științifice cu 98 de țări, în acest an numărul lor depășește 150. Colaborarea rodnică dintre întreprinderile românești de comerț exterior și firmele străine se reflectă și prin sporirea de la an la an

a volumului comerțului exterior. Pornind de aici, în Directivele Congresului al XIII-lea se prevede, pentru cincinalul 1986—1990, o creștere a schimburilor economice internaționale ale României cu 41—45 la sută.

După ce a tăiat panglica inaugurală a ediției din acest an a TIB, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a vizitat pavilioanele tîrgului. Ca și în anii precedenți, și la actuala ediție România este principalul expozant. Cele peste 800 de întreprinderi românești producătoare, de comerț exterior și altele, participante la TIB — 85 prezintă produse de înalt nivel tehnic, competitive, care constituie o bază solidă pentru negocierile cu partenerii de peste hotare. Cea mai mare parte dintre exponatele românești constituie noutăți absolute sau au un grad înalt de modernizare. Printre acestea se remarcă noile tipuri de strunguri cu comandă numerică, mașinile de găurit în coordonate, mașinile de alezat și frezat, presele, mașinile de prelucrare prin electroeroziune; în transporturi — autocamioane și autobasculante de

peste hotare, cu participare individuală. La TIB — 85 sînt reprezentate oficial Angola, Australia, Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, R.P.D. Coreeană, Cuba, Egipt, R.D. Germană, R.F. Germania, Grecia, India, Israel, Italia, Iugoslavia, Japonia, Maroc, Norvegia, Pakistan, Polonia, S.U.A., Turcia, Ungaria și Uniunea Sovietică. Participă, de asemenea, Organizația pentru Eliberarea Palestinei. În total, în afară de participanții din România, la TIB — 85 expun 400 de firme importante din 35 de țări de pe toate continentele. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost salutat cu deosebită căldură de miniștri, de șefi ai misiunilor diplomatice acreditate în țara noastră, de directorii pavilioanelor naționale și de reprezentanții firmelor străine, care și-au exprimat bucuria de a participa la actuala ediție a TIB, de a primi vizita șefului statului român. Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost transmise călduroase salutări din partea șefilor de state reprezentate la Tîrgul Internațional București, împreună cu urări de succes în activitatea pe care o desfășoară. Președintele României a mulțumit și a adresat la rîndul său șefilor de state un cald salut și cele mai bune urări. Pe parcursul vizitării pavilioanelor străine, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întreținut cordial cu participanții la tîrg, relevînd bunele relații care există între România și țările prezente, între întreprinderile românești și firmele de peste hotare, precum și largile posibilități pentru dezvoltarea în continuare a acestora.

Pe tot parcursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost întîmpinați și salutați cu deosebită căldură de miile de bucureșteni aflați în incinta Complexului expozițional din Piața Școlii. Cei prezenți au dat astfel expresie sentimentelor lor de prețuire deosebită față de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru neobosită sa activitate în fruntea partidului și a statului, pentru propășirea țării noastre și pentru creșterea prestigiului ei în lume. Cu acest prilej s-a dat glas hotărîrii întregului nostru popor de a acționa, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, pentru încheierea cu bune rezultate a planului pe acest an și pe întregul cincinal, pentru trecerea la înfăptuirea cu succes a mărețelor obiective stabilite de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, pentru ridicarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație.

Imagine grăitoare a potențialului creator și a forței economiei românești, aflate în plin proces de dezvoltare intensivă, expresie a voinței României de a extinde continuu relațiile sale economice externe, de a întări legăturile de prietenie cu toate țările, TIB — 85 își va aduce, fără îndoială, o contribuție însemnată la dezvoltarea schimburilor comerciale internaționale, la stimularea cooperării economice pe multiple planuri, în interesul și în avantajul reciproc al partenerilor, al cauzei destinderii, colaborării și înțelegerii între națiuni.

ION D. GOIA ■

Pe scurt despre ediția a XI-a

- La a XI-a ediție a tîrgului, produsele expuse ocupă o suprafață de 85 700 m.p.
- Din România participă la tîrg peste 800 de expozanți.
- Expun, de asemenea, 400 de firme importante din 35 de țări.
- Tîrgul va fi deschis pînă la 27 octombrie, inclusiv.

diferite capacități, autovehicule speciale, autoturismele de oraș „Dacia” și „Oltcit”, autoturismele de teren ARO, elicoptere, planoare, motoplanoare, avioane. Din bogatul domeniu al chimiei și petrolului, sînt expuse produse precum: cauciuc izoprenic, fire și fibre chimice, medicamente, cosmetice, îngrășăminte, coloranți ș.a. Un rol de cea mai mare însemnătate în obținerea rezultatelor de vîrf din sectorul chimiei revine cercetării științifice și ingineriei tehnologice desfășurate sub îndrumarea de înaltă competență a tovarăsei Elena Ceaușescu, contribuției sale de excepțională însemnătate pe care o aduce, ca om de știință, în fruntea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, la progresul științei românești, la orientarea acesteia, la introducerea și promovarea susținută în toate domeniile vieții economice și sociale a celor mai noi și valoroase cuceriri ale revoluției tehnico-științifice.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au vizitat pavilioanele naționale ale țărilor prezente la Tîrgul Internațional București, precum și standurile firmelor de

Măsurile stabilite de Comitetul Politic Executiv al Comitetului spiritul revoluționar și eroismul muncitoresc pe toate fronturile tuturor celor de care depind producerea și gospodărirea

ȚARA ARE NEVOIE DE ENERGIE,

Cuvînt de ordine în marile cetăți ale luminii: fiecare agregat la puterea maximă!

CONSTANȚA

Pe fata omului se vedeau limpede urme adinci de oboseală, pe care încercase zadarnic să le înlăture cu o boare de somn, citeva ceasuri — și ele petrecute iepurește.

— Simbătă la ora 5,50 s-a produs defectiunea la C.E.T. Palas, imi spune Vasile Zaharia, inginerul șef al „Întreprinderii electro-centrale” Constanța. A apărut o netașezire în sistemul de presiune al cazanului nr. 1, prin spargerea unor tevi de la ansamblul economizor. Era necesară scoaterea din funcțiune a cazanului, ceea ce ducea la reducerea capacității de producție a energiei electrice. Deci nu puteam pierde prea mult timp cu reparațiile. S-a lucrat continuu. Duminică la ora 17,55 cazanul a fost repus în stare normală de funcționare, cu asigurarea livrării de energie electrică în sistemul național. În orele astea, de simbătă dimineață până duminică seară, oamenii au arătat mai mult decît ar fi putut exprima prin vorbe, în ce măsură au înțeles necesitatea măsurilor recente adoptate privind unitățile din Sistemul energetic național.

Am lucrat simbătă și duminică, pe rînd, cite șase ore, imi spune șeful uneia dintre echipele de intervenție, Nicolae Țăranu, caruia nu-i dai cei 31 de ani pe care-i declară. Aurel Cocos nu-i nici el mai bătrîn, dar amîndoi au vechime și mai ales pricepere în meserie. Îi ascult în continuare: mai mult de un sfert de oră nu rezistă în interiorul cazanului, din cauza temperaturii foarte ridicate. Noroc că ne-au fost trimise întăriri — echipele au fost dublate cu oameni de la alte unități, prin intervenția promptă a Comitetului județean de partid. Aprovizionarea cu materialele necesare s-a făcut rapid, așa că, în zilele astea am simțit din plin efectul introducerii stării de necesitate. Pentru sudorii a fost cel mai greu, de aceea am și apelat la alții, în plus, de la S.C.M. și C.E.T. Ovidiu. Erau sparte mai multe tevi, iar locul nu era mai înalt de 600 mm, au lucrat culcați pe spate, cu ochii aproape în flăcări. Nu știu dacă se putea lucra mai repede decît am făcut-o noi, în astea două zile. Acum, ne-am întors la treburile noastre pe care le-am lăsat simbătă, la reparațiile curente.

Au fost reanalizate graficele de reparații — intervine în discuție inginerul șef. Avem unele agregate în reparații curente și le făceam să zicem... lejer. Ne-am dat seama că se poate

reduce perioada de reparații, ceea ce duce la posibilitatea de funcționare la capacitatea maximă a instalațiilor din centrală. Sarcinile de producție au crescut și asta e bine, pentru că e mare nevoie de energie electrică. Pentru îndeplinirea prevederilor recentului decret trebuie să ne îmbunătățim activitatea și s-au luat o serie de măsuri. În primul rînd este vorba de întărirea disciplinei. Se lucrează în patru schimburi și omul are obligația să se prezinte la locul de muncă cu o jumătate de oră mai devreme, să citească raportul întocmit pentru ultimele 24 de ore, să facă un control al instalației, să raporteze apoi șefului de secție, care dă aprobarea pentru preluarea schimbului respectiv. Treaba nu e prea ușoară. Se mai întîrzie, nu se controlează instalația și se lua în primire pe vorbe. Se mai întîmpla chiar, ca în timpul orelor de program, cite unul să mai lase instalația nesupravegheată. Trebuia să fim precauți și nu eram întotdeauna. Asemenea cazuri de indisciplină nu se vor mai repeta, am înțeles cu toții că în stare de necesitate altfel trebuie muncit.

La C.T.E. Ovidiu, șeful centralei Ion State e de gîsit doar lingă vagoane. Constată că de trei-patru zile s-au schimbat multe și în ceea ce-i priveste pe oamenii lui și pe ceilalți cu care a venit în contact. Zice: stocul de combustibil era minim. Ministerul s-a îngrijit să ni se trimită cărbune și zilele astea am avut cite vagoane ne-au trebuit. În mod normal putem descărca 24 de vagoane pe zi. N-am avut oameni în plus așa, cit ai bate din palme. Am făcut apel la alte sectoare, unde cei rămași si-au dublat eforturile pentru a suplini lipsa celor care au venit să ne dea nouă ajutor. Toată lumea a răspuns prompt, au renunțat și la ziua lor liberă. Am format echipe suplimentare care au fost instruite rapid și acum am ajuns să descărcam 34 de vagoane pe zi. Un lucru e clar, încheie Ion State. De cînd s-a aflat de decretul privind instituirea stării de necesitate și a regimului de lucru militarizat, a simțit omul răspunderea. Am produs cu 12 la sută mai mult pe zi. Cred că sîntem pregătiți să facem față sarcinilor, pentru că ne dăm seama că țara are nevoie de energie electrică și de noi depinde funcționarea celorlalte sectoare ale economiei naționale.

LIANA MOLNAR ■

MINTIA

De cum am intrat în biroul inginerului Mircea Bădărău, directorul adjunct al Termocentralei Deva-Mintia, m-a surprins o scenă care avea să-mi marcheze întreg reportajul și pe care, deci, o voi relata cit mai

exact cu putință: trei oameni, adică inginerul Mircea Bădărău, Lucia Arhirie, secretar adjunct al comitetului de partid pe întreprindere, și Octavian Băneasă, președintele comitetului sindicatului, urmăreau cu un aer foarte

preocupat, cu emoție, așa zice, cadranele unui aparat cocoțat pe un fișet metalic. Păreau a fi toți trei (să nu se supere că fac o astfel de comparație!) niște copii care admiră o jucărie. În loc de răspuns la salut, unul dintre ei, nu mai știu care, mi-a arătat aparatul și mi-a spus doar atît: asta-i. Puțin mai mare decît o mașină de scris, aparatul avea șase cadrane circulare, iar în mijlocul lor avea un afișaj dreptunghiular pe care se putea citi cifra 1000. „Dacă energia electrică, avea să-mi declare inginerul Mircea Bădărău, este expresia însăși, extrem de palpabilă, a muncii noastre, a energicienilor, cifra de 1000, afișată pe ecranul insumatorului de putere, este dovada limpede și clară că în clipa de față toate cele șase grupuri ale termocentralei noastre merg din plin. Producem la capacitatea maximă”. „Ceea ce vedem noi, dincolo de această cifră, avea să intervină Octavian Băneasă, este faptul că fiecare om, la locul său de muncă, își face pe deplin datoria, că ne aflăm, în clipa de față într-un moment în care termocentrala poate fi comparată cu un ceas care a atins perfecțiunea...”. „Văd că la cuvîntul perfecțiunea ați avut o oarecare tresărire, a ținut să adauge inginerul Mircea Bădărău. Dacă avem în vedere faptul că, prin funcționarea tuturor celor șase grupuri energetice ale termocentralei, sarcina noastră este să producem constant o putere electrică între 900—1000 de MW, atunci, într-adevăr, insumatorul de putere, indicînd prin cifra 1000 producția totală instantanee de energie electrică, ne arată că ne aflăm într-o clipă de excepție. O întimplare, oricît de mică ar fi ea, ar putea anula cifra de 1000, înlocuind-o cu, să zicem, 950. Cit timp vom reuși să menținem cifra 1000 pe afișaj, nu știu. Dar știu că sîntem pregătiți să facem totul pentru a o readuce pe afișaj cu maximum de promptitudine. Acum citeva zile, ca să vă dau un exemplu, adică în dimineața zilei de 18 octombrie, moara 2B4 a fost oprită. O defecțiune la lagărul morii. La ora 10 și 12 minute, insumatorul de putere arăta 920 de MW. Peste numai 10 minute, adică la ora 10 și 22 de minute, cifra afișată era, din nou, de 1000 MW. Ce s-a întimplat în cele 10 minute? Mai mulți oameni, adică o echipă a atelierului de reparații cazane, mai exact spus formația mori-cărbune, condusă de Mihai Snir și alcătuită din maistrii Mihai Damean, Gheorghe Cazacu, Simion Ghiura, Marcel Marina, Ioan Händer și Andronic Dubar, a lucrat, cum zicea Băneasă, ca un ceas care a atins perfecțiunea. În numai 10 minute, moara a fost scoasă de sub tensiune, a fost schimbat rulmentul de la lagăr, s-au efectuat operațiile de verificare a cazanului, apoi moara a fost pusă sub presiune. Dacă cineva ar fi filmat toate operațiile, dacă ar fi înregistrat toate convorbirile telefonice și, în final, ar fi surprins reafășarea cifrei de 1000 MW pe ecranul insumatorului de putere, am fi avut, credeți-mă, o mostră vie, cu valoare de document, asupra felului în care se muncește aici, la noi, la Mintia”. Lucia Arhirie se simte datoare să intervină: „Dacă tot au fost amintite citeva nume de maistri, muncitori, operatori, așa zice că lista s-ar putea completa cu alte și alte nume. Mircea Marc, Ioan Lobonț, Aurel Herța, Gheorghe Anghel, Kiss Francisc, Petru Debrețin, Trofia Tod, Gheorghe Pera, Liviu Țintea...” Iată, pun punct însemnărilor și consemnărilor de la termocentrala Deva-Mintia și regret că atunci, pe loc, n-am fost în stare să-mi exprim fascinația cu care, în răstimpuri, am privit spre acea supremă cifră de 1000 afișată pe ecranul insumatorului de putere. O fac, totuși, acum.

VICTOR NIȚA ■

IȘALNIȚA

Pînă mai decurînd, termocentrala de pe platforma industrială de vest a Craiovei a deținut — cum bine se știe — recordul pe țară în materie de producere a energiei electrice pe bază de cărbune.

Cu toate acestea, harnicii producători de energie electrică de la poarta de vest a Craiovei sînt ferm convinși că încă n-au dat tot ce pot da, că termocentrala Ișalnița poate realiza mai mult.

Pe un astfel de fond de împliniri, aspirații și exigențe au venit, ca o necesitate obiectivă, noile măsuri luate recent de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la redresarea producției de energie electrică. „Și noi — spunea ing. Vasile Mănescu, directorul adjunct tehnic al Întreprinderii „Electrocentrale” Craiova — am primit cu deplină răspundere sarcinile stabilite de Comitetul Politic Executiv și am înțeles necesitatea lor. Chiar dacă pe undeva Ișalnița este bine cotate pentru realizările ei de pînă acum, să fiu sincer și noi, cei de aici, ne simțim părtași la împliniri ca și la neîmpliniri. Și noi mai avem greutăți și chiar lipsuri. Mulți ne întrebă, cu îndreptățire, cum de se face că n-am atins decît 75—80 la sută din capacitatea termocentralei. Mulți dintre cei care ne întrebă consideră probabil că 75—80 la sută este un procentaj bun de utilizare, dar noi n-am fost și, cu atît mai mult, acum, nu sîntem mulțumiți de el. Sigur, mai sînt greutăți. Problema problemelor a fost și încă rămîne pentru noi cărbunele. Cantitatea și, mai ales, calitatea lui. Nu o dată — și minerii trebuie să ia serios aminte! — ni se trimite din Valea Motrului și din Mehedinți cărbune impur, cu o mare încărcătură de sterili și alte impurități (metalfere în special), cu un inadmisibil grad de umiditate, care, împreună, fac să-i scadă mult puterea calorică, uneori sub media admisă prin contract. Ar mai fi insuficiența apei, cînd debitul Jiului e foarte scăzut, insuficiența sodei caustice pentru tratamentul apei, altele. Cu toate acestea, depășind orice greutăți, organizîndu-ne mai bine, mai riguros, mai disciplinat, sîntem gata să pompăm în sistemul energetic național și 900 MW.

Aceeași idee a calității muncii, dar mai ales a răspunderii sporite a oamenilor față de soarta producției de energie a unității și a întregii țări, a fost amplu reluată în discuția noastră cu maistrul principal Dan Vasile, de la secția termo 2. Aici la noi — zice maistrul — disciplina, răspunderea în muncă sînt și trebuie să fie ca la ele acasă. Pentru că mai mult parcă decît oriunde, aici o clipă de neatenție poate duce la pierderi irecuperabile, uneori

chiar la scoaterea din funcțiune a unei întregi turbine, cu repercusiuni imprevizibile asupra producției de energie. Iată de ce, întregul nostru colectiv a înțeles bine litera și sensul recentului decret privind instituirea stării de necesitate, introducerea regimului de lucru militarizat. Uniți, muncind zi de zi cu neobosire, avînd asigurat cărbunele de calitate absolut necesar, împărtășesc opinia, exprimată competent, de altfel și de tovarășul director adjunct tehnic Mănescu Vasile, că vom putea realiza nu opt sute, ci mai mult, chiar nouă sute de megawați. Vrem ca și în acest an Termocentrala Ișalnița — Craiova să se situeze, prin realizările ei de excepție, dacă nu pe locul I, cel puțin pe locul II, așa cum ne-am clasat și anul trecut. Astfel vom dovedi că am înțeles bine, așa cum se cuvine, semnificația noilor măsuri luate de conducerea partidului, că știm să ne mobilizăm exemplari ori de cîte ori va fi nevoie, cînd țara o cere”.

Pe maistrul Ion Godeanu, un alt om de bază al cetății luminii de la poarta de vest a Craiovei, l-am cunoscut la morile de cărbune, în plin exercițiu funcțiunii. De fel e din Capul Dealului, din Gorj, și, la nici 36 de ani ai lui, cu o vechime serioasă în munca de energietician. A lucrat mai întîi la Turceni și Rovinari și din 1981 a venit la Craiova cu întreaga familie. Noile sarcini trasate de partid — ne-a declarat Ion Godeanu — vor fi cu siguranță îndeplinite, pentru că întregul nostru colectiv știe să se mobilizeze exemplar atunci cînd patria și partidul ne-o cer. Stă în puțina noastră să producem mai multă energie”.

Aceeași hotărîre de neclintit de a lupta neobosit pentru prestigiul unității și al întregului colectiv, am întîlnit-o în privirea, în faptele și în cuvintele muncitorului Gheorghe Raicu, montator agregate energetice, cum îi place să ni se prezinte. În calitatea lui de membru al C.O.M. și de muncitor specialist de înaltă calificare, ne-a asigurat, cu vorba-i domoală și cumpănată, că oamenii cu care conlucrează la repararea, întreținerea și montarea agregatelor energetice, răspund prezent la chemarea partidului. Iată ce ne-a spus, în încheiere, muncitorul comunist Gheorghe Raicu: „Făcînd parte din rîndul celor ce asigură buna funcționare a utilajelor și agregatelor, sîntem pe deplin conștienți de răspunderea care apasă pe umerii noștri, dar ne vom bate apriș, ne vom face pînă la capăt datoria. Putem învinge greutățile, avem tot ce ne trebuie pentru a spori producția de energie și o vom spori”.

MIHAI STĂNESCU ■

Central al Partidului ridică la cea mai înaltă tensiune energetică națională, stimulează puternic inițiativa și răspunderea cu maximă eficiență a energiei

ȚARA VA PRIMI ENERGIE!

**Răspunsul minerilor:
se poate mai mult,
se poate mai bine!**

ROVINARI

Spațiu de amplă rezonanță a noului și centru de intensă iradiere a conștiinței muncitorești, bazinul carbonifer al Gorjului — cu marile combinate Rovinari și Motru — trăiește în aceste zile acea efervescență a muncii și a ideii pe care recentul Decret prezidențial și sarcinile stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pentru asigurarea bazei energetice naționale au declanșat-o pe toate fronturile energiei. Aici însă, în Gorj, această efervescență are un „ce” aparte, o amploare și o intensitate aparte, Gorjul fiind, la ceasul de față, cel mai mare bazin minier al țării, cu mine și cariere întinse pe sute de kilometri pătrați, iar termocentralele din vecinătatea lor — Rovinari și Turceni — deținând supremația între cetățile noastre producătoare de energie.

Practic, de la Gorj se așteaptă mult. În acest an, ținutul de sub Paring va trebui să dea 43,7 milioane tone de cărbune energetic (75 la sută) iar la sfârșitul viitorului cincinal, 60 de milioane de tone din totalul producției. Peste un sfert din miliardele de kilowați-ore de energie pe cărbune ce vor pompa sînge proaspăt în arterele economiei românești a acestui an, adică 9.905 milioane vor fi opera Rovinari și Turceni.

De la Gorj se așteaptă mult, și Gorjul (nu o dată a dovedit-o!) e apt să-și asume și să pună în rost misiunile eroice ce-i revin. Vizita pe care secretarul general al partidului a făcut-o aici în luna iunie, cuvîntarea rostită la marea adunare populară din Rovinari, analiza de profunzime și de viziune cuprindere a problemelor întreprinsă împreună cu factorii de conducere, cu specialiștii și cu minerii, s-au constituit într-unul din acele momente care, prin forța lor de nouă întemeiere a destinului muncii, se transformă în pagină de istorie, în repere de creație și de existență la oamnei locului se raportează în tot ce fac, ce gîndesc și ce planuiesc.

„Am vizitat cele două mari combinate miniere — spunea, cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu — care, fiecare în parte, produce mai mult cărbune decît întreaga Vale a Jiului. În cele două mari combinate miniere — Rovinari și Motru — lucrează aproape 40.000 de mineri și alți oameni ai muncii care își desfășoară activitatea tot în sectorul minier. Se poate spune că județul Gorj a devenit, într-un timp relativ scurt, cel mai mare producător de cărbune energetic”.

Un producător de cărbune care, impunându-se ca o impresionantă formă de relief în geografia economică a românilor, de o unică și relevantă strălucire a piscurilor, dispune de toate armele, de cele mai redutabile și moderne arme pentru a-și transforma teritoriul — acest teritoriu-teatru de luptă din prima linie a frontului energetic — într-un perpetuu cîmp al victoriilor. Întreprinderea minieră Rovinari, de pildă — de unde transmitem telefonic aceste rânduri —, cuprinde în carierele ei,

întinse pe vreo 30 de kilometri pătrați, fonduri fixe de peste 5 miliarde de lei, materializate în 18 mari excavatoare-uzină așa-numite „excavatoare cu rotor”, 9 mașini de haldat, și ele de proporții și complexitatea unor uzine, peste 60 km de benzi transportoare care leagă excavatoarele și mașinile de haldat cu buncărele termocentralei din preajmă; un uriaș și eficient arsenal al noului, capabil să înfrîngă orice obstacol, orice piedică — ținînd de factori obiectivi sau subiectivi, de vitregii ale vremii sau de carente ale organizării producției — ce se pot interpune între deziderate și fapta muncii.

Cititorii noștri își amintesc, desigur, de informațiile și rapoartele care, în iarnă, colorau primele pagini ale gazetelor cu vești de pe „frontul cărbunelui”, a celui din Gorj mai cu seamă, supus unui drastic bombardament al vremii, cu consecințe adesea dramatice. În numai două zile, 27 și 28 decembrie, stratul zăpezii se făcuse aici de 60 de centimetri. Încă o grea rafală de fulgi, și grosimea stratului atînsese un metru. Căile de acces la cariere și abataje, ca și drumul lignitului spre termocentrale, se blocaseră, blocînd truda oamenilor. Geruri de minus 25—30 de grade, pe alocuri și mai scăzute, înghețaseră sau rupseseră benzile transportoare, termocentralele trezindu-se fără cărbune, fără norul motor care să le asigure viața. Obstacole ținînd de legile oarbe ale naturii, cu care oamenii s-au luptat eroic, făcînd din eroism o valută diurnă a muncii, al cărei preț e greu de măsurat în cuvinte. Obstacole obiective, dar și obstacole — deloc negliabile, dimpotrivă! — acuzînd neglijențe, erori și deficiențe în pregătirea minelor, a carierelor și a termocentralelor pentru iarnă. La termocentrala Turceni, de exemplu, așa-numitele „tunele de dezgheț” (tunele deloc complicate, cel puțin în raport cu știința și iscusința constructorilor Turceniilor, adică niște încăperi închise etanș, cu un microclimat ce dezgheață vagoanele cu cărbune), care trebuiau isprăvite încă din vară, nu erau gata nici în decembrie. Deficiențe similare au dereglat și funcționarea termocentralei din Rovinari, constituindu-se ca tot atîtea lecții pentru viitor. Cît s-a învățat din aceste lecții? Cît și cum a fost pus în practică Programul pentru realizarea producției de energie electrică pe anul 1985, aprobat de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în primăvara acestui an?

S-au luat — ne spune tov. Laurențiu Toader, secretar cu problemele economice al Comitetului județean Gorj al P.C.R. — o serie de măsuri vizînd în chip expres — în lumina Programului Comitetului Politic Executiv — introducerea ordinii și disciplinei, a exigenței muncitorești în toate compartimentele mineritului, recuperarea restanțelor, intensificarea a ritmurilor de exploatare, accelerarea decopertărilor, respectarea normelor calității în producția de cărbune (cerință

căreia iarna, și nu numai iarna, i-a dat adesea stringență nevrăgică de „problemă”) și, nu în ultimul rînd, asigurarea forței de muncă de trebuintă. Unele din aceste măsuri și-au adus dobanda, altele însă, și nu puține, mai slab vegheate sau șovăielnic înfăptuite, au rămas simple abstracțiuni, simple hirtii; dar „hirtii” de o coplesitoare greutate, măsurabilă în mii și mii de tone de cărbune sustrate planului. Gorjul ca toate bazele energetice românești, e capabil să-și dea obolul ce i se cere la viața economică, la viața și forța țării, dar instituirea stării de necesitate în sectorul energetic se justifică tocmai prin slăbiciunea — de care și organul județean se face culpabil — în aplicarea unor măsuri de vitală însemnatate.

Asistăm deci aici, în aceste zile, la o încordare a tuturor forțelor, la o atență reevaluare a tuturor posibilităților și resurselor, la o bătălie inversunată pentru cărbune și energie. O bătălie inversunată, nu însă și disperată, căci — cei ai locului o știu, au învățat-o pe propria piele! — o bătălie disperată nu e o fericire, dimpotrivă. Singura bătălie cu sorți de izbîndă este cea cu lecția de strategie și de tactică în mină, deci bătălia de tip ostășesc, și, în acest sens, organizarea întregii activități din sectorul energetic în regim de lucru militarizat, ca urmare a instituirii stării de necesitate, își va vădi cu nepregătire virtuțile. „Noi am mai lucrat și lucrăm cu militarii — ne spune ing. Nicolae Bercea, directorul I.M. Rovinari — și nici nu vă puteți închipui ce siguranță, ce calm, ce fermă certitudine a izbînzii îți dă prezența armatei, ivită fulgător în toate punctele de foc acut ale bătăliei pentru cărbune. E un spectacol unic, de o impresionantă forță, această bătălie în care minerii și ostașii sînt una, în care bluzele kaki se amestecă și se confundă cu salopetele muncitorești, căpătînd de fapt o singură culoare, culoarea stralului nobil al bărbăției și eroismului dedicat patriei”.

Dar să dăm cuvîntul faptelor, acelor fapte care, în aceste zile, se aglomerează sub semnul unei fierbinți pasiuni și al unei extreme lucidități în dreptă transformare în faptă a comandamentelor de partid. Spectacolul despre care ne vorbea directorul Bercea are, firese, ca elemente-pivot sau ca centre de gravitație, acele excavatoare-gigant care rup din adînc cărbune, expediindu-l pe „covoarele zburătoare” ale benzilor transportoare (și ele factori-cheie ai spectacolului!) spre buncărele termocentralelor. Protagonistii sînt mii de oameni, de la excavatoriști ca frații Vasile și Constantin Vlădoianu, Ion Cucu, Grigore Cotar, Ion Roventă la maistrul ca Nicolae Deaconu, Ion Chiriță sau Ion Geamănu. Nu-i putem, desigur, numi pe toți, căci frunții întrecerii sînt prea mulți; nu e timp, zice Bercea, să-i cităm pe ordine de zi, nu e timp să numim eroismul, cînd totul se sprijină pe eroism.

Dar am făgăduit niște fapte. Iată-le, transcrise eliptic, fără vreo ordine a priorităților, așa cum se suprapun, se amestecă și se întretaie ele pe cei 30 de kilometri pătrați ai carierelor I.M. Rovinari, într-o paletică și fierbinte confruntare cu timpul, de fapt într-o înfruntare a timpului cu ceasul în mină, într-o vertiginoasă cursă contracronometru.

Excavatoriștii citați mai sus, ca și alții, sînt nu o dată autori de veritabile performanțe ale producției. Un Constantin Căldăruse, de pildă, frunțas al întrecerii de vreo patru cincinale, sau un Ion Roventă, al cărui excavator-gigant merge „ca nou” (deși trage zi și noaptea de vreo 16 ani!), înscriu la toți indicatorii economici cifre superioare planului. (Din păcate, dar asta e o altă poveste, de care ne vom ocupa într-un

reportaj viitor, grupurile energetice ale termocentralei din Rovinari au mers mai împiedicat în ultima vreme, n-au fost în stare să preia tot cărbunele de pe benzi, ceea ce a făcut ca, în septembrie și în primele două decade ale lunii în curs, să se înregistreze pe I.M. Rovinari o stagnare de vreo 1.460 ore/excavator). Toate mașinile de haldat se apropie de „mersul în grafic”. Chiar în aceste zile a fost pusă la punct mașina din cariera Tismana II (aparținătoare de I.M. Rovinari), care de multă vreme dădea de furcă mecanicilor, ivind în toată clipa suferințe ascunse. „Vindecarea” ei a avut ca punct culminant o trudă de 24 de ore, fără clipă de pauză, în care meșteri ca Ion Iepure (care nu-i maistru, ci electrician, dar e investit cu mandat de maistru pentru știința și iscusința lui în dirijarea producției), Constantin Știrbu și Ion Geamănu s-au dăruit cu o ardore și o pricepere de zile mari. Stocul de cărbune pentru iarnă al I.M. Rovinari (de aproape un milion de tone) este de-acum creat; s-a creat și o rezervă activă de circa 2 milioane de tone (la care și-a adus contribuția și întreprinderea minieră Roșia) deci cărbune există, numai termocentralele să fie în stare să-l preia! (Va trebui, ca avans la reportajul despre aceste termocentrale promis mai sus, să notăm totuși aici că, la ora de față, la Rovinari merg numai trei grupuri energetice din cele șase ale centralei, iar la Turceni tot așa. Sînt probleme cu cazanele termocentralelor, cazane extrem de friabile, spargîndu-se cînd nu te aștepti, sînt probleme, încă și mai spinoase, cu finalizarea unor investiții, cu instalarea unor echipamente, furnizori ca I.M.G.B. și „Aversa”—București neonorîndu-și de luni de zile obligațiile contractate cu energieticienii Gorjului). Pe întreg Combinatul minier Rovinari se accelerează, pe zi ce trece, ritmul livrării cărbunelui către termocentrale. „Vom realiza saltul calitativ pe care ni-l cere partidul încă din decada de bilanț a lunii octombrie!” afirmă ing. Emil Huidu, directorul general al combinatului, într-un interviu acordat unui confrate de la ziarul local „Gazeta Gorjului”. Amintim totuși că la I.M. Rovinari, întreprinderea-etalon a combinatului, cea mai mare și mai reprezentativă prin rezultate, obligațiile de plan ale primelor nouă luni ale anului nu s-au realizat în totalitate. E drept însă că la decopertări, planul aceleiași perioade e depășit (cu 1.300 mii m.c.), ceea ce dă teme de nădejde angajamentelor pentru viitor. Peste 80 la sută din excavatoarele cu rotor ale Gorjului, reparate și dichisite (pentru prima oară în istoria locurilor!) încă din anotimpul cald, sînt în stare de ireversibilă funcționare; la fel, liniile tehnologice de front de lucru și de haldă. S-au amenajat (tot pentru prima oară!) spații închise, insensibile la intemperii, pentru vulcanizarea „din mers” a benzilor transportoare, benzi ale căror defecțiuni au însemnat pînă astăzi, practic, 50 la sută din cauzele ne-realizării planului de producție la cărbune. Anul acesta, în incinta Combinatului Rovinariilor s-au construit aproape 100 km de noi căi de acces către punctele-cheie ale producției. Un veritabil record. „Acțiunea 5.800”, inițiată în martie de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. (constînd în sporirea forței de muncă a Gorjului minieresc cu 5.800 de oameni), s-a implinit. Combinatul Rovinari a angajat 3.308 de noi muncitori, mai mult chiar decît cei stabiliți prin sarcină, dar calificarea lor, din păcate, s-a cam făcut la voia hazardului, neurmîndu-se cu stringență acoperirea mesetugurilor de bază în minieră. (Dar și despre asta, în viitorul nostru reportaj!).

Stăm de vorbă, într-o clioă de pauză (adică în pauze de

prinț, la care interlocutorul nostru renunță), cu Mihai Pasere, secretarul cu probleme economice al I.M. Rovinari. Este unul dintre gorjenii al căror destin, în timp, s-a împletit cu cel al marelui bazin al cărbunelui, pînă într-acolo încît omul exprimă, în fapt, o întregă istorie, a cărei emanație este. A fost țaran în satul Bălăcești (sat de mult strămutat, pe vatra lui fiind acum cariera Gîrla, aparținătoare de I.M. Rovinari), apoi s-a angajat la mină, luînd-o „de la lopată”; după care a învățat, și-a însușit câteva meserii (de buldozist, de șofer, de macaragiu, de excavatorist), urmînd între timp și „seraliu”, ajungînd și la calificarea de maistru; după care a îndrăznit și la facultate, la cea de științe economice, pe care a absolvit-o cu brio, și, cu pofta de cunoștințe abia înțefită, a urmat și a isprăvit și facultatea de științe juridice, necesară (cuvintele ce urmează îi aparțin) pentru luminarea unor dedesubturi ale muncii ce nu o dată se vădesc încurcate. Nici că se putea un interlocutor mai potrivit pentru discuția noastră, al cărei subiect vrea să încercue cea mai presantă dintre somajile ceasului: înlăturarea indisciplinei și haosului, introducerea ordinii și rigoarei muncitorești în toate celelele uriașului și complexului organism al minei. Da, ne confirmă Mihai Pasere, aceasta este, într-adevăr, cea mai stringentă problemă a ceasului. O problemă a cărei soluție nu e simplă, căci un sistem de cariere sau „mine la zi” cum este cel din Rovinari nu e o hală din colțul căreia maistrul să țină sub ochi întreaga desfășurare a muncii. Aici oamnei și mașinile lor sînt risipiți pe uriașele întinderi, mulți dintre ei n-au în jur decît cărbune și cer, își sînt (adică trebuie să-și fie!) ei înșiși paznici ai muncii, ai ordinii și ai disciplinei. Dacă, să zicem, nu un excavatorist, ci un simplu muncitor necalificat, străjer la punctul de deversare al unei benzi cu cărbune, se lasă furat de somn într-o clipă de oboseală, se poate întimpla ca banda să se sfîșie, deci ca excavatorul să încermenească, iar în golul producției să dispară niște milioane de lei. Introducerea ordinii și disciplinei începe deci (trebuie să începă!) de aici, de la om, de la conștiința lui, de la înțelegerea cauzelor actualei „stări de necesitate”, de la voința lui de a-și împlini exemplar datoriile muncii. Comitetul de partid al întreprinderii, toate organizațiile componente ale F.D.U.S., toți factorii de răspundere au inițiat, în aceste zile, dezbateri aprinse în jurul acestei probleme, antrenînd mii de oameni.

Minerii Gorjului trăiesc așa-dar, în aceste zile, clipe de maximă încordare a muncii, clipe de abnegație și de dăruire, clipe ce ies din granițele obișnuitului, intrînd direct în beneficiul ideii de eroism, de excepțional. Apți să facă față în mod strălucit împrejurărilor de excepție, așa cum au dovedit-o de-atîtea ori, ei, acești oameni din prima linie a frontului energetic al țării, vor avea însă — susține Mihai Pasere — maturitatea, și ea dovedită de-atîtea ori, de a nu transforma excepționalul în permanentă, de a-și regăsi suflul normal, de a reveni la acel orar înțelept al efortului, singurul înăuntrul căruia se află cheia succeselor durabile. Deocamdată însă eforturile excepționale sînt necesare, tocmai pentru grăbirea normalizării.

E ceea ce faptele pe care le-am prezentat — câteva dintr-un noian de fapte de aceeași intensitate a dăruirii — o probează din plin.

ILIE PURCARU ■

In noul centru al oraşului, promenada a devenit o plăcere.

Pentru cei mai mulți dintre noi, „Roşiorii” înseamnă acei bravi oşteni cu tunici purpurii și găitane negre, de pe vremea bunicilor, ori, încă și mai familiar, numele unei gări de răscruce, de pe circuitul traseu București—Timișoara. Un vechi și important nod de cale ferată (chiar vechi, fiind din veacul trecut, și chiar important, prin Roşiori-Nord trecând zilnic nu mai puțin de 280 de trenuri!), acreditat cindva de literatură printr-o imagine care, prin repetiție, se transformase în clișeu, într-o sinteză-clișeu a „locului unde nu

se întâmplă nimic”: o gară de provincie, șiruri de șine, o locomotivă care face manevre, un impiegat cu șapca decolorată de ploaie, o duduie melan-

Două decenii din șase secole

Reportaj de ILIE PURCARU Fotografii de ION PREDOȘANU

Reportaj în Teleorman

E toamnă în Teleorman, în Cimpia Română, și cînd e toamnă în Teleorman bucuria din sufletele noastre se limește ca în descifrarea instantanee a unei pierdute amintiri din copilărie, cînd pe marea de pămînt din jurul unui sat se întindea parfumul viilor coapte și nesfîrșirea lanurilor de porumb. Așa a fost și așa este și astăzi și așa va fi mereu cît alte rînduri de oameni vor învăța limba română în satele Teleormanului ei vîd și vor putea întotdeauna să vadă ce reprezintă, aievea, toate acele cuvinte ce-și unesc înțelesurile în ideea de belșug al pămîntului și de hărnicie a oamenilor. Din adîncuri de istorie, destinul acestui județ a fost chiar pămîntul din cuprinsul hotarelor lui, pămînt bun de pus pe piine, cum se zice, dar care n-a adus întotdeauna bucurie în casa celui care l-a muncit, din primăvară pînă în toamnă, și adevărul întreg este că de prea multe ori și pentru prea mulți sărăcia se cuibărea chiar în prisa caselor țărăni pentru care pămîntul n-avea cum să nu fie totul. Părea că timpul stă ca o piatră de moară pe sufletele oamenilor dar cînd pentru prima dată în istoria națională s-a făcut în toate privințele, dreptate, cerul înalt al cîmpiei parcă s-a mai înălțat și el, deschizînd orizonturile, și rînduiele noi au făcut să se ivească, de data aceasta pentru a se și împlini, o nădejde nouă. Satele și-au preschîmbat înfățișarea aliniînd în vatra lor case atît de mîndre încît nu se poate să nu ne gîndim că ele sînt semnul sigur al unei generale bunăstări, al unui incontestabil progres înfăptuit în primul rînd prin știința de-a face tot mai rodnică lucrarea pămîntului. După cum viața acestui județ, în alcătuirile ei mai noi, a însemnat în egală măsură o prefacere din temelii a orașelor Teleormanului, care pînă nu demult erau, ca să vorbim drept, doar niște biete țiguri cu ziduri măcinate de vreme și niște așezări hibride la urma urmei, în care elementul rural era prins în horă umăr la umăr cu ceea ce reprezenta doar o pretenție de urbanism. Capitala județului este astăzi de nerecunoscut, Alexandria este un oraș nou, de fapt, și s-ar putea spune de aceea că a fost reînemeiat, în ultimii ani, ca și Zimnicea ori Turnu Măgurele sau Roşiori de Vede. Iar repeciziunea cu care aceste orașe s-au lepădat de liniștea lor patriarhală, croindu-și bulevarde largi și moderne cartiere de locuințe și ridicîndu-și întreprinderi industriale prin care ele s-au impus și ca solide centre economice, își află corespondența necesară în ritmurile de un spectaculos dinamism prin care demersul civilizator al anilor de după Congresul al IX-lea al partidului a urmărit dezvoltarea multilaterală și echilibrată a tuturor județelor țării. În procesul acestei deveniri, Teleormanul este un exemplu strălucit privind înfăptuirea uneia dintre ideile fundamentale ale politicii partidului nostru, ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării avînd ca urmare directă valorificarea tuturor energiilor oamenilor acestei țări în folosul comun al împlinirii unui nivel superior de civilizație și cultură. Cîteva dintre înfrîngările practice înfinite ale acestui exemplu și-au aflat o expresie în reportajele din cuprinsul acestei reviste.

A vorbi despre Teleorman este ca și cum ai vrea să dezvelești, dintr-un ștergar, o piine aburînd...

DUMITRU ELIADE ■

colizînd în chenarul unei ferestre pe aceeași filă a unui roman franțuzesc... Iar undeva, în spate, cîmpia, nesfîrșirea de grîie a Bărăganului, cu un orașel agățat de pulpana ei. Un orașel la scara căruia poposeau, ce e drept, caravane de trenuri, mai cu seamă mărfare, înghesuindu-se să-i culeagă munții de grîie din silozuri și de pe rampe. Un orașel a cărui viață bătea cu nădejde doar vara și toamna, cînd soseau revărsîndu-se valuri-valuri din vagoanele de clasa I, negustorii de cereale. Niște oameni pentru care orașul nu însemna altceva decît o poartă deschisă a Bărăganului, adică munții de boabe sticloase, adică sutele de mii de saci cu grîu sau porumb, cu prețul de mult stabilit la bursa de cereale de pe piețele Europene. Negustorii aceștia aveau aici și mori, unele de dimensiuni uriașe, mai aveau și alte „reprezentanțe economice” (tăbăcării, băcănii, prese de ulei etc.), orașelul fiind un vad comercial de prima mînă, ca unul care, așezat la răscruce de drumuri, lega Bucureștiul cu întreaga Cimpie Română iar cimpia o lega cu Ardealul, pe aici trecînd și „drumul oilor”, și „drumul sării”, mai funcționînd aici și un celebru tîrg de septembrie (celebru și azi, ca mărime al treilea din țară, după cele din Călărași și Buzău). Un loc din care se puteau aduna bogății cu lopata, fără să investești nimic în schimb. Negustorii își făceau rînduri de case în București, unii și prin străinătăți, de ce să le fi făcut aici, în tîrgul a cărui viață dura doar un sezon? După sezon, cimpia care ținea în putere orașul rămînea singură, goală și sumbră, pustie și dezolantă în masivitatea-i de lut, ca într-o pinză de Grigorescu. Și-apoi, de ce să construiești într-un loc fără pavyză, deschis tuturor vînturilor, tuturor risipirilor? Cimpia, de cînd e lumea, este un teritoriu fără istorie, în care urma omului se pierde în lutul anonim, ca și urma vegetalelor în capriciul stihiei.

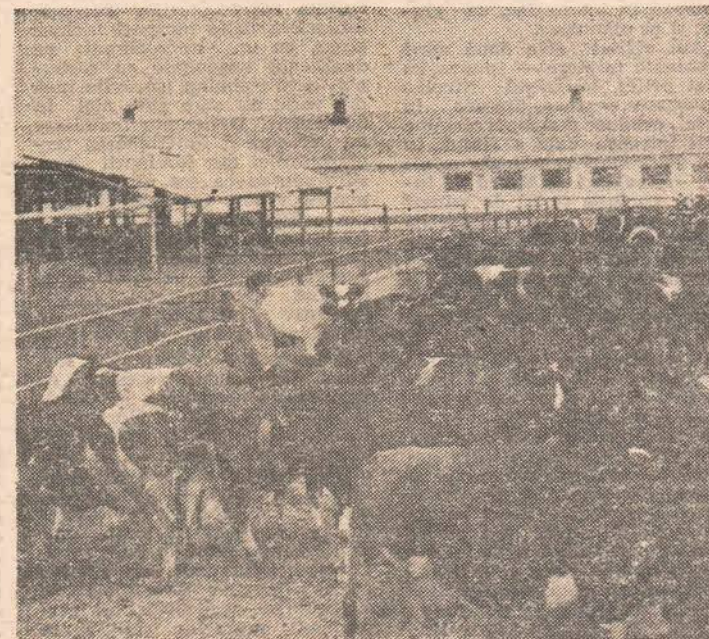
Petre Badea, tînărul primar al Roşiorilor (tînăr și ca vîrstă, 46 de ani, și ca răspundere, chiar în zilele în care apar aceste rînduri împlinînd anul de cînd păstorește orașul), ne propune, la

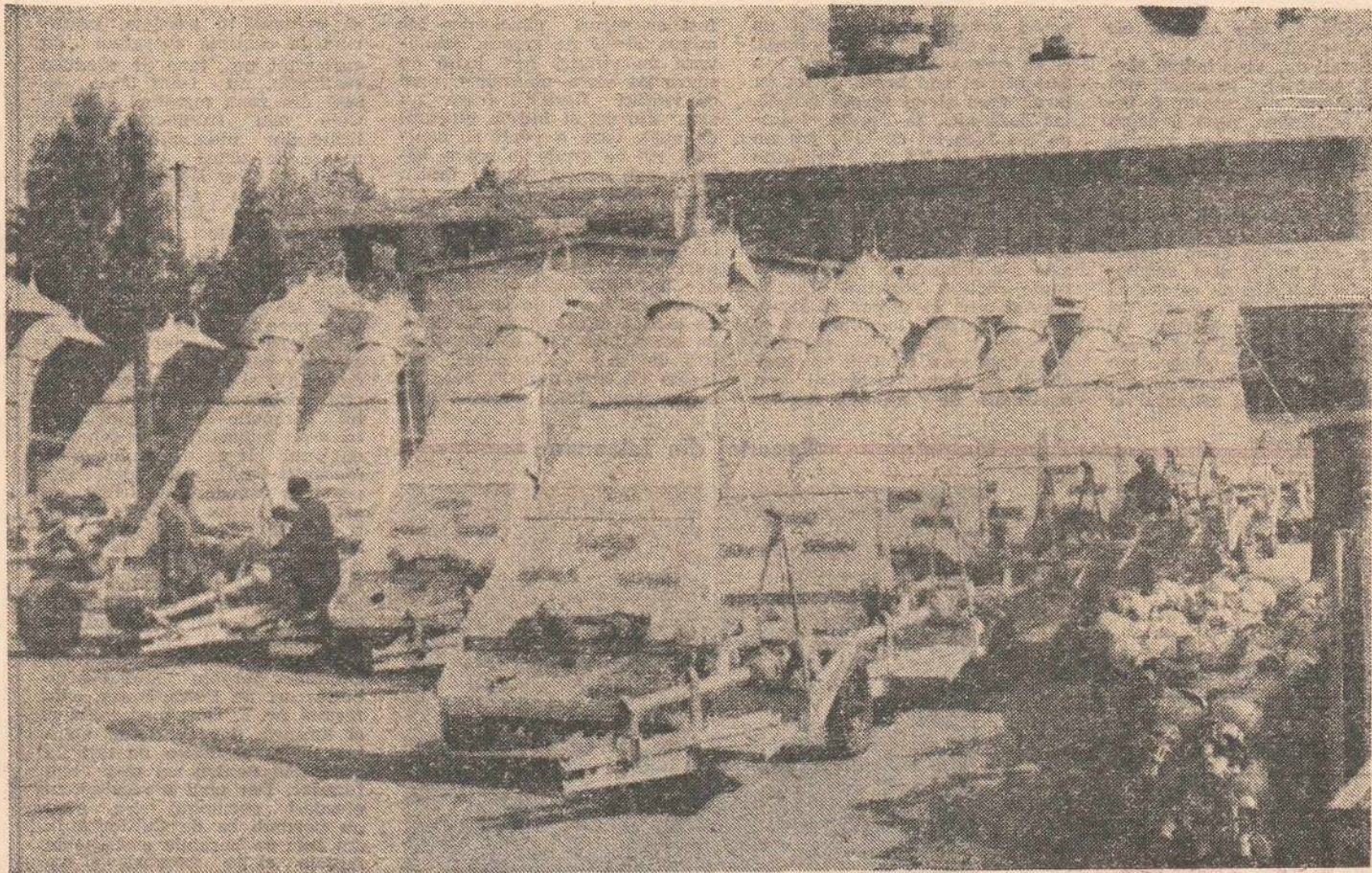
acest punct al discuției, cel puțin un rețuș. În primul rînd, zice dînsul, Roşiorii, spre deosebire de alte așezări de cimpie, nefiînd ocolit de drumuri, n-a fost ocolit nici de istorie. O istorie, adaugă interlocutorul, străveche și teafără, istoria unui tîrg românesc ale cărui procese de viață social-economică nu s-au suspendat (dacă s-au suspendat!) decît temporar, în bătăi de clipă care au însemnat, poate, doar secole. La două milenii de dăinuire (da, chiar două milenii, căci pe aici, prin hotarul urbei, a trecut „Valul lui Traian”, sapa arheologului scoînd și astăzi din el tulburătoare relicve, între care și urmele a două cetăți romane), un secol înseamnă foarte puțin. Oricum, de exact șase sute de ani, din 1385, Roşiorii este atestat documentar, iar faptul că din aceste șase veacuri vreo patru a fost reședința de județ spune și el destul, nu-i așa? (Notăm exact cuvintele tovarășului Badea, cu regretul că foaia de hîrtie nu le poate reține și timbrul, cu acustica lui specială, în care vibrează o mîndrie aparte. Patriotism local? Desigur, dar întemeiat pe fapte, și, chiar dacă faptele ar lipsi, un „patriotism local” cu totul legitim la un om care, cîndva, aici și-a început ucenicia muncii, ca fochist al Depoului C.F.R.) Apoi, adaugă

Petre Badea, să nu uităm că orașul s-a amestecat în mai toate marile răscruce istorice ale țării, deschizătoare de epoci, dînd vajnici oșteni lui Mihai Viteazul, dînd pătimași luptători revoluției pașoptiste, ba încercîndu-și, sub obtuză domnie negustorească, și vocea spiritului, prin nume de frunte ale literelor române. Pe aici au trăit sau au poposit cu anii Al. Depărățeanu, Gala Galaction, Zaharia Stancu, Marin Preda. E mai bine, crede Petre Badea, să nu calci țărîna locului decît să profanezi, prin uitare sau ignoranță, vreun nume celebru sau vreo amintire de demult.

Zicem că la două milenii de istorie un secol (chiar și șase!) înseamnă puțin. Iar dintr-un secol, o generație este și mai puțin. Dar cînd o generație este cea în care sîntem cuprinși și care numește cu numele ei o epocă — Epoca Nicolae Ceaușescu — asistăm la o inedită măsură a timpului, socotit nu în lungime, ci în intensitate. Un timp a cărui încălțătură de fapte, de o unică densitate și strălucire, desparte orașul de azi de cel al anilor '65 prin zidul masiv și compact, încordat și sărbătoros al unor ctitorii de o unică anvergură.

Orașul-platformă de grîie a devenit, în ultimele două decenii, un oraș-platformă în-

Un nou start in competitia agricola a toamnei

dustrială în incinta căreia s-au rinduit nu mai puțin de 10 întreprinderi de importanță republicană. Ele se cheamă I.M.M.R. (mai știută și sub numele de Fabrica de reparat vagoane, unitate care, pe primele nouă luni ale anului, a raportat îndeplinirea planului la export cu 165 la sută), Întreprinderea de prelucrări mecanice și construcții metalice, I.M.A.I.A. (unitate-etalon a branșei, care anul trecut a cucerit titlul de fruntașă pe ramură), Teșătoria „Teleorman”, Întreprinderea de textile, Întreprinderea de tricotaje (cu 400 de produse noi, din cele 700 planificate pentru anul viitor), Fabrica de ulei (și ea fruntașă), Fabrica de bere, Fabrica de nutrețuri combinate (care în primele nouă luni ale anului a dat peste plan o producție în valoare de 14 milioane lei), Întreprinderea viei și vinului. Roșiorii de astăzi dau o producție industrială anuală de aproape 4 miliarde lei (cam un sfert din producția Teleormanului), urmînd ca la sfîrșitul cincinalului care vine să atingă 5,5 miliarde. Deci un oraș care, la ceasul de față, își așază privilegiile și temeiniciile în acel cadru de „adevărată cetate economico-socială”, care, din clipa în care a fost formulat de secretarul general al partidului la recentul congres al consiliilor populare, a devenit platforma națională de existență a tuturor vetreilor țării. Celor 10 mari întreprinderi li se adaugă miha industrie, autoare de covoare și lenjerie pentru export, de marochinărie (cu producție de serie sau la comandă), de uniforme școlare, de împletituri din nuiele care ajung în S.U.A., în Anglia și Suedia. Toate resursele locului, după recentul congres, au fost chemate la ordine, de fapt, introduse într-o ordine nouă, cea a valorificării superioare; nimic din ceea ce poate constitui valoare, sursă de bogăție, potențial dinamic n-a fost ocolit, totul fiind atent evaluat, cîntărit, pus la treabă, făcînd ca forțata industrială cea mai vie să cuprindă bătrînul oraș de cîmpie pe întregul lui teritoriu. N-a fost uitată nici cîmpia, în visteria Roșiorilor și a țării aducînd o prețioasă debîndă un S.M.A., un I.A.S. și două C.A.P.-uri. Din 1932 încoace efectivele de vaci ale populației s-au dublat, gospodăriile cu grajduri ca niște palate și, alături de ele, grădini de legume luxuriante ca niște sere punînd calde și vii accente în parcul de piatră al peisajului citadin. Grădinarii

Planuri pentru viitorul orasului

și crescătorii de animale sînt atent ajutați și stimulați, căci în concepția de azi a edililor nu numai marile întreprinderi cu turnurile pierdute în nori, nu numai ceea ce e șocant, ceea ce se vede din avion, dar și geografia unei străzi, a unei grădini, adică elementele de detaliu sau de nuanță — acele nuanțe care, într-un registru savant, dau tonus și vibrație aparte unui tablou, insufindu-i căldura vieții — pot cotiza la o nouă civilizație, pot chiar compune această civilizație. Explozia industrială a orașului a provocat, firesc, cîteva contradicții presante. Față în față cu colosii industriei orașul s-a trezit, peste noapte, parcă prea mic, prea strîmt, prea izolat, supus deci somăției de a-și sparge rapid capacea lui seculară, de a leși la o nouă condiție urbanistică și edilitară. S-au durat în anii din urmă aproape 5 000 de apartamente în blocuri, alte vreo 1 400 vor fi gata pînă la 1990, sînt în plină construcție sau așteptînd să coboare la sol de pe planșetele arhitecților edificiilor social-culturale de cea mai contemporană finută. (Dintre cele care sînt gata sau își așteaptă inaugurarea vom nota un

ultramodern spital cu 430 de paturi, o Casă a științei și tehnicii pentru tineret, un hotel cu 114 locuri, iar dintre cele ce se profilează la orizontul anilor care vin: o Casă de cultură cu 600 de locuri, o Sală polivalentă cu 1 000 de locuri etc.) S-a construit și se construiește nu numai masiv, dar și frumos, emancipînd la linia verticală, la zveltețe și fantezie arhitectonică un oraș care, ca toate orașele de cîmpie, părea sortit pentru venicia orizontalei umile, privilegiști constrînse la altitudinea grîului sau porumbului. La șase sute de ani de atestare documentară, Roșiorii sînt un oraș foarte tînăr. Contribuie la această senzație totul, tineretea edificiilor și tineretea oamenilor. Virstele medii ale colectivelor muncitorești sînt de 22—24 de ani. Din cei 35 000 de locuitori ai orașului, 22 000 (în care se cuprind și navetiștii din comunele limitrofe) sînt oameni ai muncii, ceea ce constituie, cred cei ai locului, ceva ce seamănă cu un record. Un alt record roșiorian este cel al natalității (22 la mia de locuitori, cifră substanțial superioară mediei naționale). O propunere de record ne-am permite să avansăm și noi:

în puține localități de cîmpie am văzut atîta căldă și tenace grijă pentru floare și pentru copac, atîta sfială a spațiului gol, atîta inteligență și iscusință risipite în utilizarea rafinată, printr-o dispunere aerată, amplă, a frumosului vegetal. S-au sădit și se sădesc pretutindeni flori și arbori decorativi, s-au transformat și se transformă în inspirate zone de agrement tot ce înseamnă crîng sau pădure (precum faimoasa „Pădure nebună” cîntată de Zaharia Stancu, care aici își are mirificul ei sălaș). Dar să vorbim și despre oameni, ne propune primarul Badea, și, ascultîndu-l, nu ne putem reprima o uimire, căci, iată, vajnicul patriot local ne vorbește nu despre localnici, adică nu despre ei în primul rînd, ci despre cei deveniți de-al locului prin adopțiune. Este vorba de specialiștii care, în epoca înfiripării platformei industriale a Roșiorilor, au venit aici din centre cu veche tradiție, tehnică, aducînd autoritatea unei pregătiri și a unei experiențe îndelung validate de practică. Oamenii care și-au părăsit niște funcții, niște rosturi de viață consolidate, oameni care, trimiși aici de partid,

n-au trăit nici o clipă (sau, dacă au trăit, n-au arătat-o) suferințe de „exilați”, necerînd pentru „sacrificiul” lor avantaje sau recompense tratate avocățeste. Așa sînt inginerii Constantin Crășneanu și Gheorghe Sas, directorul și, respectiv, directorul adjunct de la „vagoane”, descinși aici cu un întreg colectiv de specialiști brașoveni, așa e inginerul Ion Gheorghiu, directorul Teșătoriei „Teleorman”, moldovean de fel, sosit aici din Pitești, așa sînt mulți alții. Lîngă ei, în competiție cu ei, s-au afirmat în timp cel ai locului, ca ing. Florian Badea, directorul de la I.M.A.I.A., dr. Virgil Sotirescu, directorul spitalului de 430 de paturi, prof. Alexandru Tească, directorul Liceului industrial nr. 2, Zamfir Crăngeanu, președintele C.U.A.S.C.-ului Roșiori (un C.U.A.S.C., cu o moșie de vreo 26 000 de hectare!), conducători de unități comerciale ca Nicu Dorilă și alții. Toți cei numiți, localnici sau nelocalnici, sînt astăzi roșiori, constituiți într-o familie în care particularitățile, culorile și accentele s-au convertit într-o nouă și inextricabilă calitate.

Roșiorii, ca toate vetrele acestei țări, trăiește la ora de față febra unor prefaceri și a unor proiecte care, așa cum arăta secretarul general al partidului la congresul consiliilor populare, se constituie ca factori vitali ai înaintării pe toate planurile. Orașul a început, de anul acesta, să se autofinanțeze, la anul se va autofinanța integral, planul economic în profil teritorial avansează rapid spre îndeplinire (nouă din cele zece mari întreprinderi și-au recuperat de mult restanțele provocate de vitregiile iernii, lucrează acum peste grafice), inițiativa cetățenească bate spre pragul cel mai de sus. Între noutățile ivite în viața obștii după congresul consiliilor populare: antrenarea viitorilor locatari ai blocurilor, mobilizați de consiliul local F.D.U.S., la ajutorarea constructorilor; pregătirea forării (tot cu ajutorul cetățenilor) a puțurilor ce vor finaliza alimentarea cu apă a urbei; modernizarea unor intrări în oraș; extinderea încălzirii prin panouri solare (Roșiorii avînd de pe-acum peste 1 500 de asemenea panouri instalate pe acoperișurile blocurilor!); înmulțirea instalațiilor de biogaz (Roșiorii avînd și aici o veche și bună experiență); construcția unei stații moderne de epurare, funcționînd și ea pe bază de biogaz; înființarea unei lucerniere de 60 ha, de mult jînduită de crescătorii de animale, și a unui lac care s-o irige. (Care lac, „în timpul lui liber”, va da, ni se spune, și ceva de lucru iubitorilor undiței!).

Roșiori — oraș în plină expansiune economică, în plină și dinamică afirmare a conștiinței sale muncitorești. „Recentele măsuri stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pentru asigurarea bazei energetice naționale — ne spune ing. Florian Badea, directorul reputatei întreprinderi care este I.M.A.I.A. roșioriană — ne angajează profund pe toți cei care, lucrînd în industrie, deci manipulînd energie, avem a da seamă în fața prezentului și a viitorului despre chipul în care am știut să chivernisim o avuție mai scumpă astăzi ca niciodată. Și, ca întotdeauna cînd partidul, secretarul său general ne pun în față imperative vitale pentru forța și devenirea țării, vom face toate eforturile pentru a le înlăptui exemplar.”

Astea fiind zise — și n-am zis totul, conștiinși fiind de rigorile spațiului tipografic — se pare că la Roșiori, oraș mic dar cu realizări și cu planuri mari, distanța între efort și încoronarea lui cu aura izbînzilor are toate șansele să se scurteze mereu.

Am mai spus-o și cu alt priet, e greu de stat de vorbă cu Eroul Muncii Socialistă Marin Nedea, directorul S.M.A., Purani și președintele C.A.P. Purani. La cei 62 de ani ai săi, pe care-i poartă cu o incredibilă energie jună, omul acesta numai vibrație, numai nerv, numai febră și nerăbdare, îți scapă mereu printre degete, nu-l poți prizoni într-un loc mai mult de o clipă, două. Îți pierzi nu numai prin cimpia Puranilor, unde-i firesc să-l pierzi, el fiind un ins mărunțel iar porumbul ce se clădește sub veghea lui fiind totdeauna ridicat peste sol ca pe picioroange, dar îl pierzi și din birourile lui (din cel de director sau din cel de președinte): o secundă numai să-l scapi din ochi, ca să-ți notezi în carnet vreo spusă de-a lui, că gata, s-a mistuit, e în cimp, ori la grajduri, ori în hala de reparat tractoare, ori „la județ”, ori la minister. Ca să ceară ceva pentru obștea Puranilor, să protesteze vreo sarcină care i se pare strîmbă, să propună o cale mai scurtă între efortul unei campanii și legiuina ei răsplăta. Se pare că are în buzunar iarba fiarelor, căci nici o usă, oricît de masivă și de capitonată, nu-i rezistă. De fapt, nimic mai firesc, căci omulețul acesta despre care îți zici că e de ajuns o pală de vînt ca să-l spulberă și să-l ia pe sus e zdrăvan zidit în ce știe și în ce vrea. Pe deasupra, el duce pe umeri un C.A.P. cu renume și, ca director de S.M.A., un C.U.A.S.C. întins (peste 20 000 de hectare), unul din cele mai roditoare din sesul Burnasului, care varsă în vistierile toamnelor munti de aur. Cînd trînteste cu pumnul în masă la vreo sedință, indiferent de „nivelul” acesteia, masa se încovoie sub tonele de grîu și porumb ale Puranilor.

Nu-i plac, fîrește, hîrtiile, hîrtogăria, birocratia. Îi aparține zicerea, de faimă în Teleorman: „Cui a inventat hîrtia, să-i ia dracu palaria!”. Prin palarie înțelegîndu-se și ce se află sub ea (ceva deloc grozav, după părerea lui Nedea).

Dar acum, iată l-am prins, și încă în ce postură! Stă bine înfipt în scaun (în cel de președinte), cu aerul unuia decît să rămînă acolo nu doar o clipă, și pe deasupra îngropat în hîrtii! Masă masivă din fața lui e toată un teanc de hîrtii.

— Ei, bravo! nu ne putem opri să exclamăm. Trăirăm s-o vedem și pe-asta, pe Marin Nedea iubindu-se cu hîrtiile!

Ne răspunde cu un aer nevinovat, pe un ton dulce-acrișor: — Toate la vremea lor. Acum (gest spre hîrtii) le-a venit rîndul.

Le-a venit rîndul, ne explică fiindcă treburile campaniei s-au cam încheiat, porumbul și floarea soarelui sînt în hambare, la fel soarele, arăturile toamnei sînt toate „în grafic”, însămințările s-au isprăvit. Acum, cu alte cuvinte, anotimpul nu se mai leagă nemijlocit cu truda din cimp, cu fierbîntele ei, cu gutul din bătătură sau cu aromele din cămară. Acum toamna a devenit abstractă, e o toamnă-statistică, o toamnă-sinteză, o toamnă rece ca un bilanț de cooperativă, o toamnă a cifrelor și a învățămîntelor care se degajă din cifre, deci din hîrtii.

— Și ce spun hîrtiile, tova-

răse Nedea? Care sînt cifrele și care învățaturile?

— Vedeti dv., vine îndată răspunsul, bilanțul toamnei încă nu-i încheiat, căci, de-ar fi încheiat, el, Nedea, n-ar fi acum aici, aplicîndu-și sîesi zicerea cu hîrtia și palaria. El asta face acum, încearcă să adune sub lupă întregul cîmpul Puranilor, cu toate roadele și întâmplările lui. Cîmp uriaș, divers, nu și dispers, căci e un cîmp cooperatist, nu-i așa?, deci geometric ca și o hîrtie de calc, deci în putință de a fi cercetat și cuprins. A fost, cum știm, un an agricol dintre cei mai aspri, dar recoltele, chiar dacă n-au bătut pretutîndeni spre pragul cel mai de sus al planului și

astfel organizată încît nici un strop de efort să nu se piardă: ci să rodească. Anul trecut n-a fost nici el mai breaz, ci tot cu iarnă grea și cu seacă cruntă, iar dacă aici, la Purani, toamna s-a încheiat cu bine (cu un spor față de '83 de 5 milioane lei la producția globală, de 3 milioane lei la producția netă, cu un beneficiu de 2,7 milioane lei și cu 1 479 de tone de cereale livrate statului peste plan), asta s-a datorat nu numai unei trude răzbite, storcînd puterile omului pînă la ultima picătură, ci și organizării la milimetrul și la secundă a muncii, valorificării depline a tehnicii și capacității tehnice, urmării cu maximum de atenție, pe se-

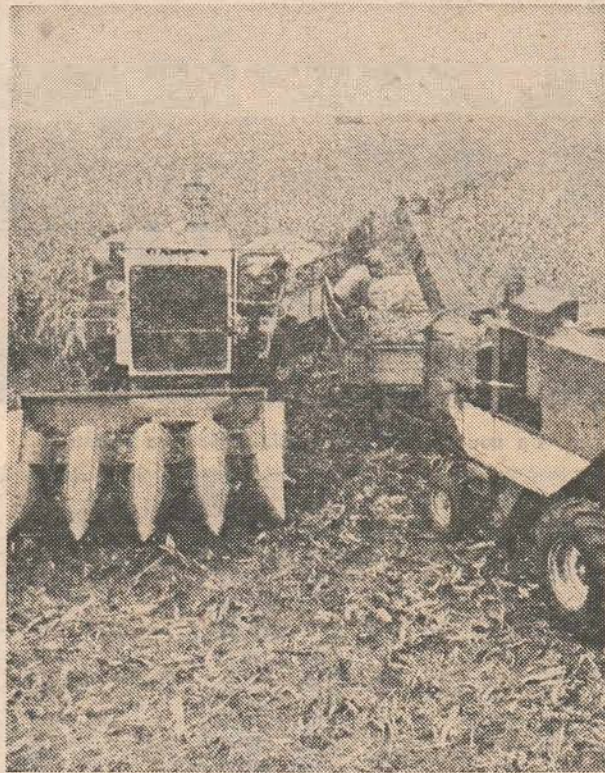
fost cu geruri năprăsnice (de minus 20—25 de grade), primăvara cu vînturi reci (care au sugrumat viața plantelor), apoi cu vînturi fierbînti (care „au scos” din sol și ultima picătură de apă), vara a venit cu caniculă (40 de grade la soare, 55-60 la sol, uneori și mai mult), peste toate mai ivindu-se și alte dureri, ba la energia necesară irigațiilor, ba la combustibilul necesar tractoarelor. S-a purces deci la o aprigă bătălie, dar nu disperată, ci pusă la punct, cu lecția de strategie și de tactică învățată pe dinafară de către toți. O bătălie dusă sub deviza: „Cu puțin, să facem cît mai mult!”, ceea ce a însemnat, între altele, cît

să evidentă a acesteia, urmărind la centimă consumul de carburant pe tonă de produse realizată), nu i-am lăsat să iasă din zona maximei calități. Cele mai frumoase brazde iesite din plug, atît de frumoase de ziceai că-s pictate, le-au dat Ion Bobirnea, zis și „Oaie”, Nelu Chircean, Vilcea Ioil, Mitrică Mitrea și mulți alții, realizatori de eficiență maximă pe centimetru pătrat de pămînt. Tot la „exemple mari”, chiar foarte „mari”, ar intra și femeile C.A.P.-ului, fără pereche și la sapă, dar și la treburile unde încă se crede că doar bărbatul ar fi în stare de știință și iscusință, ca să nu mai vorbim de puterea brațului. Tărîncile din Puranii noștri s-au măiestrit și la tehnică, eu unul le-as da diplome de mecanici-tehnicieni, sînt experți în instalații de irigat, de erbicidat, în tot felul de mașini și de utilaje. Citeodată mă apucă mirarea cînd le văd cît trudes dar nu le ierț nici o greșeală sau negrijă în treaba lor. Și ele știu că nu pot fi iertate, căci nici pămîntul nu ne iartă cînd îl lucrăm, cu nerost sau îl hrănim doar cu făgăduințe. Eu am lăudat-o de multe ori pe Petra Bratu, sefa fermei nr. 2, care nu-i inginer, ci tărîncă, dar care mai an a luat locul al doilea pe țară la concursul pentru cel mai bun fermier. Dar cînd a recoltat cu pierderi porumbul (și-a avut un porumb ca de Californie!), am tras cu buretele peste toate faptele ei de frunză și am arătat-o cu degetul în fata oamenilor. Și-a băgat ea capul între umeri cînd am tintuit-o așa, pe urmă numai ce s-a scuturat o dată, adică s-a scuturat de tînjeală și de priveală, și și-a revenit la firea ei. Haideti să vă mai dau un exemplu, pe care dv. o să-l treceti la cele „mici”, dar care eu zic că înseamnă, cu literă mare, Eficiență. Adică lucrurile devin așa, că în vara asta, în epoca irigațiilor, au fost instruiți toți șefii de ferme și de echipe, tot activul nostru de bază, de la comunisti la „odusiști”, ca să fie cu ochii în patru la ultimul fir de grîu, să nu-l culce și să-l strivească unul sau altul cînd se pun „aripile de ploaie” în lanuri. Unii au zis că nu se poate, că cum adică, dom'le, să instalezi și să muți zeii de „aripi” fără să calci niște plante? Dar am pus mina pe creion și pe hîrtie (da, recunosc, așa am făcut, m-am apucat de hîrtogărie, și încă în plină campanie!) și am demonstrat că 10-15 la sută din plante sînt victimele acestor „aripi”, adică ale tăbîlilor oamenilor, cînd trec peste ele. Măi, să fie!, s-au minunat cei cu cirteala, pîi asta înseamnă vagoane de grîu! Și am izbutit ca din 10-15 la sută să nu pierdem nici cînd. Diferența a intrat la capitolul randament și eficiență, făcînd să suie curba beneficiului.

...Punem punct aici reportajului nostru. De fapt punctul l-a pus interlocutorul, căci, în timp ce notam în carnet acest ultim și „mic” exemplu, Marin Nedea, s-a mistuit, lăsîndu-ne în fața unui scaun gol și a unei mese gemind de hîrtii. Care hîrtii se orînduiau într-o sistemă de curbe, de curbe mereu suitoare spre viitor...

ILIE PURCARU

Reportaj din Teleorman

Un campion al recoltei

se destăinuie:

„Cu puțin, să facem cît mai mult”

mai ales al angajamentelor, se încadrează totuși pe ansamblu în acel sever sistem de curbe mereu suitoare care de ani și ani guvernează viața pămîntului la Purani. Ca să fim mai limpezi, progresul nu se măsoară numai prin tonele de grîu și porumb pe care le-ai strîns de pe cîmp, ci și, sau poate în primul rînd, prin dobinzile la eforturile pe care le-ai cheltuit, înscrise în diagrame, statistici și curbe. Orice C.A.P. care se respectă lucrează nu cu boabe de grîu și porumb, ci cu sisteme de linii curbe. Mentalitatea statistică, în materie de toamnă, este de fapt o sistemă de linii curbe. Limpede, nu?

Mărturisesc că e limpede, dar că totuși... Bine, concede Nedea, o să vă explic băbește. Problema problemelor, pentru actualul stadiu al agriculturii noastre, ca pentru întreaga economie, este, asta cred că o știți, factorul intensiv, adică eficiența, rentabilitatea sau randamentul, cum vreți să le ziceti. Cu un cuvînt, o muncă

zoane, și zile, pe lucrări și formații de lucru, a calității efortului, astfel încît, cu oameni mai puțini și cu cheltuieli cît mai strînse, să poți scoate producțiile de cuvîntă. Trebuie, desigur, să investești, să fii generos cu pămîntul, căci dacă tu nu-i dai nici el nu-ți dă, dar trebuie, în același timp, să procedezi economic, crutînd banii obștii, dîndu-le cele mai sigure și mai rodnice destinații. Nu mai e vremea de altădată, cînd cîmpul voia de oameni, sate întregi s-au mutat la oras, cel puțin prin suflarea lor bîrbătească, lăsînd pămîntul pe seama femeilor și bătrînilor. Deci chestiunea calității prestației asupra pămîntului este azi somativă, o lucrare „căzută”, adică făcută prost, însemnînd o cheltuială dublă, silind la refacerea ei, ba mai mult, antrenînd un sir torrențial de „căderi”, dînd peste cap perioadele optime ale muncii, făcînd ca o serie de treburi să se încalce sau s-o la zabza. Dar să ne întorcem la întâmplările acestui an. Iarna a

mai drămuite lucrări mecanice (deci o cît mai zgîrcită cheltuială de combustibil) la semănatul din primăvară; tot așa și la arături (cu grija ca arătura să iasă ca lumea „din primul foc”, adică să iasă din plug perfect nivelată, nemaicîrînd rectificări); tot așa și la lucrările de întreținere, ba aici mai abtîr ca oriunde, știut fiind că o cultură bine întreținută îndură mai vitejește lipsa de apă (pe cînd una imburuienată, chiar din belsug plouată, irigată sau îngrășată, te răsplătește mai ales cu buruieni).

— Dar exemple, tovarășe Nedea? Exemple?

Cîte poftiți! vine iarăși, sigur și prompt, răspunsul. Vreți „exemplu mari”, vreți „exemplu mici”? Avem de toate, pentru toți cei interesați și pentru toate gusturile. Un exemplu din cele „mari”, decisive pentru recoltă, l-au dat ca de obicei mecanizatorii, băieții noștri de pe tractoare și de pe combine, pe care, deși i-am strîns țepănu cu usa la capitolul motorină (am ținut o strî-

Minunea de la Găneasa

Comuna Găneasa se află chiar lângă Capitală și, cred, că dacă te-ai urca aici în podul unei case ai putea, fără nici un fel de exagerare, să vezi ultimele blocuri ale Colentinei sau Pantelimonului. Altfel spus, comuna care numără cinci sate strecurate discret prin decorul cîmpiei, Cozleini, Moara Domnească, Piteasca, Sindrilița și chiar Găneasa, se află la numai cîțiva kilometri de Capitală. O salbă de lacuri, ce par zîmbete de copil, îmbrățișează citeva pilcure de pădure care se aseamănă cu niște cortine care au căzut la sfîrșitul unui spectacol.

Și-acum la obiect: Găneasa începe să se impună în ciuda faptului că ani de zile s-a aflat și s-a confundat cînd cu Afumațiul, cînd cu Brăneștiul... În primul rînd s-a căutat ca pămîntul comunei arid și uitat să intre în toate drepturile sale. Pentru aceasta (o spune tînarul primar Teodoru Filipescu — un om al zonei care toată viața și-a dorit ca Găneasa să nu mai fie pe ultimele locuri în tot felul de clasamente) s-a acționat cu ajutorul organelor de partid

și cele ale O.D.U.S.-ului în toate domeniile de activitate. Prin muncă și o disciplină exemplară pămîntul a început să rodească. Și rezultatele au apărut chiar din acest an dificil. La porumb s-a realizat o producție cu mult peste media C.U.A.S.C. ului, la floarea soarelui cu peste cinci sute de kilograme la hectar față de cifra planificată. Și fiindcă tot sîntem la acest capitol al cifrelor mai trebuie să spunem că cei din Găneasa, exact la 10 octombrie, conform indicațiilor de partid, au fost primii pe Sectorul agricol Ilfov care au terminat recoltarea și arăturile de toamnă. Ei, care altădată erau mereu coada! Care este secretul acestei reușite? Oamenii au înțeles că numai printr-o muncă ritmică, cu întregul efectiv, prin lucrări la timp și de bună calitate, se pot scoate recolte care pot fi luate în calcul și în seamă. Și a mai fost un secret. Primarul Teodoru Filipescu îl spune, acum, fiind o reușită care, la început, a speriat pe toată lumea. S-a renunțat în mare parte la îngrășămintele chimice care,

o știe toată lumea, sînt costisitoare, fabricarea lor înmagazinînd multă energie. La Afumați există o crescătorie de păsări care pînă nu demult arunca, la groapa de gunoi, toate dejecțiile. Sînt foarte acide și nimeni, de prin împrejurimi, nu le-a dat nici un fel de importanță. Mare le-a fost mirarea celor din Afumați, cînd ele au fost cerute de către cei din Găneasa! Asta pentru că găneștenii făcuseră, să spunem așa, o rețetă proprie de folosire a acestor dejecții, în care aciditatea a fost neutralizată printr-un amestec de calcar. Îngrășămintul s-a introdus sub brazdă încă de anul trecut. Mulți s-au împotrivit, mulți au fost sceptici, dar au fost și cei care au crezut într-o reușită. Și acum, la bilanț, toți au dat dreptate acestei idei. Bătrîni comunei socotesc, așa pe limbajul lor, că în Găneasa, într-un an de seacă, s-a petrecut o minune. S-au făcut roade și la legume iar, ca un final al toamnei, recoltele de bostani au speriat pe toți. Dar, cum o spune primarul, această „minune” o să continue pentru simplul fapt că amestecul dejecțiilor de pasăre cu calcar are o putere de activitate de cinci ani. Spus pe înțelesul tuturor cîțiva ani buni terenul nu mai are nevoie de nici un fel de îngrășămintă. În

cifre: nu se mai cheltuiește nici un leu pentru acest capitol. Zootehnia este cel de-al doilea capitol mare la care s-au optat cei de aici. Trăgînd cu ochiul la ferma de vaci din Pantelimon (fermă coordonată de doctorul Mihai Petcu care se află de cîțiva ani buni în fruntea clasamentului în ce privește producțiile de lapte), cei din Găneasa s-au gândit să transpună la altă scară ceea ce au realizat cei din Pantelimon. Să crească oi. Dar pentru aceasta trebuia mai întîi să se facă saivane. Și, în timp, recuperîndu-se cantități enorme de materiale de la demolările din Capitală (președinta O.D.U.S.-ului, tovarășa Filofteia Ceausu are chiar o evidență exactă: 500 000 de cărămizi) s-au construit la Găneasa citeva saivane moderne, avînd tot ce le trebuie pentru mîile de oi. Cu asta, ne mărturisește primarul Teodoru Filipescu, dorim să spulberăm, odată pentru totdeauna, ideea că, lângă orașe, lângă Capitală, nu se pot crește oi. Și ca un rezultat al celor afirmate de primar mai trebuie să spunem că recolta, să-i spunem așa, de lină a întrecut toate așteptările. Mii de kilograme de lină au fost predate numai anul acesta către fondul centralizat al statului. Și pentru acest efectiv de animale a

trebuit, cum este și normal, să se asigure și o bază furajeră. S-a construit, tot din materialele de la demolări și cu forte proprii, un siloz de mari dimensiuni și ceea ce este cel mai important lucru este faptul că furajul depozitat pînă la ora actuală nu numai că satisface pe deplin nevoile, dar cei din Găneasa pot să și vîndă. Și cei din Găneasa mai au citeva gînduri. În primul rînd să facă o secție de împletituri din răchită și să mute citeva secții de la unele uzine bucureștene, slab productive, la Găneasa. Astea toate tocmai în ideea de a stabili cît mai mult pe oameni de pămînt, de a se evita navetele care și așa erau destul de anevoioase. Și un vis pe care Teodoru Filipescu îl dorește să se realizeze cît mai curînd este acela de a se reuși, la Găneasa, să se amenajeze, tot cu forte proprii, citeva puncte turistice pe lacurile de aici care sînt pitorești. Se poate face o zonă turistică care să rivalizeze pe cele cu tradiție și, o zice Teodoru Filipescu, dorim ca această minune, care de fapt este rezultatul muncii oamenilor din această margine de oraș care se numește Găneasa, și ea trebuie să dureze...

SORIN POSTOLACHE

CU OCHII PREZENTULUI

Faptul că literatura, teatrul și cinematografia din România ultimilor ani au reinvestit într-un chip cu totul aparte reportajul (esența acestuia) ca dimensiune bipolară — morală și estetică deopotrivă — nu este nicicum un efect întâmplător. Resuscitarea poemului reportaj în defavoarea reportajului fals-poematic, ca și cea a realismului cotidian în proză, care subsumează notația sociale psihologismul și descrierea de anacronică liricitate, infuzia elementului politic de acută actualitate în tipare estetice altădată ostile, de obicei, unei atari dimensiuni, propunerea — pe scenă sau pe ecran — a unor modele umane decupate din prezent și pentru prezent, în locul eroilor de tip categorial, ori cînd și oriunde adaptabili, alături de dezvoltarea direct proporțională a unei eseistici în ale cărei trasee cotidianul contrabalansează benefic cultural, — constituie doar câteva dovezi ale unei noi creativități.

Reporterul — această ipostază a scriitorului contemporan — nu reprezintă numai un statut social, ci și o verigă necesară în procesul de transformare a realului în literatură. Căci, dincolo de priceperea mai mare sau mică a condițiilor sale, această legătură este asigurată de însăși materia scrisului gazetăresc: viața, viața lumii în care trăim, viața imediată înconjurătoare, viața în haine de lucru — mai ales în haine de lucru! — tocmai pentru a putea măsura frumusețea vieții în haine de sărbătoare.

Ne aflăm în plină toamnă, preocupați, ca întotdeauna, de ale toamnei. Dar, pretutindeni, această toamnă înseamnă și lupta pentru rezolvarea în cit mai bune condițiuni a unei probleme vitale: energia. Bătălia pentru energie — cum au numit-o gazetarii — este, dincolo de substanța activităților pe care le presupune, și un prilej de literatură. Nu spunem vorbe mari. Oamenii de care cotidianele și revistele României sînt pline, acești oameni ai noștri pentru care „bătălia pentru energie” este chiar munca lor, sînt, pot fi, eroi de literatură. Nu este vorba de preluarea schematică, „nedigerată” a modelelor reale și de transformarea lor peste noapte în personaje lipsite de consistența autenticității, ci de un proces mult mai subtil, mult mai îndelungat, dar inevitabil, de sublimare artistică a acestor realități înconjurătoare.

Am citit cu numai o săptămînă în urmă, în România literară, unul dintre cele mai frumoase grupaje reportericești. Scriitorii de prima mînă — Dumitru Radu Popescu, George Bălăiță, Ion Horea, Petre Sălcudeanu, Vasile Băran — s-au aflat, împreună, într-o călătorie de documentare în Bucovina, consemnându-și impresiile de la înălțimea înzestrării lor literare. Inițiativa ni se pare de excepție, iar valoarea ei rămîne, înainte de orice, cea de mărturie de conștiință.

TANIA RADU ■

Mircea Radu Iacoban:

„Mă simt apropiat de teatru mai mult ca gen decît ca instituție”

— Sînt destul de mirat să constat că dumneavoastră, Mircea Radu Iacoban, lucrați în plină zi cu draperiile trase, la lumina veiozei, deși afară e un minunat soare de toamnă. Știți, probabil, că și Ibrăileanu avea acest curios obicei. Cum se explică asemănarea?

— Ibrăileanu avea numai o fobofobie. Eu am atenția cam împărțiată și mă adun greu cînd lucrez. Lumina veiozei mă ajută să mă concentrez. Acum, lucrul acesta nu mă mai pare o ciudățenie pentru cei care mă cunosc. S-au obișnuit cu mine.

— Ați făcut multă vreme și gazetărie. Cum vă apar acum acei ani frenetici?

— Să știți că eu nici nu mă cred gazetar, deși mi-ar face plăcere să fiu considerat astfel. Am făcut reportaje, am transmis fotbal și, din nefericire, lumea n-a uitat. Cîteodată sînt întrebat de către unul sau altul, cînd merg prin țară, a dumneavoastră care ați transmis fotbal, ce mai faceți? Eu eram un ținc cînd mă ocupam de fotbal, ultima transmisie am făcut-o acum nouăsprezece ani. Alta era însă condiția crainicului sportiv, avea timp să spună ceva, nu să repete mecanic niște lucruri de ordinul evidentelor.

— Dacă vi s-ar da din nou microfonul, ce-ați spune?

— V-aș spune că în calitatea mea de gazetar de-atunci am trăit momente destul de încordate, fiindcă fotbalul nostru era în criză. Eu am transmis acea partidă nefericită de la Zürich, cînd am pierdut cu 1-7. Eram tînăr și puneam totul la inimă. Ajunsesem o piață rea. N-am reușit să transmit nici măcar un egal. Condiția de crainic sportiv e destul de ingrată, fiindcă lumea te asimilează cu fotbalis-

tii. Pe lingă pasiune, trebuie să dovedești și distincție în comentariu.

— De fapt, ce însemna gazetăria pe vremea aceea?

— Eu am lucrat într-o perioadă romantică a radioului. În aceeași săptămînă ajungeai la Sighetu Marmației, Moldova Nouă și Chiscani. Așa am ajuns să cunosc bine geografia țării. Și oamenii.

— De la gazetăria sportivă ați trecut apoi la cea culturală. A fost greu?

— Într-un fel, da. Am venit secretar responsabil de redacție la Cronica tocmai cînd se reîncheie gazetăria literară la Iași. Primul lucru pe care a trebuit să-l facem la revistă a fost să procurăm clanțe. Tot un fel de început a fost și la Editura Junimea, și la Asociația Scriitorilor, și la Național, unde m-ați găsit acum.

— Bag de seamă că aveți vocație de moașă!

— Aveți dreptate. Deși eram considerați prea tineri atunci, ca să avem responsabilități mari, s-a dovedit că după un an Cronica a început să însemne ceva și tocmai de aceea perioada de secretariat la revistă aș trece-o în rîndul experiențelor gazetărești fertile. Dar tot atunci am făcut și multe gafe.

— Dați-mi un exemplu.

— Am dus o campanie împotriva lui Aurel Baranga, pe care o regret și-acum.

— Acestea sînt remușcările dramaturgului, nu?

— Nu neapărat, însă acum văd altfel lucrurile, m-am mai detașat. Oricum, una peste alta, a ieșit bine cit am lucrat la Cronica și sînt mulțumit că

acolo au debutat mulți moldoveni.

— Erați încă la Studioul de radio cînd ați debutat cu Estudiantina. Aveați acum un volum, cum vă simțeați?

— S-a întimplat un lucru ciudat cu debutul meu editorial. Am predat volumul și-am așteptat. Într-una din zile, îmi zăresc cartea în librării. Apăruse în colecția „Lucefărul”. Din păcate, atunci n-am avut bani s-o cumpăr. Asta se întimpla în 1962.

— A urmat apoi o pauză de cîteva ani. De ce? Ați fost coplesit de prima carte?

— Da' de unde, dimpotrivă! Mi-am dat seama că din gazetărie am rămas cu multe urme. De aceea am simțit nevoia să aștept și să schimb ceva în felul meu de a scrie. Prima carte nu mă mai interesează, cînd o găsesc undeva, o cumpăr și-i dau foc. Mă gîndesc că debutul în proză ar trebui să vină după o experiență serioasă, deși istoria literaturii oferă și contraexemple. E greu de stabilit cam la ce vîrstă ar fi bine să se producă debutul, oricum nu în grabă, cum s-a întimplat în cazul meu.

— Să luăm o vîrstă simbolică, de pildă treizeci și cinci de ani.

— La vîrstă aceea scriam deja însemnări de călătorie din America Centrală, Europa și Asia.

— M-ați coplesit! Să revenim la ascensiunea dumneavoastră. De la Cronica ați trecut la Editura Junimea, al cărei director ați fost timp de zece ani. Care au fost lucrurile cele mai importante pe care le-ați făcut acolo?

— În vremea aceea, cînd edi-

tura se afla la începuturile ei, noi eram destul de tineri și nu prea știam să edităm cărți, n-aveam adică o experiență editorială pe măsură. După vreo patru ani de tatonări însă, editura și-a găsit o matcă a sa, am început să tipărim cărți importante, precum Istoria limbii române de G. Ivănescu, Clar de inimă, Măreția frigului, Epica magna de Nichita Stănescu, Secunde tragice, zile eroice, Cronica de la Arbore de Toader Hrib, Bunăvestire de Nicolae Breban, am înființat colecțiile „Eminesciana”, „Reporter XX”, „Humanitas” și „Esculap”, colecții care viază și acum, ceea ce mă bucură. Cînd am plecat de la editură, scosese peste 700 de titluri.

— Sîntem deci în perioada în care începuserăți să aveți tot mai multe responsabilități, director de instituție, deputat în Marea Adunare Națională. De scris, mai seriază? Nu vă copleșeau funcțiile?

— Mai scriam, sigur că da, îmi făceam timp și pentru asta. Tocmai începusem să fiu jucat de teatru. Cîteva piese au și fost reprezentate în țară și în străinătate, în R.F. Germania, U.R.S.S., Cehoslovacia.

— De-atunci v-ați consacrat cu cîteva excepții, genului dramatic. Probabil așa se explică și venirea dumneavoastră la Naționalul ieșean.

— Trebuie să vă spun că eu mă simt apropiat de teatru mai mult ca gen decît ca instituție.

— Dacă în privința teatrului sînteți cam necăjit, să trecem din nou la literatură, de unde mai vine cîte-o bucurie. Sînteți și secretarul Asociației scriitorilor din Iași. Sînteți mulțumit de viața asociației?

— Cînd s-a înființat, asociația număra doar 15 scriitori ieșeni. Acum avem aproape optzeci. La fel s-a întimplat și cu cărțile, la început apăreau cam două-trei pe an, acum numărul lor trece de patruzeci. Pentru prima dată în ultimii ani au început să urce premiile spre Moldova. Nu pot să nu fiu mulțumit. Ați văzut și dumneavoastră, tocmai azi C. Ciopraga a primit premiul internațional „Mediterranean”, acordat de critica literară italiană, pentru întreaga sa operă. Scriitorii asociației noastre au început să scoată opere foarte importante, cum este Dicționarul lite-

(Continuare în pag. 15)

RADU G. ȚEPOSU ■

Jertfa, cioplită în eternitatea marmorei

Satul

de A. I. ZĂINESCU

Există, mai ales pentru cei ce ne-am născut la țară, un sat dincolo de realitatea fizică imediată și anume un sat de esență morală care vine din străfunduri de memorie și traversează generații și generații, mereu, pînă în miezul propriei tale conștiințe și pînă la limita propriei tale condiții, chiar dacă, în istoria ta cit se poate de recentă, orașul și-a ridicat marile sale armături de fier și beton. Este satul sau urma aceea de sat prin care și cerul se continuă parcă în noi. Și miroase-apămint, îl recunoști de departe și chiar după răsufierea sa. Un sat care într-un fel ți-e și rudă și care vine cînd și cînd înaintea ochilor tăi și uneori nici măcar nu te întreabă ceva, stă doar și se uită: lung, nemîșcat și tăcut ca și cum i-ai tăgădui cine știe ce, ori te-ai destăinui mut. Un sat a cărui inimă urcă și bate ca acele îndepărtate și misterioase stele-pulsarii și cade apoi în bobul de lumină al însuși sufletului tău. Pentru că orice-am face, oricine am fi și oriunde ne-am duce, satul acesta e satul din noi.

E un fel de a fi și-a te simți acasă. Am fi pierduți dacă l-am pierde vreodată. Am rătăci buimaci, ne-am trezi că arăm bulevarde sau forăram meteoriți, ne-am face arheologi cu toții și-am da bucată cu bucată cerul la o parte, am șterge de praf bucată cu bucată și fărîmă cu fărîmă fiecare amintire și fiecare rădăcină, fiecare piatră din noi, ne-am răscoli însuși singele și ne-am storce creierii tot întrebînd în stînga și-n dreapta, unde e, n-ați văzut pe undeva prin veacul acesta și satul acela din noi?

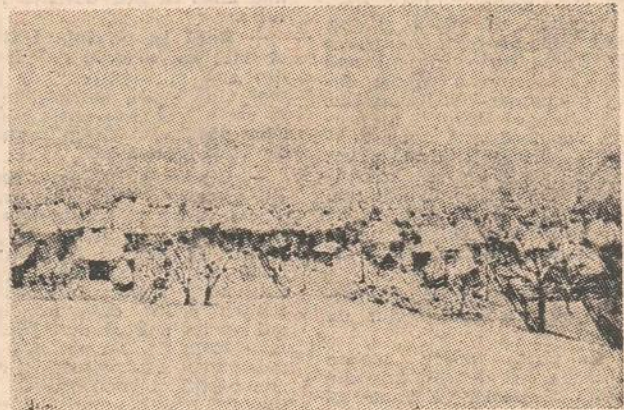
Și multă lume cred că ar umbla atunci de-a bușilea, multă lume cred că ar încărungi privind într-un bob de sudoare cerul de deasupra fumuriu. Prin acest sat ies la iveală cei dintii zori ai cunoașterii, prin el se adună la un loc și răsărituri de lună și soare și se adună, mai ales, cele dintii cuvinte ale rostirii tale. El este ca bobul fantastic de griu care ține în miezul și în marginile sale o întreagă cîmpie și este de fapt sufletul ei. Este această acasă.

Festivalul național „Cântarea României”

Între artă și precizie

Seriu mai întâi despre om și nu despre operă intrucît Grigore Dejeu mi se pare a reprezenta destul de bine situația tipică spre care aspiră o întreagă mișcare culturală: e vorba de acea complementaritate spirituală a preocupărilor, menită să confere personalității umane armonie, echilibru interior, integralitate. Grigore Dejeu este inginer proiectant principal la filiala din Cluj-Napoca a Institutului de inginerie tehnologică și proiectare pentru industria chimică; el a absolvit Facultatea de construcții acum douăzeci de ani. Dar Grigore Dejeu este și pictor, un foarte bun pictor. O atestă consistența preocupărilor sale în domeniu, numeroasele premii obținute, frecvențele participări la expoziții colective naționale și internaționale, cele 15 expoziții personale realizate în mai puțin de zece ani. Dar dincolo de statistica ce-i cuantifică munca de-a lungul anilor, pictorul Grigore Dejeu este atestat ca atare de calitatea artistică a lucrărilor sale, de modul în care înțelege pictura și se înțelege pe sine prin intermediul picturii. Pentru el, înțelepciunea artistică nu este o modă ci o necesitate, pictează nu din capriciu ci cu care medicii, de pildă, colecționează tablouri și nici din curiozitatea care-i mai determină pe matematicieni să cînte la vioară. Pentru Grigore Dejeu, pictura este o stare naturală, o componentă necesară a unui mod de a fi care include și componenta duală: cu o zi înainte de vernisajul actualii sale expoziții a predat două proiecte foarte complexe din punct de vedere științific și tehnologic.

Pictura sa este susținută de pasiune, talent și cunoaștere. Așa se explică de ce a reușit să devină pictor fără să-și propună acest lucru. Și tot așa se explică de ce în pictura lui Grigore Dejeu nu se resimte prezența inginerului Grigore Dejeu (și reciproc, desigur). Sînt două preocupări distincte, două căi paralele, două universuri de sine stătătoare care s-a întîmplat să se contopescă în personalitatea aceluiasi om. Vechiul ideal renascentist este posibil — și nu exagerăm deloc cînd spunem că exemplul lui Grigore Dejeu se înscrie pe linia unei valabile confirmări a acestui lucru. E „linia”, sau, mai degrabă, modul de a fi — echivalent cu o profundă aspirație umanistă — care, la proporțiile respective îi permitea lui Ion Barbu, de pildă, să întrerupă calculele

diferențiale pentru a se „cufunda” în regatul laponei Enigel. Înainte de opera sa, ceea ce fascinează la Grigore Dejeu este, deci, propriul său exemplu.

În chiar ziua cînd pictorul împlinea 44 de ani (s-a născut la 16 octombrie 1941 în Valea Drăganului), la Galeria I.M.F. din Cluj-Napoca se vernisa cea de-a 16-a „personală” a lui Grigore Dejeu. Singurul element „ingineresc” al lucrărilor este plasarea lor în spațiu și timp. Tablourile au coordonate precise: „Iarna la Cluj-Napoca” e văzută din străzile Bôrzești, Zorilor, Cimpului și Grigorescu; „Iarna la Muzeul Satului” are, de asemenea, patru puncte sau unghiuri de vedere; peisajele de toamnă sînt, la fel, bine localizate. Pictura lui Grigore Dejeu respectă regula „ordonatei și abselei”, coordonate cărora artistul le mai adaugă spațialitatea și temporalitatea; în interiorul acestora, intervine transfigurarea artistică, elementul care echilibrează prin culoare și echivoc ordinea propusă de celelalte. Restricțiile „măsurabile” ale acestei matrici metodologice sînt compensate de universul încomensurabil pe care ea trebuie să-l capteze: „Grigore Dejeu pictează anotimpuri, și nu lucruri care au coordonate precise, pictează flori, și nu obiecte care au conotații exacte; este revanșa de sorginte artistică a unei inerente predispoziții ingineresti. Este punctul în care virtuțile de personalitate ale omului întîlnesc calitățile artistice ale operci.

Un cuvînt de laudă pentru galeriile acestea din Cluj-Napoca, tip „Filo”, „I.M.F.”, „INF”, „Tribuna” — cîndva și „Radio” —, locuri de amatori care au început să legitimizeze tot mai mult profesionalismul celor care nu au încă loc în muzeele de artă. În cel mai autentic spirit în care a fost concepută ampla mișcare artistică a „Cîntării României”, instituții care au rosturile lor bine precizate au început să facă loc, la propriu și figurat, și pentru niște simeze, în beneficiul celor, din ce în ce mai mulți, care caută astfel de „refugii” sau „bivouacuri”. Rezultatele încep să se vadă, în gloria expozițiilor regăsimu-se și gestul de cultură al celor care-i găzduiesc. Astfel de galerii „amatoare” și-au cîștigat dreptul de existență în cetatea artistică a Clujului, de aici eliberîndu-se, cum spunea, atestate de profesionalism artistic perfect valabile. Experiența acestor galerii a pus în valoare existența, altfel nebănuită, a numeroși artiști plastici, dovedind că pînă la urmă arta autentică își găsește propriile sale căi de penetrare.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

PROZA

Organul ficțiunii

Dacă la apariția cărții de debut a Antoanetei C. Iordache — **Singurătatea poveștilor pentru copii** (1982) s-a făcut, între altele, și presupunerea că prozatoarea ar avea o înzestrare evidentă pentru proza scurtă (debutul fiind un roman), cu cea de a doua carte — **Cursiv de septembrie**, Editura Cartea Românească 1985 — se întîmplă un lucru curios: volum de proze scurte, de factură diferită, cele mai multe raportabile la specia schitei, reclamă la tot pasul disponibilitățile romanțierei. Interesul aparte pentru „fisa de personaj”, extrem de atent cizelată sub aspectul scriiturii (**Caii și dansatoarele albastre**, **Liziera**, **România muncitoare 15 A**, **Vasile**, **Minodora**, **Unghiul de fugă**, **Cronica lui Tria** etc.) exercitiul insistent de dialog și de atmosferă (uneori în evidentă descendență caragialiană, dar vădînd o asimilare matură a modelului: **Vasile**, **Colț cu Glicinei**... dar și **Frumoase dimineți de luni și marți**), bucățile „de virtuozitate”, concepute ca monoloage interioare, redade la persoana a doua sau a treia, de o densitate epică și chiar psihologică remarcabilă (**Caii și dansatoarele albastre**, **Omul de faianță**), nuvelele (**Păștorii de verde-stîns**, în **Valuri dulci**, / **Am fost strigat puțin**... **Tabliti by night**, **Liziera**), destul de rezistente din punct de vedere epic, cu stratificări inteligente ale planurilor, permanent racordate la o anume delatare ironică auctorială — ca distantă metodologică față de schemele tradiționale — acestea toate, la care se adaugă cîteva texte în mod evident decupate dintr-un întreg mai amplu, ale cărui multiple legături (tăiate...) se lasă vederii, cum sînt **Mica lume a lui Alexandru**, **Bună seara, Sebastian** și, poate, **Pavană pentru doamna E.B.** depun mărturie pentru calitățile autorului de roman.

Evoluînd de la stilul cam ceros și de la construcția destul de greoaie a naratiunii din **Singurătatea poveștilor pentru copii** către o salutară limpezime (în cele mai multe povestiri de aici), ies la iveală tăietura netă, expresivă, viguroasă a frazei, plasticitatea detaliului, eficiența ironiei (uneori, totuși, căutată), umorul, cîteodată nitel cabotin, dar nu mai puțin autentic — calități nu tocmai des reunite în condeiul unui tinăr autor.

Prozele Antoanetei C. Iordache nu vădese niciodată „criza de subiect”. Organul ficțiunii există și pare să-și perfecționeze necontenit funcția. Destinele imaginate au concretețe și, deci, verosimilitate, înclinația lor față de axa verticală, inflexibilă, a normalității și desăvîrșirii morale este deosebită precis, cu plăcerea evidentă a jocului de unghiuri pe care-l eliberează această întreprindere. Parcurgînd textele adunate în **Cursiv de septembrie** s-ar putea deduce chiar tipologii, deja bogate și conturînd teritoriul predilecțiilor: **bătrîni**, prilej de considerare în perspectivă a curbei, cumințite de vîrstă, a existenței lor, **invinsii** (mai exact spus **invinsile** — **Eh voilă** este o mostră pentru această categorie, de un gust nu chiar fără cusur, cu toată sugerarea distanței ironice

a naratonului), **utopicii** (Alexandru din **Mica lume a lui Alexandru**, „El” din **Leeția** — unul din cele mai frumoase texte ale cărții, pentru calitatea aparte a lirismului amar al scriiturii) ș.a.m.d.

Am lăsat anume la urmă un text cum este **Cercul**, poate cel mai bun într-o ierarhie savoră. Nuvela impune prin concentrația epică și prin forța expansiunii parabolice. Tîrșosorul cu pricina aspiră în mod evident la rangul de **topos**, în linia Bănuțeseu — Marquez și aspirația nu este lipsită de legitimitate. Ceea ce este însă mult mai de prof. dincolo de coordonatele geografiei utopice, este metamorfoza abilă a scriiturii, schimbînd pe nesimțite culoarea vorbirii, într-un glissando cu efect de vertij.

Cursiv de septembrie se situează deci pe curba unui salt ascendent, care chiar dacă nu se finalizează odată cu cele 270 de pagini ale volumului, are meritul de a proiecta o lumină promițătoare asupra următoareii etape de creație.

TANIA RADU ■

PLASTICA

Geometrii emoționale

Aflat la cea de-a șaptea expoziție personală, **Josef Krijanovsky**, pictor ce s-a impus printr-o continuă înnoire a expresiei plastice, cu predilecție atras de formulele geometrice, apte să povestească lumea dinprejur, ni se relevă, prin recenta sa ieșire în public (este vorba de expoziția găzduită de galeria **Galateea**), ca fiind același neobosit descoperitor de noi și noi relații în planul unor compoziții menite să surprindă nu atât grația de grafie, de factură poetică, a unui fragment de real, cît mai ales echilibrul intim al acestui fragment. Între obiecte și personaje, pictorul stabilește o sumedenie de legături (linii sinuoase, bizare, alternînd cu pețe de culoare ce vădese un acut și rafinat simț al raporturilor cromatice) care segmentează la nesfîrșit compoziția, care ne oferă neașteptate detalii, astfel încît lucrarea nu poate fi lecturată dintr-o singură privire, ci se cere a fi îndelung studiată, decantată, dacă putem să ne exprimăm așa, pentru a fi refăcută, în final, în întreg ansamblul ei. Firește, emoția va parcurge același traseu, ba chiar, în funcție de complexitatea compoziției, de aglomerarea ei, se va atenua. Dar, amănunt nu lipsit de importanță, este suficient să descoperi fremătul unui detaliu, dulceața unei linii, sau, dimpotrivă, un duct energic, exploziv, așa cum e destul să te atacezi, afectiv, de cîteva complementare cromatice, și întreagă strădania pictorului începe să emită o anume taină, acel mister pe care ochiul artistului de demult îl caută și, iată, chiar îl surprinde. În ceea ce-l privește, aplicîndu-se asupra trecerii clipei, asupra fragilității ei, asupra multiplexelor ei ipotetice sincrone. **Josef Krijanovsky** a alcătuit o lume pe care o privim ca prin ochiurile unui ciudat vitaliu. Naratiunea pictorului asupra a ceea ce se vede prin acest vitaliu ar echivala cu povestea unui poet despre cuvinte, despre infinitele sensuri a cinci-șase cuvinte așezate întîmplător unele lîngă altele, cu

sau fără legătură între ele. Construită cu excesivă mîgăla, cu un evident profesionalism cromatic, inclusiv compozițional, calități pe care **Josef Krijanovsky** le-a otalat și cu prilejul altor expoziții, această pictură, aparent rece, aparent elaborată doar în limbajul plastic propriu zis, vădese a fi încărcată de emoție, de o lumină interioară greu de dobîndit, de-aceia absolut necesară încredere continuă-n orice pas spre înnoire a expresiei. Cu alte cuvinte, adîncindu-se în sine, mereu neliniștit în a descoperi noi forme de expresie, **Josef Krijanovsky** își continuă, discret dar sigur, propria sa devenire.

VICTOR NIȚĂ ■

FILM

Zbor eșuat

Dacă precedentul film regizat de **Adrian Petringeanu** — **Cireșarii** — putea fi luat drept o promisiune (e drept, am fi dorit mai degrabă o ediție cinematografică serioasă a cunoscutelor romane ale lui **Constantin Chiță**) : „continuaarea” sa, difuzată recent pe ecranul Capitalei, ne obligă să spunem că ea n-a fost onorată. **Aripi de zăpadă** (scenariul **Constantin Chiță** și **Adrian Petringeanu**) e o peliculă de vacanță. După varianta estivală a isprăvilor din **Peștera Neagră**, iată acum versiunea hibernală, fără isprăvi de astă dată, derulîndu-se în peisajul imaculat al **Poenii Brașov**.

Consemnările în presă au pomenit deja de „viziunea turistică”, datorată, pe cit se pare, clanului profesional al operatorului **Vlad Păunescu**. Siluete multicolore, juvenile, înviorază albul măiestuos al pantelor și pîrtililor, un cer de culoare curat mediteraneană serveste drept fundal unor preafrumoase reprezentări de deltaplanism. Prim-planurile se preocupă pe îndelete de estetica indubitabilă a fizionomiilor adolescenține, neavînd practic altceva mai bun de făcut pe zeci și zeci de metri de peliculă. Alte detalii, culesc cu greu din alunecarea lină la vale a filmului: interioare elegante de hotel cu piscină, plimbări cu sania, sticle de pepsi, cîteva (reținute) mișcări de dans, numeroase hohote de rîs, (întind de veselia omului care știe că o zi de vacanță nu se întîlnește toată... ziua (a se vedea și cuplul de excursioniști, în care **Rodica Popescu-Bitănescu** își compune un rol simpatice, de consoartă întreprinzătoare și... prăpăstioasă — la propriu !), o convorbire telefonică perfect gratuită, dacă nu luăm în considerare rostul ei evident de a introduce în cadrul un personaj (și el gratuit) și niște simulacre de intrigă: **Tic pierde autocarul**, spre disprețarea disproporționată a profesoarei (**Angela Ioan**) față de ansamblul tensional ca și inexistent al filmului; o întrecere de schi sugerează unele rivalități între cele trei echipe, dar doi membri, din tabere adverse și de sex opus fac opinie separată, în serviciul absolut al **Bilnei**; o ascensiune cumințe se amorsează nesigur la datele unei „aventuri”: o furtună puternică, despre care vorbese salvamontii, dar cerul refuză aparatului de filmat spectacolul norilor furioși. Totul se termină însă cu bine încă înainte de a fi început. Se cîștigă concursul, se salvează un turist alunecat vreo trei metri în prăpastie, profesora cumpără cadouri pentru **Cireșarii** și toată lumea pleacă spre casă, spectatori și

CAP LIMPEDE

● **Entomologică.** Într-un interesant, altfel, interviu pe care **Paul Everac** îl acordă recent unei cunoscutre publicații dramaturgului nu ocolește nici domeniul zoologiei și, furios pe pragmatismul epocii, găsește de cuviință că firavii fluturi trebuie să se deghizeze în gândaci: „Epoca e pragmatică, fluturii, dacă nu-și pun încă un rînd de elitre, pier”. Întrucît nu ne este cunoscută, deocamdată, o asemenea fuziune între coleoptere și lepidoptere, bănuim că e vorba de o farsă, care farsă e și ea o specie a genului dramatic.

● **Erudiție cu top-tanul.** Comentînd ultima carte a lui **Mircea Iorgulescu** și vînd cu orice preț să scoată la iveală incompetența criticului, **Narcis Zărnescu** își mai pune o dată memoria la bătaie, însirînd diverse nume și concepte fără nici o noimă, adică fără nici o legătură cu volumul în discuție, fiindcă acest autor care e cronicarul **Săptămîinii** a demonstrat mai demult că una vorbim, alta fumăm. De pildă, discutînd „proba adevărului la operă” invocată de **Iorgulescu**, **Narcis Zărnescu** amintește de empatie și simpatie, de critica de identi-

ficare, încercînd fișele și, odată cu ele, icidele. Mai încolo, acuzîndu-l pe **Iorgulescu** de folosirea abuzivă a ideii de scriitură, autorul articolului ține să dea numele lui **Derri** și **Heiddeger**, fără a-i omite, desigur, pe **alchimisti** și **intelectii medievali**. Să mai amintim că articolul respectiv începe cu invocarea lui **Wellek**, **Venturi**, **Spitzer**, **Schleiermacher**, **Dilthey** și **Gadamer**? Dacă într-o recenzie aflăm atîta erudiție, înseamnă că într-o carte de-a lui **Zărnescu** nu încapă nici faimosul **Beaubourg**!

● **Finisarea existenței pe ocolite.** O silueto a logicii și un început de delir lingvistic comite proaspătul reporter **Florian Dudu** în **Viața studentească** (nr. 40/1985), cînd vorbește despre practica agricolă a studenților, cam în felul în care ar comenta o cursă de obstacole: „Se cuvine să amintim aici și efortul cadrelor didactice care în toată această perioadă au fost alături de studenți învîtîndu-i prin exemplul personal să ocolească obstacolele și să depună eforturi maxime pentru a contribui cu toată ființa

actori, cei dintii nici veseli, nici triști, deloc oboșiți, intrucivta mîngiați de armoniile de sintezator ale lui Nicu Alifantis (a cărui muzică ține de fapt loc și de dialog), cei din urmă, avînd cel puțin amintirea unor zile foarte reci.

Așadar, cu aportul conștiințios și chiar însuflețit (deși fără suport epic-dramatic) al actorilor **Angela Ioan, Radu Panamarenco, Rodica Popescu-Bitănescu, Dan Dobre** și al copiilor care dau chip zvelților Cireșari, s-a născut un film de vacanță, nevinovat în rezultatele lui, nu însă și în premise, care au abdicat fără motiv de la osteneala rodnică a efortului creator.

TANIA RADU ■

Intrișă și iubire

Beaumarchais n-a scris multe piese. Numai două, dar aceste lucrări dramatice i-au fost suficiente pentru a-și dobîndi celebritatea. La 43 de ani, în 1775, scrie „Bărbierul din Sevilla”, pentru ca în 1784 să dea marea lui capodoperă „Nunta lui Figaro”, prezentată publicului francez chiar în același an, bucurîndu-se de un imens succes. De atunci pe mai toate scenele de pretutindeni Figaro-ul lui Beaumarchais se plimbă dezinvolt. El reprezintă victoria slugii asupra stăpînului, reflectînd satiric conflictul dintre „starea a treia” și nobilime. Acuitatea satirică, filigranul dialogului, conflictul, conturarea personajelor au asigurat acestor două piese succesul de care vorbeam, iar mai pe toate meridianele Figaro a dobîndit o asemenea popularitate, încît iată-l coborînd de pe scenă și trecînd în legendă.

Cunoscutul și talentatul regizor Dinu Cernescu, în anii cînd temeritatea putea învinge experiența, s-a aplecat asupra lui Beaumarchais, dar s-a oprit la capodopera dramaturgului, deci la „Nunta lui Figaro”, din motive știute numai de el, obținînd răsunătoare succese, atît în țară cît și peste hotare (în rolul titular, Ștefan Bănică a fost excelent). Din dorința, probabil, de a împlini o datorie „neachitată” față de marea dramaturg, Dinu Cernescu se prezintă acum în fața noastră cu prima lucrare a lui Beaumarchais, evident mai transparentă ca substanță decît cea de a doua, reușind, spre bucuria noastră, un spectacol alert, încheat, într-un cuvînt foarte bine gîndit.

Atît în prima piesă, cît, mai ales, în cea de a doua, placa turnantă, care conduce intriga, marea combinator care incurcă și descurcă itele, dă sfaturi viclene dar și oneste, se numește Figaro. Dinspre el și spre el pornesc toate avaturile personajelor. Numai că, socotim noi, rolul gras îi revine năbădăosului frizer în piesa „Nunta lui Figaro” și nu în „Bărbierul”. Din această cauză spectacolul lasă falsa impresie că regizorul l-ar fi vitregit pe simpaticul frizer. De data aceasta regizorul și-a asumat și scenografia, prezentîndu-ne drept loc pentru desfășurarea „ostilităților” un spațiu flancat de trei planuri verticale, drapate cu o pinză de nu alb imaculat, de care scenograful se folosește cu inteligență și har. Și cum acest decor atît de simplu nu putea fi ridicat pe orizontală fără un stil de susținere, regizorul, ingenios, cum

il știm, transformă stilul într-un element de decor necesar desfășurării acțiunii, căci iată-l „escaladat” pe rînd cînd de Figaro, cînd de Almaviva, cînd de Bartholo.

Dacă e să judecăm drept, montarea chiar a unei capodopere scrise acum 200 de ani ridică multe probleme regizorale, căci mai totdeauna „povestea” este greu de crezut astăzi. Dacă tragicul destin al pupilei ne face să zîmbim, în schimb Beaumarchais a fost genial cînd a gîndit personajul Figaro și mai ales a sesizat pericolul calomniei. Ea, calomnia, este o armă periculoasă, perfidă, care se strecoară și se insinuează ca otrava, împotriva căreia trebuie luptat cu forțe oneste, doritoare de bine. În economia spectacolului intrările lui Don Basile sînt gîndite ca atare, iar Jorj Voicu spune monologul cadent, ritmat, insinuant, penetrant, încît este imposibil să rămîii indiferent.

Mergînd pe linia unei susținute parodieri a textului și pentru a-și sprijini intențiile regizorului a apelat la două nume prestigioase, Alexandru Timiș și Vladimir Popescu-Deveselu, care au elaborat ilustrația muzicală. Nimic din Rossini, nimic din Mozart. Muzica aleasă întregeste perfect intențiile regizorale.

Din experimentul pe care și-l propune regizorul face parte și distribuția. Pe Ileana Cernat nu aș fi văzut-o niciodată în rolul Rosinei. Regizorul a văzut-o și încă bine, căci artista face rolul de-o manieră remarcabilă. Spațiul — din păcate — nu ne permite mai mult. Pentru noi, marea revelație e Geo Costiniu, actor tânăr, aproape uitat. El își face o reîntrire triumfală cu atît mai mult cu cît partitura pe care o străbate este destul de grea și plină de căpcane. Apoi, ne-a arătat o grație și eleganță scenice pentru care merită felicitări. Întimplarea a făcut să-l vedem, într-un scurt interval, pe Sebastian Papaiani, în ipostaze diferite, așa că îl avem proaspăt în minte. El este acum un actor complet, nu se repetă, nu face cirlige. De astă dată nu are rolul gras, dar îl joacă cu discreție și inteligență fie că este șiret, meschin, prietenos sau generos. Bartholo al lui Radu Panamarenco este intruchipat pe linia întregului spectacol. Pe chipul bătrînului se citește ridicolul grav și disperarea senectuții, mai ales în scenele cînd devine prizonierul propriilor sale intenții.

„Bărbierul” anului 1985 este incontestabil un succes al său și al colectivului de actori de la Teatrul Giulești.

DAN BIRLĂDEANU ■

Flautista-cîntăreață

Cazuri de interpreti care minuesc cu abilitate două, sau chiar mai multe instrumente, sînt, desigur, frecvente; la fel, numeroși solisti lirici știu să se acompanieze, singuri, la pian, invățîndu-și partiturile cu ajutorul instrumentului, fără a mai apela la corepetitori. Lucru de altfel necesar profesiei ce și-au ales-o. Să recunoaștem însă că, cel puțin pînă acum nu s-au prea auzit, — pe la noi — suflători din lemn sau din alamă (adică flautiști, oboiști,

clarinetiști, fagotiști, trompetiști, corniști sau tromboniști) care să se încumete să se prezinte pe o scenă pretentioasă, susținînd un dublu recital: instrumental și vocal! Un asemenea caz, rar — după cum se vede — îl constituie **Maria Simion**, flautistă de excepție și soprână, înzestrată cu deosebite calități vocale. Șefa de partidă în Orchestra Operei Române — ceea ce presupune experiență și virtuozitate — și profesora la catedra de flaut a Liceului Militar de Muzică din București — pedagogia constituind un alt atribut al flautistei — protagonista recitalului oferit, generos, în sala Dalles, încintă, în primul rînd, prin muzicalitatea sa. Această însușire i-am remarcat-o încă în anul 1961, cînd **Maria Simion** își executa practica de studentă, însușindu-și cîteva din „secretele” artei dirijatului coral, în cadrul cunoscutului și valorosului, pe atunci, (o! tempora!) ansamblu al ceferiștilor din Fetesti. Vremea a trecut și după cîteva ani petrecuți în Facultatea de Pedagogie — Dirijat a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, ea s-a înscris și la secția de flaut din cadrul aceluiași Institut. Și iată, timpul și faptele n-au dezis-o, dovedindu-i că n-a greșit, deoarece virtuozitatea ca și delicatetea cu care minuesc acest diafan și strălucitor instrument a ieșit repede în evidență încă din „Sonata pentru flaut și pian în Mi bemol major”, de **J.S. Bach**, ce a deschis prima parte a programului, care a mai cuprins „Serenada op. 25” de **L.v. Beethoven** și „Concertino-ul op. 107”, scris de **G. Chamade**. În toate aceste lucrări, **Maria Simion** a demonstrat că stie și stăpînește stilistica abordată, element la care s-au adăugat și alte certe calități, ca dozaul nuanțelor, gingășie, suplete, lejeritate, un splendid vibrato, echilibrarea coloanei și a presiunii aerului, ceea ce a atras după sine o corectă frazare. Toate, fapte care nu sînt la îndemîna oricui și care caracterizează un instrumentist cu o ridicată cotă valorică.

În partea a doua a programului, solista a apărut în postură de cîntăreață. **Maria Simion** posedă o voce de soprână cultivată, penetrantă cînd trebuie, duioasă cînd este cazul, jucăuse sau pasionată, atunci cînd crede de cuviință. Astfel, aria **Laurettei**, din opera „**Gianni Schicchi**” de **G. Puccini**, ca și aceea a **Juliettei**, din monumentală creație a lui **Gh. Gounod**, „**Romeo și Julietta**”, au redat căldura și patetismul dragostei, care caracterizează, din plin, cele două personaje; duioșia și melancolia, fără vreo umbră de vulgaritate, înfățișate prin interpretarea ariei **Antonidei**, din „**Ivan Susanin**”, a constituit o exprimare convingătoare a spiritului creator al marelui **M.L. Glinka**; iar asocierea celebrului „**Sumertine**”, din lucrarea muzical-dramatică „**Porgy and Bess**”, de **G. Gershwin**, a fost cu atît mai binevenită; în sfîrșit, veselia contagioasă a **Motanului**, din „**Motanul încălțat**”, al lui **Cornel Trăilescu**, sau voioșia **Adelei**, din opera „**Das Lotterloos**”, de **N. Isuard**, s-au transmis publicului spectator, care a răsplătit prin binemeritate aplauzele munca plină de migală, întru sfluirea cristalinului sonor, a **Mariei Simion**, secundată corect de pianista **Lucia Nicolae**.

Iată, deci, un exemplu de pasiune și credință în profesia aleasă, în Artă, relevat cum nu se poate mai bine de singulară noastră flautistă-cîntăreață!

CLAUDIU NEGULESCU ■

Eveniment

Estetica artei populare

De curînd, Editura Minerva a publicat, în seria „Universitas”, cartea lui **Tancred Bănățeanu** intitulată **Prolegomene la o teorie a esteticii artei populare**. Obiectivul central, declarat de altfel, pe care și-l propune autorul constă în evidențierea și demonstrarea necesității și obligativității unei întemeieri etnologice a teoriei estetice a artei populare, ca o cerință epistemologică fundamentală.

În argumentarea poziției sale, **Tancred Bănățeanu** pornește de la ideea de bază, foarte justă de altfel, în sensul căreia „arta populară se integrează etnologiei, ca parte intrinsecă a culturii spirituale, capitol important al vieții poporului” și de aceea analizele estetice nu pot fi efectuate „fără perfectă cunoaștere a funcționalității obiectului, a creației respective, a locului său în viața colectivității, fără cunoașterea modului și concepției de viață, fără a cunoaște sensul și rostul obiectului, al mesajului ornamental și cromatic, interdependența tuturor valorilor culturale, a factorilor etnologici specifici” (pg. 42).

Pe de altă parte, ca o componentă inseparabilă a culturii populare, creația artistică, datorită funcționalității și pantonomiei sale, este purtătoarea cea mai autorizată a însemnelor de noblețe pe care i le-a imprimat specificul etnic, național. Ideea este stăruitor afirmată în paginile cărții prin formulări ca: „arta populară este cea mai veridică valoare culturală purtătoare a elementelor de specific etnic” (pg. 39) sau „atributul primordial al artei populare îl constituie caracterul său specific etnic” (pg. 180).

Datorită forței sale modelatoare și a prezenței sale în orice creație cultural-artistică, ce merită o astfel de etichetă, specificul etnic dobîndește „valoare de categorie estetică prin imaginea și simbolul pe care-l reprezintă... fiind elementul catalizator al simfămintelor etnice, duse pînă la valori etice și patriotice” (pg. 288).

Or, specificul etnic este conceptul central al etnologiei, punctul de plecare și finalitatea oricărei cercetări etnologice, criteriul diferențial fundamental al statutului etnologiei în raport cu celelalte științe social-umaniste.

Iată de ce susține **Tancred Bănățeanu** cu atita fermitate — și cu deplină îndreptățire am spune noi — necesitatea unor ample și profunde cunoștințe etnologice pentru un specialist care s-ar încumeta să elaboreze o teorie estetică a artei populare.

Cartea îmbrățișează aproape totalitatea problematicii pe care o implică cercetarea etnologică a artei populare, avînd tangență cu teoria esteticii. La baza expunerii și a analizelor se află arta populară românească, considerată în planul evoluției sale istorice, a diversității sale teritoriale și de genuri, a unității sale de stil și concepție, a varietății sale de forme, motive ornamentale și nuanțe cromatice. Lucrearea conține idei originale privind conceptul de artă populară, care primește pentru prima dată, după opinia noastră, o definiție adecuată, aduce contribuții valoroase în legătură cu definirea zonelor etnografice, a procesului de formare și a tipologiei lor, în legătură cu criteriile de clasificare a domeniului artei populare, cu raportul dintre tradiție și inovație, relația dintre individ și colectivitate în procesul de creație artistică.

Referindu-se la stilul artei populare românești, „ca reflectare a spiritualității noastre”, autorul ajunge la concluzia „că stilul specific artei noastre populare, de veche tradiție și absolut caracteristic, este acela al unor schematizări, stilizări geometrizzante, cu conținuturi de observație, profund naturalistă, interpretate, uneori simbolizate” (pg. 292), confirmînd, astfel, pe baza analizei și comparației unui vast material din teren și din colecții, ideea exprimată anterior de **Al. Tzigara-Sumurcaș**, **N. Iorga** și, mai ales, de **L. Blaga**.

Ultimul capitol este consacrat creației artistice populare în cultura contemporană. Exprîndu-și punctul de vedere în această problemă, autorul face analize și aprecieri interesante și originale privind statutul și funcția artei populare contemporane, a creatorilor săi, formele de producție, schimbările care au loc în zilele noastre în concepția asupra artei populare tradiționale, ca reflectare a schimbărilor petrecute în modul de viață, în trebuințele și aspirațiile omului contemporan. O consecință notabilă în acest sens constă în procesul de autonomizare a artei populare, prin reducerea caracterului său pantonomic, „valoarea utilitară diminuîndu-se în favoarea valorii estetice” (pg. 311).

Problema-cheie a artei populare contemporane, apreciază pe bună dreptate **T. Bănățeanu**, este problema valorificării, care afectează, de fapt, toate nivelurile de creație și producție a obiectelor de artă populară, de la cea individuală și cooperatistă, inclusiv a meșterilor populari din mediul rural, pînă la cea industrială și profesionistă.

Pe tot parcursul cărții, analizele și argumentația sînt permanent raportate la trei parametri, o veritabilă triadă-matrice pentru problematica abordată, respectiv funcționalitatea, pantonomia și specificul etnic al artei populare.

Firește că nu toate ideile (iar lucrarea pe care o avem în vedere abundă în idei) și ipotezele pe care le afirmă și le susține **T. Bănățeanu** pot fi acceptate fără rezerve, după cum nici demonstrațiile nu sînt convingătoare în totalitatea lor. Nu putem fi cu totul de acord, de pildă, cu distincția, așa cum o face autorul, dintre arta populară și arta țărănească, sau cu ideea că arta cuită este numai parțial purtătoare de specific etnic sau național. Ne-ar fi interesat părerea autorului în legătură cu relația dintre arta populară și arta feudală, problema trecutului oarecum cu vederea ș.a.

Pe ansamblu — și acesta este aspectul esențial — lucrarea lui **Tancred Bănățeanu** reprezintă o valoroasă contribuție științifică.

BORIS ZDERCIUC ■

CAP LIMPEDE

la finisarea existenței noastre”. V vorba ceea, ocolesc, deci există! (Radu G. Teșos).

● Să protejăm ceea ce nu există? Prolix și confuz, cu improprietăți de limbă, articolul lui **Mihai Ciugariu S.V.P.**, apărut în **Luceafărul** din 12 octombrie 1985, mai este și făcut după binecunoscuta metodă a basculei: este rău că se folosesc în românește unele inițiale din limbi străine (s.v.p., w.a. și altele), dar aceasta nu înseamnă că trebuie să fim împotriva împrumuturilor, fiindcă limba care preia expresii din alte idiomuri dă dovadă de

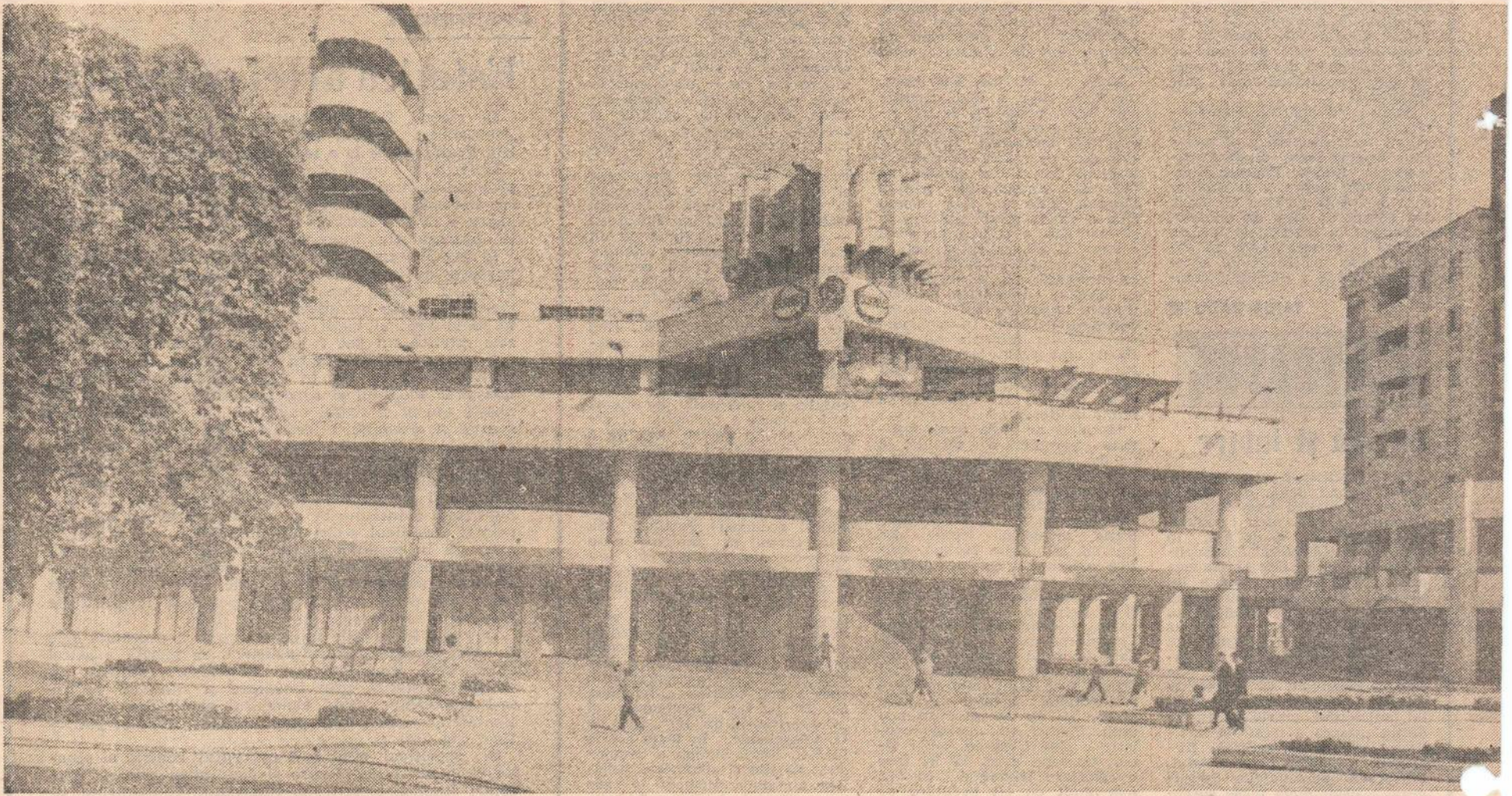
sănătate și de vigoare, totuși de ce să se împrumute, cînd limba are propriile ei cuvinte, dar e bine să apelezi la o limbă mai bogată, a unei culturi formate, însă de ce să apelezi, cînd limba noastră este foarte bogată și aparține unei culturi de mult formate ș.a.m.d.

Nu ne propunem, firește, să analizăm amănunțit articolul arătat mai sus. Mai semnalăm doar următorul fragment: „Acum citva timp am descoperit că nu există la noi nici o societate, sau asociație, pentru protejirea limbii româ-

ne [...]”. În primul moment mi s-a părut bizar că ar putea să funcționeze o societate cu un astfel de obiect. Pentru că ceea ce există nu are a fi protejuit. Regula de drept natural. Altfel ar trebui să începem cu o societate pentru apărarea omului”. Rezultă de aici limpede că dacă ceea ce există nu „are a fi protejuit”, nu ne rămîne altceva decît să protejăm ceea ce nu există. Din această dilemă nu putem ieși. Ne încercăm însă regretul că, ori cît am dori acest lucru, nu vom putea să începem noi, cei de

azi, cu înființarea unei societăți de apărare a omului, pentru simplul motiv că asemenea societăți există de mult: ONU, care în decembrie 1948 a adoptat „Declarația universală a drepturilor omului”, F.A.O., O.M.S., U.N.I.C.E.F., și multe altele.

Văzînd conținutul articolului **S.V.P.**, care a mai apărut și la o rubrică de cultivare a limbii, ne întrebăm dacă n-ar fi utilă o societate sau o asociație care să ne „protegiască” împotriva superficialității în publicistică. (Ion D. Goia).

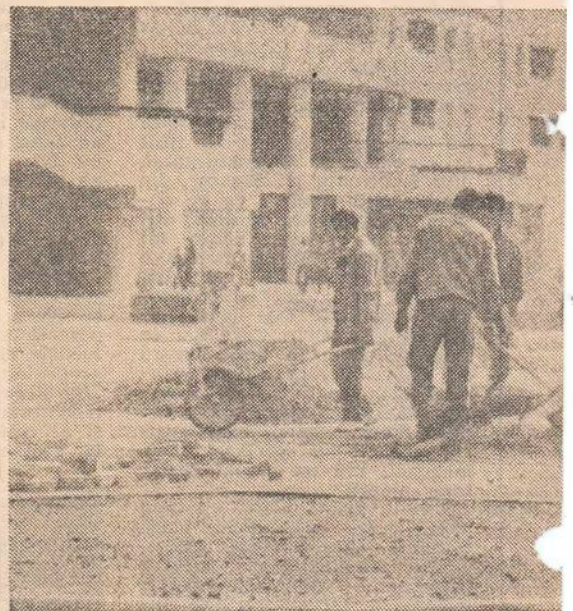

Destinul oraşului văzut de pe strada Libertăţii

Reportaj din Teleorman

Strada Libertăţii, simbolul oraşului de mâine

Reportaje de DAN MUCENIC. Fotografii de ELENA GHERA

Efortul oamenilor pentru vi

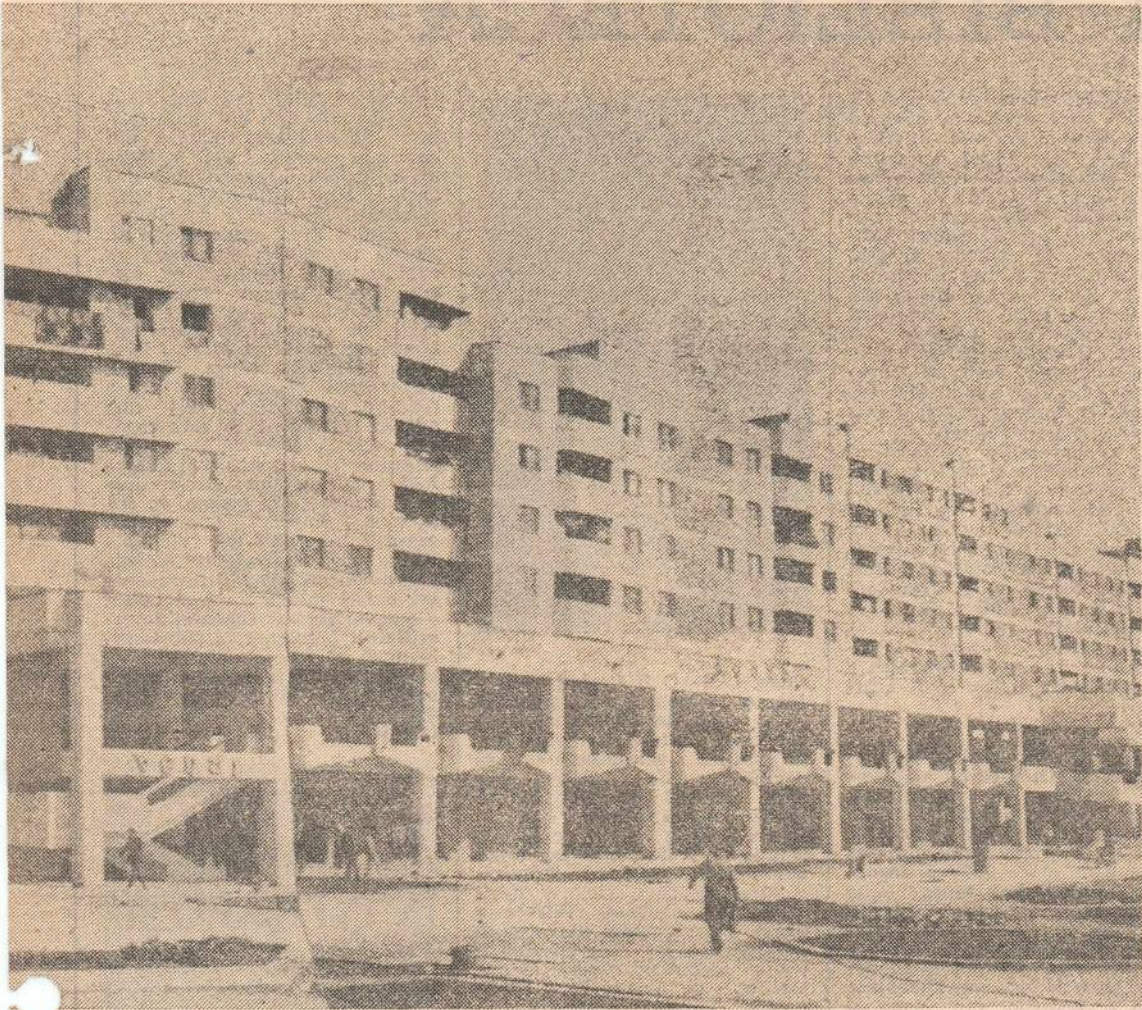
Noul decor al bucuriei de fiecare zi

Ajunşi în colţul străzii, se lasă o clipă de linişte, după care prim-vicepreşedintele Consiliului popular municipal, Constantin Constantin, îşi reia povestirea. „Cînd am venit aici, în '74, Alexandria nu mi-a plăcut. Prea aducea, chiar şi pe-atunci, a tîrg, a oraşel de provincie. Încă era prăfos, îi lipsea personalitatea, linia proprie, adică. Şi clădirile noi păreau copii după şabloane prea des întîlnite. Ne-am decis să ne punem pe treabă şi să ridicăm un oraş nou. E tare simplu de zis, dar aşa de anevoie de făcut! Vizitele tovarăşului Nicolae Ceauşescu au însemnat extrem de mult pentru Alexandria, ne-au dat încredere în forţele noastre, ne-au fost îndemnuri la muncă. S-au făcut, de-atunci, multe lucruri frumoase, dar nimic nu ne-a mulţumit pe de-a-n-tregul. Simţeam că sîntem capabili de şi mai mult, că oraşul poate deveni, cu timpul, unic în felul său, lesne de recunoscut dintre atîtea altele noi. Şi iată, ceea ce vedeţi acum şi aici este un alt început. Începutul adevăratei Alexandrii, aceea pe care atît am dorit-o şi am visat-o. Strada aceasta, a Libertăţii, este un fel de simbol al ei, este semnul prim al adevăratei sale devenirii. Chiar numele spune asta: libertate de a gândi, libertate de a făptui. Lucrările au început în 1979. Atunci au prins contur pri-

mele blocuri. I nu ne aparţine făcute în Capitală atunci ne-am putea la contribuţie strada propriu-zisă tonală, cum i termeni de specie creaţia unor ti care-şi fac stagi sînt sigur că aici bili pentru totde buni, pricepuţi, miu şi în străir un premiu oarec chiar cei mai bu

O pornim de-a zii, urmărind e ne sînt oferite Constantin Con

andriel

unul dintre reprezentanții tineretului, Marin Matei, secretar al comitetului județean U.T.C. Din martie '79 s-au construit pe această arteră 454 de apartamente, iar până la sfârșitul acestui an vor fi gata alte 210. S-au executat deja 13 000 metri pătrați de spații comerciale și se lucrează la încă peste 7 000. Strada Libertății a fost dintotdeauna cel mai de seamă vad comercial al orașului și tot astfel va rămâne. Alături doar că locul fostelor dughene și al modestelor ateliere a luat de marele complex comercial de alimentație publică „Burnas”, de alte complexe — „Venus”,

in simbol al înălțării

„Adonis”, „Junior”, „Crinul” (cel nou, alături de cel vechi, socotit cîndva, nu demult, drept cel mai falnic edificiu al orașului, astăzi pus în umbră — la propriu și la figurat — de semețele clădiri din jur), ba chiar și un magazin cu profil vinătoresc. Aceștia le urmează altele, în curs de finisare sau de amenajare.

Dar marele punct de atracție — și, în același timp, punctul în care se concentrează cele mai însemnate forțe umane, pentru care se caută necontenit noi și tot mai spectaculoase soluții — este strada propriu-zisă, din care s-au executat pînă acum, în marmură și travertin, 1 800 de metri pătrați, iar infrastructura este gata pe alți 15 000. Strada va fi în lungime de aproape un kilometru, avînd de-o parte și de alta spații verzi, arbuști ornamentali, jardiniere. La intrările în blocuri se vor crea adevărate păruțele, cu bănci și mici fîntini arteziene. Lampioanele suplimentare vor mărgini această stradă, în mijlocul căreia se va afla o mare și frumoasă fîntină. Totul de un ireproșabil bun-gust, fără a fi încărcat de prea multe și diverse elemente, totul de un modernism fără ceva ostentativ în el.

La construirea și ornamentearea acestei străzi își aduc contribuția, după spusa tovarășului Ion Ciță, secretar al Comitetului municipal de partid, membrii tuturor organizațiilor ce alcătuiesc Frontul Democrației și Unității Socialiste. Între ei, un aport substanțial este cel al tinerilor, pe care i-am aflat la lucru, încă de cu dimineață, în mijlocul lor aflîndu-se și Eugeniu Ene, prim-secretar al Comitetului municipal U.T.C.

Dar nu numai pe dinafară surprinde plăcut înfățișarea străzii, ci și atunci cînd intri în unitățile comerciale sau prestatoare de servicii aflate la parterele și primele etaje ale blocurilor. Complexul „Burnas”, de pildă, ne-a fost prezentat, în amănunțime, de șeful său, Șerban Iacob. Se află strîns laolaltă: braserie, berărie, snak-bar, restaurant, disco-bar pentru tineret, patiserie, cofetărie, lacto-bar, „Gospodina”, o autoservire, un magazin de piine și chiar un șah-bar, dotat pînă și cu ceasuri de concurs! Curățenie ireproșabilă, decorație interioară atent finisată, la fel

Proiectul cu care echipa arhitecților români a cîștigat concursul de la Tirnovo

ca și la celelalte unități din preajmă.

Oraș tînăr, Alexandria. Reîntîlnindu-l, pe la orele amiezii, pe tovarășul Constantin Constantin, de această dată în postură de ofițer al stării civile — am aflat că, anual, aici au loc 500 de căsătorii și se nasc peste 2 500 de copii.

Oraș muncitor, Alexandria. Ioana Panagoreț, președinta Consiliului județean al elevilor, ne-a însoțit la locurile de muncă ale liceenilor, pe aceeași stradă a Libertății. Era simbăta, inserarea prinsese a se lăsa, dar ritmul lucrului n-a scăzut o clipă.

Oraș frumos, Alexandria, oraș ambiționînd să-și arate lui însuși în primul rînd și să arate apoi țării ce oameni harnici și desțoinici are, ce pot înfăptui acești oameni atunci cînd știu că-și clădesc, cu propriile brațe, o minunată stradă a Libertății. Adică — nu e doar o metaforă — libertatea adevărată.

„În 1990 nu veți mai recunoaște orașul!” — ne spune, fără pic de ezitare unul dintre trecătorii care ne-au văzut fotografiînd. Iar un altul adaugă: „să vedeți cînd s-o face strada Dunării! O să aveți și mai mult de pozat!”

Alexandria de mîine a încetat să mai fie, pentru locuitorii săi de azi, un simplu proiect, o machetă, un gînd. Ea există deja și poate fi lesne văzută dacă te uiți în ochii acelor care privesc, în aceste zile, strada Libertății.

Valentin Nicolici:

„Ni s-a dat, ca tineri arhitecți, o mare șansă”

— Vă numărați, tovarășe Valentin Nicolici, printre cei mai tineri arhitecți de la secția de proiectări a Consiliului popular județean Teleorman, dar, în același timp, sînteți și cîștigătorul unui recent concurs de specialitate, cu participare internațională, care a avut loc în Bulgaria.

Am oferit și detalii — felinare, băncuțe, paviment...

— Din cîte am aflat și am văzut, proiectul acestei alei pietonale a început să prindă contur și aici, la Alexandria. Să recunoaștem, nu e puțin lucru, ca stagiari fiind, să fi se încredințeze un proiect de asemenea anvergură — sistematizarea centrului unui municipiu, reședință de județ, lucrare de proporții, ce se dorește a fi mîndria orașului de mîine.

— Foarte adevărat. Ni s-a acordat, ca tineri arhitecți, o mare șansă. La care trebuie să o mai adăugăm și pe aceea de a fi participat la concursul de la Tirnovo. Dar, revenind la strada din orașul nostru — ne-am învățat să-i spunem așa, deși eu sînt maramureșean, din Cavnic, iar colegul meu e ploieștean —, la strada Libertății, ea va fi, cu adevărat, o importantă realizare urbanistică, creată sub semnul modernului și monumentalului, în același timp. Avînd o lărgime variînd între 9 și 12 metri, pavată cu mozaic venețian decorat cu motive geometrice, flancată de clădiri concepute și executate cu gust și migală, ea se vrea sinteza dintre o arhitectură deschisă și una în context natural. Eu nu încetez a crede că cel mai inspirat arhitect tot natura rămîne. De aceea, nu există — mai ales pentru un oraș ca al nostru, de cîmpie — vreun element de decor capabil să rivalizeze cu pomii și cu florile. Ora-

— Un moment. Să precizăm cîteva lucruri. În ceea ce privește vîrsta, aveți perfectă dreptate, mă află abia în al doilea an de stagiatură. În privința concursului, vreau să adaug faptul că în Bulgaria am prezentat o echipă, avîndu-l alături pe colegul Cristian Dumitrescu, acela cu care am fost coleg de planșetă și în ultimii trei ani de facultate. Amîndoi stagiari, amîndoi repartizați la Alexandria, amîndoi premiați.

— Spuneți-ne mai multe lucruri despre concurs: participanți, atmosferă, dificultate...

— Concursul s-a desfășurat la Tirnovo, în vară. El s-a născut din dorința edililor acestui oraș de a afla cele mai bune soluții unei situații concrete ivite acolo. Era vorba de o surprare de teren, în urma căreia fuscseră distruse cîteva clădiri. Au luat parte 14 echipe de arhitecți din Bulgaria, Uniunea Sovietică, Polonia și România — reprezentată de Cristian și de mine. Am lucrat cîteva zile bune, în urma cărora sufragiile juriului s-au îndreptat spre noi.

— Ce anume ați propus?

— În cazul străzii — restaurarea clădirilor afectate, idee imediat îmbrățișată de organizatorii concursului, adepți ai păstrării arhitecturii tradiționale. Era vorba de o restaurare pornind de la vechile elemente, dar stilizîndu-le. Pentru aleea pietonală, aveam destule de spus și arătat, lucrînd și aici, la Alexandria, un astfel de proiect.

șele au tot mai multă nevoie de verdeață. Asta le conferă aerul tineresc. Iar Alexandria este, întru totul, un oraș tînăr.

— Privind comparativ macheta realizată aici, în secție, și porțiunea de stradă care este aproape finisată, am constatat o serie de diferențe, de amănunt, bineînțeles, dar diferențe. Cum au apărut? Nu v-au lezat orgoliul de autor?

— Există asemenea diferențe, dar ele mi se par acum normale. La început m-am nemulțumit, m-am iritat de-a dreptul. Abia apoi am înțeles totul, și mi s-a părut extraordinar.

— Ce anume?

— Interesul de care se bucură lucrarea mea în ochii conducerii Consiliului popular. Dacă aș fi avut de-a face cu niște oameni indiferenți, aș fi fost, cu siguranță, lăsat în pace. Dar pe oamenii orașului, de la primar și pînă la ultimul trecător, treaba asta îi interesează, îi implică, îi incită în a căuta și ei soluții care, nu o dată, s-au dovedit inspirate. În felul acesta, strada Libertății devine opera unui întreg oraș. O operă colectivă, cu atât mai valoroasă, la care am mîndria de a fi participat din tot sufletul, cu toată priceperea mea, fiind în permanentă consultat și ascultat, ca specialist ce și-a pus cunoștințele și puterea de muncă în slujba întineririi acestei localități. Sperăm ca peste un an totul să fie gata, iar cei care trec prin Alexandria să aibă ce admira.

VIATA SI BIBLIOTECA

Evocatoare fără să apeleze la pitorescul lexical, mai degrabă ermetică, prin aluziile culturale pe care le conține, himerică dar și vigilentă față de temele fundamentale ale existenței, poezia lui Miron Cordun din *Cartea cu dragoste* („Cartea Românească”, 1985), ca și cea din volumele precedente, e un amestec bizar de lascivitate și încordare afectivă, de fast

matein și teroare shakespeariană. Poemele prelungesc în contemporaneitate ipostaza poetului melancolic și vagant, cu predispoziții trubaduresci, inaderent la realitatea coruptă de mecanisme obscure. Pe fondul unor viziuni fantastice, sentimentul oboselii, aerul medieval de decrepitudine lentă, languoarea ce împinge contemplația spre extază devin pretexte pentru un discurs parabolic, încercat de subtilități și sugestii existențiale. *Farmec de rug*, poezia care reia o altă din volumul de debut, combină în chipul cel mai delicat tandrețea și agresivitatea, fastul și insinuarea: „Să-l duceți la rug pe poet, să-l huliți / de necurat lucrul lui, / că de nimic nu e-n stare — / nici măcar să măture de umbră / curtea împăratului”. Ceremonioasă, hieratică, înfășurând micile întâmplări poetice într-un halou de legendă, lirica din *Cartea cu dragoste* cucerește prin insolitul imaginilor și imprevizibilul asociațiilor peste care plutește un duh amenințător: „Tigrule, îi spuneam tigrului / venind să învingă în văile ei, / fereste-te, tigrule! — / ea are arme / armate cu frig de la zei, / fereste-te, tigrule, de armele ei! / Eu știu cum se-ntinde, / Eu știu cum cuprinde, / Eu știu cum își trage prada în ea — / fiară cu ghiară de fier de ai fi / și nu te-ai pu-

tea apăra / de ghiara din ea. // Tigrule, frigule, frate (Tigrule, frigule). Chiar când nota e de tristețe iremediabilă, versurile au o notă de galanterie netrucată, fiindcă poetul rafinează și stilizează cu extremă precizie detaliul, pînă la substanța lui decadentistă. Limbajul solemn, aerul solomonic al discursului liric, atmosfera crepusculară, decrepitudinea fastuoasă a elementelor, tonul cantabil și prețiozitatea voită fac din poezia lui Miron Cordun un mod de a sonda posibilitățile spirituale ale imaginației.

Oclasicizare suspectă a suferit poezia Carolinei Ilica în partea a doua a volumului *Tirania visului* (Eminescu, 1985). Din frenezia de altădată a imaginației a rămas un soi de teatralitate a închipuirii, din care nu lipsesc gestul afectat și poza grandilocventă: „Și tot ce de-o vreme mi-a fost greu să văd, / Acum văd și clar și bine. / Dar somnul copil — / Se rușinează să vină la mine. // Pericliți toți acei ce dorm când ating / Perna ușoară cu ceafa-mbuibată: / De-o clipă le pare / Noaptea aceasta ce nu se mai gată” (*De-o clipă le pare*). Voiața de gravitate e mult prea vizibilă și din această pricină sugestia ia întorsătura formulării explicite, într-o expresie zgomotoasă și cam retorice: „Un om de rind, o palidă femeie / Înstrăinându-se gingaș de sine, / Murind, cum mori și tu, numai atunci / Când focu-n drăgostit la piept o ține?” (*Ză-*

padă). Nici limbajul poetic nu mai are ingeniozitatea și prospețimea celui dinaintea, deși profesionalismul e mai evident aici. Versurile sînt presărate cu imagini convenționale, uzate, în spatele cărora nu se pot ghici decît o mecanică prozodică, o versificație cu sonorități vetuste

și gratuite: „E un copil fără de somn, / Mai mult: m-adoarme el pe mine. / Vorbind încet și monoton, / Cu pauze și cu suspine” (*Ca un copil*). Suferind de o maturizare ostentativă, poezia din *Tirania visului* nu e numai deicit și gravă, fiindcă profunzimea este exhibitată și prefăcută într-un tezism al aspirației. În locul marilor dileme sugerate, dăm peste un ceremonial care mimează abil suferința: „A plînge, slăbiciune femeiască! / Încinse lacrimi cum să răcoarească / Ceva ce numai moartea va răci?! / Sub ochii-nchisi știu plînge și jeli (*O taină*). Nu e mai puțin adevărat că poeta dovedește o dată în plus acea precizie a tonului și a decupajului imagistic ce fac din poeziile acestui volum niște probe de virtuozitate incontestabilă, uneori sprijinită de o tulburare discretă, ca în frumoasa poezie *Ce rai închis*: „E frig în mine cît într-o pădure / La începutul iernii și trosnesc / Ușoare degete ca vreascuri sure. / Le număr iar, în loc să le-nălțezesc”.

După ce-a sucit gîtul Inocenței, fiindcă nu mai crede nici în predeceata romantică a inspirației, nici în hazardul imperecherii cuvintelor Ion Pop a înălțat luciditatea la rang de stare poetică, încercînd să pună pe tapet toate mecanismele pe care facerea poemului le presupune. Răsfîringerea realității în poezie, care ascunde o luptă între sublim și derizoriu, este adevărata temă a versurilor din volumul *Soarele și uitarea* (Dacia, 1985), relativizată prin nostalgie și ironie, fiindcă discursul liric însuși pare hărțuit între idealul înalt al esteticii și vicilele realității umile: „Alții îți vor da ca exemplu trandafirul, / cum înflorește el, cît de demn, / lingă scuipatul domnului Georgescu. / Se poate muri și prin simplă strivire — va spune unul — / fără magnifica asistentă / a Florii Soarelui, — / da, prin simplă strivire” — (*Puterea exemplilor*). Metapoezia nu e aici doar o tehnică, ci o fenomenologie devenită obiect poetic, fiindcă lirica lui Ion Pop, bine crescută și educată în spiritul celor mai noi achiziții culturale, se autocontemplă în oglinda conștiinței artistice jumătate cu narcisism, jumătate cu cinism. Gestul liric și conștiința lui, starea de grație și supravegherea ei atentă dau o poezie autentică, născută în zodia reflexivității, contorsionată și totodată delicată, căci dilema textualității se estompează sub calmul contemplației, ce străbate volumul ca o pinză de apă freatică: „Profesorul îmi spune că de la o vreme / o cioară enormă i se izbește-n geamuri / în plină zi — / și îmi arată trei stropi de

sînge. // — O fi Corbul în traducere românească — glumesc —, / vreun kamikadze ratat al păsărilor, / un veleitar cu ambiții estetice / străduindu-se să devină stemă. / Foarte de mult, destinul s-a plictisit / să ne mai trimită mesaje. // Dar în strofa a treia mă și cuprinde neliniștea, / fără nici un motiv mă cuprinde neliniștea, / pe nesimțite, strofa a treia, / devii elegiacă. / elegiacă” (*Strofa a treia*). Fie și numai din această superbă poezie, reprezentativă pentru modul de a scrie al autorului, ne putem face o impresie despre rafinamentul construcției poetice pe care Ion Pop îl ridică la nivelul unei tehnici lirice.

Claustrat în text precum într-un labirint, desacralizînd existența asaltată de gramatică („un vînt uimit trece din cînd în cînd / prin existența mea gramaticală”) și innobilînd trivialitatea realității prin subtile reverențe poetice, ironizînd estetica și elogiînd virtuțile latente ale banalității posomorite, Ion Pop dă în *Soarele și uitarea* una din cele mai fidele imagini ale convertirii vieții în poem, sugerată cu încordare mirată și cu umilități ceremonioasă. *Soarele și uitarea*, cel-mai bun volum de pînă acum al poetului, dovedește nu doar un talent în stare de veghe, ci și emanciparea artistică pe care o traversează ideea de poezie în anii noștri.

Puține lucruri s-au schimbat în poezia lui Mircea Florin Sandru din *Viața în infraroșu* (Eminescu 1985). Regăsim aceeași inaderență jovială față de real, care nu înseamnă numai deicit și o negare a lui, aceeași revoltă ceremonioasă obținută prin deghizări umil-ironice, aceeași

tehnică a aglutinării detaliilor, care dă impresia de halucinație: „Se invirtesc rotative, mii de ziare, cuvinte / Cad în rigole, ca grindina, ca fructele putrede / Mari reflectoare, tobe, acrobați, saltimbanci cu zimbețul cald / Ziua curge frenetică, gureșă cu paiețe, cu zale, cu explozii de-o clipă / Fire, forme, nervi se nasc, strălucesc, se consumă, se sting / Porții de viață, de moarte, de glorie se mpart pe mari galantare / Dinții le mestecă” (*Ziua curge*). Fizionomia incilicită și bizară a realului contaminează cel mai adesea și poemul, în care regăsim aceeași hipertrofie a amănuntului și viziunea hiperrealistă a cotidianului: „Ca un animal spintecat stă poemul în fața mea / Imprăștiate, cuvintele scilpesc în pielea lor violetă / Ninge încet, expresionist, singele gilgite pe zăpadă / Printre poeme există mereu unul sacrificat / Precum acesta” (*Poemul de sacrificiu*). Îngroșată ca sub lentița unui microscop, dilatăată pînă la spectacolul hiperbolic, lumea poemelor lui Mircea Florin Sandru e traversată de o privire ișidoasă ca de lumina unui

laser, care o scoate din tiparele ei obișnuite, proiectînd-o în imagini fantastice: „Bătrîrul fumează; prin fumul auriilor moartea vine încet, cu pași de pisică” (*Somnul vine încet*).

Sub aparenta ei monotonie, poezia din *Viața în infraroșu* e totuși de o nebanuită expresivitate, fiindcă poetul are o predicție aparte pentru perceperea fragmentaristă a lumii, nesfîrșită în varietatea ei. Violența imaginilor se eufemizează treptat și din tonul acuzator nu rămîne în cele din urmă decît farmecul contemplativ al relației. Hrănită din aspirații beligerante, lirica lui Mircea Florin Sandru e, în fond, produsul unei sensibilități delicate, lipsite de elanuri negativiste. Ochiul vede realitatea mult mai ostilă decît o simte sufletul tandru al poetului.

RADU G. ȚEPOSU

Cu vremea, casele fărâșilor din Florești-Stoieniști s-au tot apropiat de fosta curte boierească dar locul a rămas încă destul de larg în jurul conacului vornicului Gavril Drugănescu încît bătrînele lui ziduri să aibă de unde primi lumina și unde să-și întindă umbrele pe un platou aflat în dreapta Sabarului. Acest Drugănescu a fost unul dintre dregătorii lui vodă Brîncoveanu. Și trebuie să fi fost un bărbat ambițios și stăpînitor peste o avuție îndeajuns de mare dacă zidirea înălțată de el aici între 1710 și 1715 se numără printre monumentele de arhitectură brîncovenească de felul celor de la Mogoșoaia sau Potlogi. Mai încoace, după ce între 1965—1967 a fost suspusă unei temeinice și destul de costisitoare restaurări, casa vornicului a intrat în rîndul așezămintelor muzeistice și cum vreo cîteva imense panouri de pe autostrada București-Pitești te invită să-i treci pragul chiar asta am făcut, am ținut să ajungem la Muzeul de etnografie și artă populară de la Florești-Stoieniști. Pentru făptuirea unei asemenea isprăvi nici nu e necesar un consum prea mare de benzină. Muzeul se află doar la cîțiva kilometri de autostradă.

La poartă, nimeni. Dar surprinzător de repede, de unde se vede că stă mereu cu ochii în patru chiar și atunci cînd

s-ar zice că este plecat din post, dintr-o gospodărie de peste drum apare o femeie care ne urează bun venit și aflînd că vrem să vizităm muzeul ne întreabă dacă putem aștepta cîteva minute. De ce?, întrebăm. Pentru că muzeograful e plecat la Giurgiu, este chemat acolo de vreo cîteva ori pe săptămînă, ne răspunde ea, și adaugă că în asemenea cazuri ea nu poate face altceva decît să dea o fugă pînă la tovarășul Marinică, administratorul. Tovarășul Marinică stă aproape, ne în-

trebăm însă ce s-ar întîmpla dacă înspre muzeu s-ar abate și vreun străin, îndemnat de cele trei mari panouri indicatoare de pe autostradă. Să treacă cineva cu o pensulă și o cutie cu vopsea și să scrie pe aceste panouri zilele cînd lipsește muzeograful pare cam peste mîna și efortul ar fi cu desăvîrșire inutil, dealtfel, de vreme ce muzeograful nu se duce la Giurgiu mereu în aceleași zile ale săptămînii. Însă prezența acestui muzeograf, un tîndr deosebit de capabil și bine pregătît, cum ne

credințeam ea, așa încît n-o să avem mult de așteptat. Se suie pe-o bicicletă și pedalează cu toată nădejdea luînd un viraj periculos acolo unde șoseaua cotește la stînga. N-am fi crezut să se adeverească întocmai cuvintele ei dar n-a durat, poate, nici două sau trei minute pînă cînd din aceeași cotitură a șoselei a răsărit silueta avîntată a celui despre care n-am mai avut nici o îndoială că este chiar Marinică atunci cînd la zece metri în urma lui a virat înspre noi și o femeie care se dusese să-i cheme. Păreau fruntașii unui pluton de cicliști, înainte de linia de sosire. Administra-

Singurătatea unui muzeu

Giurgiu, așezămintul din Florești-Stoieniști fiind o secție a Muzeului județean. Dar cînd lipsește dumnealui nu înseamnă că Muzeul devine inaccesibil vizitatorilor. Ingrijitoarea Florea Profira, femeia aceea care dăduse cu succes proba de ciclism, de viteză, îi cheamă imediat pe el, pe administrator, sau pe soția lui, Viorică, angajată ca supraveghetoare la muzeu. Amîndoi sînt oameni destul de școliți încît să poată da fără ezitări orice lămuriri esențiale ar cere oaspeții. De acest fapt ne-am convins singuri dînd o raită prin muzeu împreună cu Marinică. N-am putut să nu ne

credințeam administratorul Marin Constantin, ar fi necesară chiar și atunci cînd lămuririle în incinta muzeului trebuie formulate în limba română, pentru bunul motiv că în afară de el tot personalul muzeului, alcătuit din localnici, are să-și îndeplinească uneori obligațiile la C.A.P. În general, viața muzeului nu e străină de rosturile agriculturii din Florești-Stoieniști și de pe urma vînzării de iarbă și lucernă din curtea fostului conac boieresc administratorul a încasat în numele muzeului, în acest an, vreo 14 000 de lei. La aceștia se mai adaugă, de pe urma biletelor de intrare și

de pe urma pliantelor vindute vizitatorilor, vreo 4 000 de lei, de la începutul anului pînă acum, și avînd în vedere această sumă deloc prea mare începe să fie ușor de înțeles de ce oamenii muzeului vorbesc cu miere în glas și se mișcă neașteptat de sprinten pentru că nu vor să scape din mînă nici un vizitator! E adevărat, vizitatorul mai poate să afle, ici-colo, în cîte o încăpere a muzeului, că un exponat sau altul a fost luat și dus, ca să nu se mai întorcă, în capitala de județ ori că, în cu totul altă ordine de idei, administratorul Marinică a vrut la un moment dat să-și găsească o slujbă tot prin partea locului, unde se construiește un sistem de irigații, dar niște șefi tot de la județ i-au zis că nu-i dau transferul. Fie și așa, a spus el, rămînînd mai departe la muzeu și intruchipînd aici cam toată nădejdea pe care vornicul Drugănescu ar avea-o în privința bunei gospodăririi a casei lui. Chiar cînd se află acasă, ocupat cu cine știe ce treburi gospodărești, Marinică apare ca din pămînt, atunci cînd este nevoie. Și cît durează cursele ciclistice, vizitatorul poate să tragă, în așteptare, la umbra unui dud atît de bătrîn încît ar fi posibil se zice, ca însuși dregătorul lui Brîncoveanu să-l fi plantat.

DUMITRU ELIADE

**SI
DUMNEAVOASTRA
PUTETI PROCEDA
LA FEL**

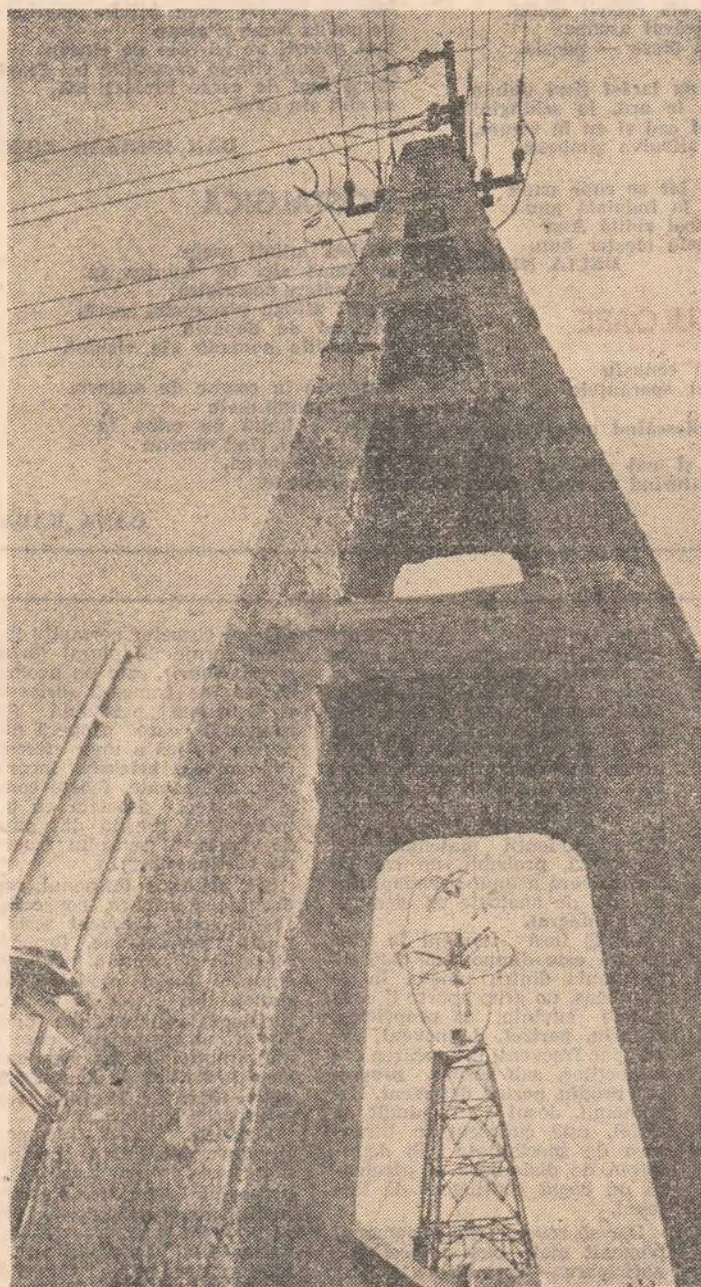
Două unități la un pas

De când a început bătălia pentru resurse, economia noastră națională și-a dovedit o dată în plus eficiența și prosperitatea, căci chibzuința a devenit una din căile prin care spiritul gospodăresc a contribuit la marile performanțe. Cu atât mai semnificative apar astfel de inițiative acum, când energia țării a început să fie drămuțată în funcție de priorități bine stabilite, cu cât bogăția nu este doar un apanaj al naturii, ci și al inteligenței și spiritului gospodăresc. Așa se explică faptul că în vremea din urmă au apărut, ca o consecință firească a indicațiilor superioare de partid și de stat, tot mai frecvente inițiative care valorifică sursele de energie

neconvențională și acest lucru a fost posibil numai prin înțelegerea necesităților momentului și prin voința de descoperire a tuturor posibilităților naturale care se ivesc în jurul nostru. Sursele de energie a vântului, solară și din biogaz și-au dezvoltat în ultima perioadă maxima eficiență și economicitate, reușind să înlocuiască o mare parte din potențialul de energie convențională al țării. Reportajele care urmează vin să întărească tocmai această capacitate de înțelegere pe care au arătat-o oamenii din diferite părți ale țării, vin să confirme ingeniozitatea, tenacitatea și seriozitatea diferiților factori de răspundere care au demonstrat că și lucrurile altădată imposibile pot prinde viață. O viață trainică și folositoare.

fiindcă nimeni nu s-a mai gândit la o asemenea tehnologie. Instalați pe o suprafață de 15 mp, acești captatori asigură apă caldă la o temperatură de 95 de grade, în cantitate de 400 l/zi. Cealaltă parte a instalației solare se întinde pe o suprafață de 48 mp și e alcătuită din panouri plane, tip I.A.A. Alexandria, care pot încălzi 4300 l/zi la temperatura de 45 de grade, apă folosită la maternitatea fermei și la grajd. Realizată în bună măsură cu ajutorul trustului S.M.A., instalația e a doua mare izbândă a complexului de la Dumesti, căruia specialiștii îi spun modul integrat de valorificare a energiei neconvenționale.

Dumesti, la răscruce de vânturi

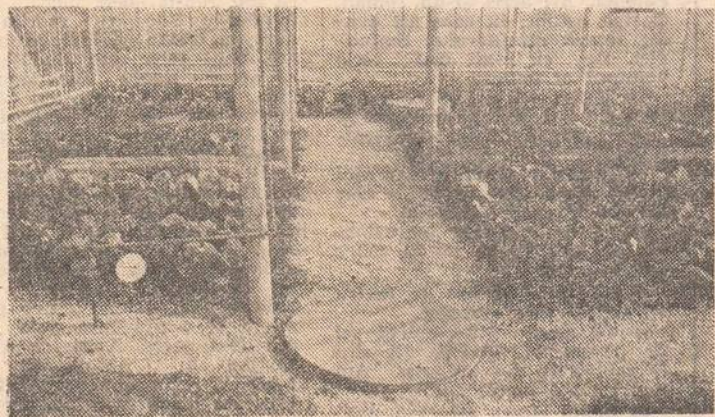
La cea mai înaltă tensiune, obținută prin resurse proprii
Fotografii de PAUL AGARICI

În urmă cu cinci ani, în comuna Dumesti din județul Iași un gospodar, Ion Cheptea, își construise, după știința sa, o instalație pentru a trage foloase de pe urma vântului hăbăuc care bate destul de tare prin partea locului. Acum, mașinaria nu mai funcționează și-n locul ei a rămas un fel de pedestal de beton, însă conducerea comunei a găsit de cuviință să ducă mai departe inițiativa lui Ion Cheptea, apelând la Institutul de cercetări și proiectare în construcții din Iași, al cărui director, Vasile Dascălu, după ce și-a luat doctoratul în științe tehnice, s-a dedicat consecvent studiilor și cercetărilor pentru valorificarea surselor de energie neconvențională. Având un sprijin real în directorul institutului, care, alături de colaboratorii săi, a executat proiectele pentru Dumesti și care a făcut o adevărată pasiune pentru mica stațiune de-aici, încurajat în permanență de primul secretar al Comitetului județean de partid, primarul din Dumesti, Pintilie Frățilă, și-a văzut dintr-o dată munca ușurată, așa că n-a fost deloc greu ca pe colina ce străjuiește șoseaua spre Pașcani, la câțiva kilometri de localitate, să apară în numai câteva luni niște instalații ciudate care au sucit mintea localnicilor. Dumesteni își aduc aminte că pe locul unde acum tehnica a invadat pajiștea, împinzind terenul cu fier și beton, cu șirme răsucite și țevi întortocheate, pe colina aceasta ca o pălărie turtită se preumbla un cioban cu niște oi, care număra, în singurătatea lui cîmpenească, mașinile ce alergau înnebunite pe șosea, trecînd nepăsătoare pe lângă turma lui.

După ce-a cumpărat întreaga brevetotecă de la O.S.I.M. și și-a procurat documentele trebuitoare, echipa lui Vasile Dascălu, alcătuită din Teodor Mateescu, Marian Rădulescu, Maria Rădăuceanu și Carol Chichi, a trecut la lucru, fiindcă în urmă cu cinci ani, când directorul institutului se preocupa intens

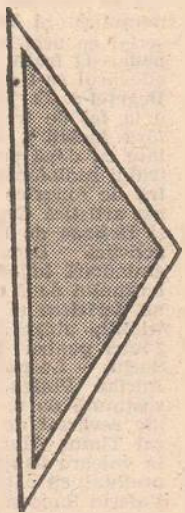
de valorificarea energiei neconvenționale, cercetarea era încă într-o fază timidă în zona Iașului. Aici, la marginea șoselei, unde se află Asociația economică intercooperatistă care va profita de noile instalații ridicate, lucrurile au devenit foarte simple odată ce totul a fost pus la punct, așa că Antrepriza de construcții Iași, executantul lucrării, a înălțat mai întâi instalația pentru vînt, concepută de Constantin Răcanu. Închiptuit ca o construcție geometrică, monumentul, cum îi spun localnicii, a creat la început un fel de nedumerire. Când s-a invîrtit prima dată elicea, aceasta a provocat un infrasunet care a băgat în sperieți vacile de la fermă, iar bieteile dobitoace au fost câteva zile buimace. Dar ciudățenia nu le-a fost tocmai limpede nici trecătorilor și câțiva ciobani, spune primarul, ar fi exclamat cu uimire: „Uite, bă, ce bombă mare pun ăștia!”. Acum lumea s-a obișnuit cu minunea și instalația, calculată să funcționeze la viteza de 6 m/s, a început să dea randamentul scontat și palele de vînt se încurcă în elice cu folos, invîrtind-o ca pe-un titirez.

Tot aici, pe colina împinzită altădată de ciulini, se află și o instalație solară, concepută de Teodor Mateescu și Carol Chichi, care asigură apă caldă pentru spălat bidoane și pentru dușuri. O parte, construită pe baza captatorilor parabolici, fabricați la Buzău, e unică în felul ei,

Circuțul energiei în natură trece și prin serele de legume

**O experiență
care a debutat
la Caracal
e continuată
în Insula Mare
a Brăilei**

Am prezentat, în două numere ale revistei, experiența pozitivă a județului Olt, în obținerea și folosirea energiei solare și a biogazului. Am prezentat în amănunt uscătorul de la Caracal, cea mai mare instalație solară din țară și, se pare, din Europa. Poposind la Brăila, am aflat că experiența de la Caracal se continuă și aici: trei dintre cele cinci uscătoare solare care se vor da în funcțiune pînă în anul 1987 la Brăila se vor construi în Insula Mare a Brăilei. De ce aici? Insula, cu o suprafață de peste 72000 de hectare, a devenit de douăzeci de ani un al doilea Bărăgan al țării. Cantitățile de cereale care se obțin aici sînt mari. Ele se transportă și acum la Brăila cu mașinile, traversînd Dunărea cu bacul, sau direct pe Dunăre, cu șlepurile. Oricum ar fi transportate, o astfel de manevră rămîne costisitoare. Pe de altă parte, cantitățile de semințe necesare suprafețelor din Insulă sînt, de asemenea, foarte mari: 2000 de tone numai de orz, 4500 de tone de grâu, o mie de tone de soia,

alte multe mii de tone de porumb, floarea-soarelui, fasole și alte semănături. Pînă acum, aceste cantități de semințe erau recoltate, transportate la Brăila, peste Dunăre, pentru uscare, erau selectate acolo, apoi transportate din nou, peste Dunăre, în Insulă. Operațiile acestea, mai ales cele de uscare și transport, solicitau foarte mulți combustibili lichizi. Prin construcția în Insulă a trei uscătoare solare, cea mai mare parte a cheltuielilor de transport și uscare, mai ales pentru semințe, se reduce, dispăre chiar. Aceste uscătoare solare devin cu atât mai eficiente cu cît sînt construite mai aproape de locul în care se produc cerealele, chiar în incinta unor ferme și a unor puncte de livrare. Apoi, aici în Insulă, perioada lor de funcționare poate fi mai mare decît în oricare altă parte, fiindcă soarele rămîne pe cer mai multe zile din an, uneori chiar iarna.

La ferma Lunca, unde ne aflăm acum, ne stăruie în priviri o imagine care vorbește de la sine despre o anume realitate: la doi pași de noi se află

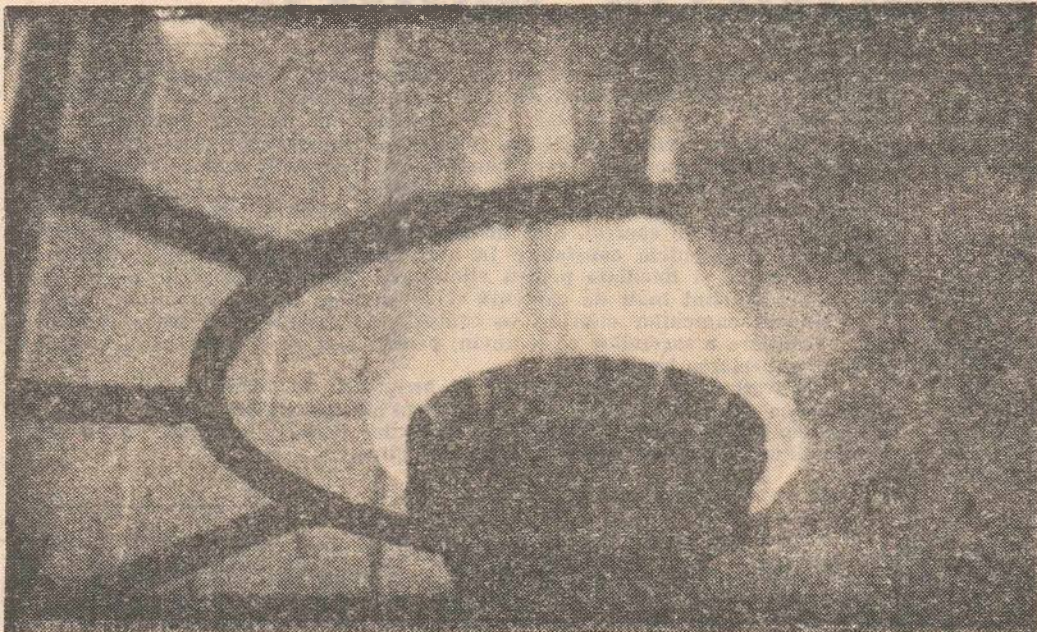
o instalație de uscat furaje verzi și de nutrețuri concentrate. Nu mai funcționează, „din lipsă de combustibil a devenit utilaj conservat”, îmi zice un tovarăș inginer. Alături, se construiește primul uscător solar care, așa cum se știe de toată lumea, va folosi drept combustibil soarele! Parcă și stăruie întrebarea: de ce nu ne-om fi gândit de la început la Soare?

După ce specialiștii au pus la punct partea tehnică a bazei proprii de energie, a venit rîndul conducerii Asociației intercooperatiste să treacă la fapte, fiindcă realizarea aceas-

Amănunte despre Sopronul cu captatori solari, construit acum din fondurile întreprinderii agricole de stat Insula Mare a Brăilei, aflăm de la ingineră Cavada Veronica, responsabil cu probleme de investiții. „Este al doilea pe țară, din cite știm noi, ca mărime, și are o dublă destinație: de susținere a celor 246 de captatori tip Alexandria și de uscare a 3500 tone cereale”. Alături, se construiește o magazie de păstrare a semințelor, cu o capacitate de 5000 tone, o stație auto de descărcare a cerealelor și un uscător FUPST care va deservi și magazia de cereale.

— Cum va funcționa? o în-

de autonomie energetică

Biogaz pentru bucătăria cantinei sau 60-70 de litri de motorină eco nomisiți pe zi!

ta a impulsionat-o și, pentru a nu rămâne un simplu experiment, ea trebuie integrată într-o serie mai largă de realizări. Imediat au apărut proiectele, așa că, pe colina bătută de ploii și luată altădată în stăpînire de ciobani, se va înălța degrabă și un bloc pentru 24 de familii care lucrează la fermă, desigur încălzit cu resurse de energie neconvențională, apoi se vor construi două fermentatoare cu o capacitate de 500 mc fiecare, un gazometru și o microcentrală cu biogaz. Conducerea Asociației, tot socotind pe hirtie cam la ce rezultate ar putea ajunge folosind noile instalații, a descoperit cu încântare că, în cel mai scurt timp, fermele vor putea să-și desfășoare activitatea cu o independență energetică de 98 la sută și directorul fermei Ioan Bredețeanu, fericit că nu mai merge cu felinarul în grajd, se arată tot mai încântat de ceea ce face el, împreună cu cei 55 de oameni care lucrează aici. Pentru a împinge și mai departe lucrurile, el și-a propus să construiască chiar o fabricuță de îngrășăminte, pentru a face în continuare utile reziduurile folosite la instalația de biogaz. Bucuroși că lucrurile au luat o întorsătură la care, sincer vorbind, nu s-ar fi gândit, dumeștenii de pe colina cea năstrușnică nu mai privesc acum realizările tehnice ca pe niște bazaconii, ci ca pe o necesitate care le ușurează munca și acest lucru le e tot mai clar pe zi ce trece, fiindcă au ajuns s-o vadă și pe asta, adică să pună soarele și vîntul la lucru.

RADU G. ȚEPOSU ■

Reportaj din Teleorman

Zimnicele, nici un kilowat din sistemul național

La I.A.S. Zimnicele funcționează, de aproape 3 ani, o instalație de biogaz, prima de acest gen din țară, capabilă să disponibilizeze anual cam 80 de tone de combustibil lichid. Povestea acestei instalații a început într-o dimineață. Mai exact în aceea în care, înainte de a ieși la cîmp, însoțit de Ilie Marin, secretarul Comitetului de partid, și de proverbiale-i pălărie (neschimbata de 12 ani!), inginerul Eugeniu Matei, directorul unității, și-a aruncat ochii peste o brosură. Asta l-a întirziat, pentru că acolo scria că un metru cub de biogaz echivalează cu 0,52 litri de motorină, cu 0,85 de păcură și așa mai departe. Obişnuit să gîndească, Eugeniu Matei a gîndit o dată în plus și a tras concluzia că ar cîștiga I.A.S. de pe urma unei astfel de instalații, socotind că materie primă, adică dejectii, avea (și are) din belsug, de la oi și berbecuți. Aproape că s-a speriat: beneficiile ar fi fost imense! Frîmîntîndu-se ce și cum să facă, de unde s-o apuce, inginerul Matei a fost ajutat, recunoaște, și de întîmplare. Invitat la o nuntă, a nimerit alături de chimistul Cornel Craiu, director la I.C.P.E.A.R., la ape reziduale. Din vorbă în vorbă, își aminteste, am ajuns la biogaz și Craiu mi-a zis că are un proiect pentru o instalație modernă, cu fermentator de o mie de metri cubi. Lumea dansa și se distra, iar noi desenam și calculam! Ne-am despărțit, urmînd să-i dau un telefon. M-am perpelit câteva nopți și, a cîncea zi, l-am sunat: o fac! Am in-

treprins toate demersurile necesare, găsind înțelegere la ministru și la județ, după care ne-am pus pe treabă și, în cel mai scurt timp, am dat viață proiectului.

Instalația (al cărei consum energetic este zero!) a fost amplasată, logic, între complexul zootehnic, 4 tronsoane cu berbecuți la îngrășat, și depozitul de dejectii (numit și batal). Adică pe un drum pe care bălegarul l-ar fi avut oricum de parcurs pentru a ajunge pe cîmp. Cum aceeași cantitate de dejectii intră și iese, cam 40 de metri cubi pe zi (atît e nevoie), biogazul apare ca un cîștig net, fără ca bălegarul, trecut prin fermentator, să aibă de suferit, el păstrîndu-și calitățile (azot, fosfor, potasiu) și servind zilnic, în medie, la fertilizarea unui hectar, îndeobște în baza furajeră. La ce folosește, spre a fi și mai concreți, biogazul rezultat? La încălzirea serelor, 4.500 de metri pătrați, în care se produc răsadurile pentru grădina de legume. La cantina I.A.S., al cărei injector utilizează înainte 60-70 de litri de motorină pe zi. În sfîrșit, la încălzirea grupului administrativ, 100 de metri pătrați, pentru care I.A.S. cheltuia, într-o iarnă, peste 50 de mii de lei cumpărînd lemne și cărbuni. Intră în discuție, cu totul, câteva sute de mii de lei anual, sumă în măsură să amortizeze repede, nu după ureche, ci după socotelii ferme, banii investiți în construcția unei instalații care, merită subliniat și acest aspect, e stăpînită de un singur om, pe numele lui Marin

Conceatu. În condițiile în care, pe malul riului Pasărea, și poluarea este redusă considerabil, transportul bălegarului spre și de la (către sistemul de irigații) fermentator făcîndu-se subteran și pneumatic, I.A.S. Zimnicele reușește, repetăm, să disponibilizeze câteva vagoane de combustibil lichid, an de an! Numai că inginerului Eugeniu Matei, om cu 30 de ani de agricultură („încă 30 și mă opresc!“), îi place să vizeze cu

ochii deschiși: „vom modifica, cit de curînd, grupurile electrogene, adaptîndu-le la biogaz și devenind astfel, la nivelul unității, independenți din punct de vedere energetic. Din momentul acela, poate chiar din acest an, nu vom mai lua nici un kilowatt din sistemul național“.

Cum era și de anticipat, exemplul gospodarilor din Zimnicele a fost și este urmat și de alții, numai în Teleorman avînd să se dea în folosință alte 4 instalații de acest fel, prima dintre ele, la A.E.C.I.P. Alexandria, fiind aproape gata. Surprins că în loc să treacă la acțiune, mulți continuă să vorbească și să aleagă (între diferitele proiecte), inginerul Matei se încumetă la o observație: „noi sintem foarte mulțumiți de biogaz, dar și mai mulțumiți ar fi, nu mă îndoiesc, cei de la crescătoriile de porci, care ar obține o cantitate mai mare de biogaz judecînd că dejectiile rezultate din fermele lor conțin mai multă proteină. S-ar înregistra beneficii considerabile, la nivelul economiei naționale, dacă fiecare I.S.C.I.P. și-ar ridica măcar o instalație ca a noastră. Cine are încă rezerve față de idee, să poftescă să vadă și să se convingă“.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a aminti că, la I.A.S. Zimnicele, se află în funcțiune și o instalație solară (realizată de I.A.I.C.A. Alexandria), 12 panouri capabile să încălzească 2.000 de litri de apă în 24 de ore. Lîngă ea, în incinta fermei de ovine, s-au montat dușuri, soarele oferînd, mai bine de 6 luni pe an, apă caldă pînă la 60-70 de grade. E și acesta, veți fi de acord, un semn al noii civilizații a satului, avînd la temelie neastîmpărul și rivna unor oameni, cei de la I.A.S. Zimnicele, care n-au așteptat de la alții, ci au făcut ei înșiși. Dacă e un proverb că banii ies și din piatră seacă, la Zimnicele e o realitate că ei, foarte mulți, de ordinul sutelor de mii de lei pe an, ies din biogaz și din soare. Dar pentru asta, vorba inginerului Matei, trebuie să vrei, să cauți și să transpiri.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Fiecare zi de lucru a directorului Eugeniu Matei (în mijloc) începe cu o „inspecție“ riguroasă a instalației de biogaz

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU ■

treb eu, îndemnat de faptul că Sopronul care se construiește aici, în Insulă, are o tehnologie mai aparte față de altele pe care le-am văzut.

— Cerealele, cele pentru geminte mai ales, sînt aduse de la fermele din Insulă pînă la punctul de primire. Aici sînt răsturnate într-un buncăr, de unde un elevator le transportă în tarar, unde li se asigură o precurățire. În continuare, sînt ridicate în buncărul tampon de produse umede, iar de aici, sub un debit controlat, semințele ajung în uscătorul cu flux continuu, unde are loc uscarea. Agentul de uscarea este, așa cum se știe, aerul încălzit în suprafața de captare a energiei solare, adus, printr-un canal-colector, în camera generatorului de căldură. Apoi, din uscător cerealele sînt deversate în buncărul de produse uscate de unde, cu un alt elevator, ajung la mașina de curățat semințe, care asigură o curățare și o sortare a semințelor la un înalt grad de puritate.

Pînă aici lucrurile sînt, cre-

dem, intrucîtva clare, pentru că am vorbit de necesitatea unui astfel de sopron solar în insulă, de faptul că el realizează o economie de combustibil convențional de peste o sută de tone pe an, de soarele abundent, mai ales pe timp de vară, de aici. Și dacă mai adăugăm faptul că, în condițiile speciale ale insulei, energia solară poate deveni, pe lîngă aceea a biogazului, un izvor neseecat, niciodată „în pană“, atunci ne apare și mai motivată urgentarea unei astfel de investiții. Mai ales că sopronul solar trebuia dat în funcțiune, așa cum ne declară inginerul Cavadia Veronica, la 30 iunie '85. Termenul, însă, nu a putut fi respectat.

— De ce?

— Nici constructorul, Trustul de antrepriză construcții industriale Brăila, brigada nr. 3, nici furnizorii de utilaje nu au respectat termenul de dare în funcțiune: din cele circa 50 de repere, ne zice tovarăsa ingineră, printre care uscătorul în flux continuu, mașina de curățat semințe, elevatoare, trans-

portoare și altele, nu ne-au sosit decît buncărele metalice, utilajul de la FUPST București și captatorii solari de la Alexandria.

— De unde trebuia să vă vină celelalte utilaje?

— De la IRF Peris, IMAIA Iași, Tehnometal Timișoara, IUM Cugir. Alt termen este acum 30 noiembrie '85, dar, după cum merg treburile, nici acesta nu va fi, credem noi, respectat, nici de constructor și nici de furnizori.

Inginera Cavadia Veronica s-ar părea că are dreptate: pentru că, ajunși pe șantierul sopronului solar din Insulă, de la ferma Lunca, nu am zărit nici un om. Un electrician care s-a ivit la un moent dat dintr-o baracă, ne-a motivat că oamenii s-ar afla în pauza de masă. Am luat de bună motivația lui și am așteptat să se termine „pauza“. Dar vreun muncitor care să lucreze pe acest șantier tot n-am văzut. L-am căutat atunci pe șeful punctului de lucru, subinginerul Marinel Boeru, care ne-a dat o altă explicație: oa-

menii, cei mai mulți dintre ei, fuseseră reținuți la Brăila, pentru alte urgențe. Cei zece lucrători, care se aflau în Insulă, erau, susținea subinginerul Marinel Boeru, la o altă lucrare. L-am crezut și pe el, dar felul în care se lucrează la sopronul solar de la Lunca, ritmul acesta de melc contrastează flagrant cu efortul de-a dreptul eroic al celor circa zece mii de culegători de porumb din această incintă îndiguită. Ritmul acesta, efortul, nopțile nedormite ale fermicilor vor constitui, poate, un îndemn, un exemplu și pentru constructorii și poate chiar pentru furnizorii de utilaje.

La Brăila, însă, începînd de anul trecut, au mai fost construite două astfel de instalații solare: una la silozul Triaș, cu 146 de captatori, și a doua la Ianca, de aceeași capacitate. Inginerul Gheorghe Apostolato, director tehnic la Intreprinderea pentru contractarea, achiziționarea și păstrarea produselor agricole, ne asigură că amîndouă instalațiile funcționează bine. „Cea de la silozul Triaș,

remarca dînsul, are o capacitate de uscarea de 12,5 tone pe oră la o umiditate de 4 la sută. Funcționează de la 1 iulie 1985 și am uscat pînă acum, spune, peste 5.500 tone de grâu, importante cantități de floarea-soarelui și orez. Instalația de la Ianca funcționează abia de la 1 octombrie 1985, ne spunea tot tovarășul director, și are o capacitate de uscarea de 17,5 tone pe oră la o extracție de 4 la sută“.

— Ce economie de combustibil realizează cele două instalații?

— Fiecare dintre aceste uscătoare solare realizează o economie de o sută tone combustibili lichizi.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Un chip al democrației adevărate

CONTROLUL OAMENILOR MUNCII

Consecință directă a sistemului democrației noastre socialiste, controlul oamenilor muncii se definește ca o formă de largă participare cetățenească la traducerea în viață a hotărârilor de partid și de stat, la apărarea avuției sociale, la întărirea spiritului de ordine și disciplină, vital oricărei activități, la mai buna gospodărire a valorilor încredințate de societate unităților socialiste.

Experiența dobândită în această activitate, care angrenează, în prezent, peste 200 000 oameni ai muncii, constituiți în 47 831 echipe, din care fac parte muncitori, maeștri, ingineri, tehnicieni, țărani, medici, juriști, profesori, oameni ai muncii aleși din rindul comunistilor și uteciștilor, precum și dintre membrii O.D.U.S., este reliefată în dezbaterile consfătuirilor care se desfășoară în aceste zile în comunele, orașele și municipiile țării.

Plecându-se de la analiza exigentă a modului în care s-a acționat pentru înfăptuirea indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, privind perfecționarea și creșterea contribuției controlului oamenilor muncii la îndeplinirea hotărârilor celui de-al XIII-lea Congres al P.C.R., a sarcinilor rezultate din documentele Congresului al III-lea al F.D.U.S., consfătuirile pun accentul pe modul în care consiliile F.D.U.S. au organizat

și condus activitatea de control al oamenilor muncii, evidențiind aportul organizațiilor de masă și obștești componente la ridicarea calitativă a întregii activități din unitățile controlate. De asemenea, dezbaterile analizează, în spirit critic și autocritic, pregătirea și calitatea controalelor efectuate de către aceste echipe, modul în care conducătorii unităților supuse controlului, organele lor superioare, se achită de obligațiile ce le revin prin lege, privind măsurile necesare înlăturării neajunsurilor și rezolvarea propunerilor făcute de către echipele de control. Sunt discutate, cu un înalt simț de răspundere, lipsurile și deficiențele constatate în activitatea de control, propunându-se măsuri concrete și imediate pentru eliminarea acestora. Lucrările consfătuirilor relevă spiritul înalt de exigență și răspundere al participanților, angajarea tuturor oamenilor cuprinși în echipele de control în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor ce le revin, pentru a-și spori contribuția la aplicarea și respectarea legilor țării.

Vă prezentăm în acest context un grupaj de reportaje care-și propune să ilustreze activitatea echipelor de control al oamenilor muncii, eficiența acestor controale, precum și calitatea măsurilor luate de unitățile controlate, de factorii de răspundere din domeniile respective.

„Lacto” cel vestit din Pitești

Despre restaurantul cu profil lacto-vegetarian din centrul Piteștii se poate spune nu numai că nu rămâne cu nimic mai prejos față de modernele și elegante magazine între care este plasat, dar chiar aduce un accent de urbanitate și civilizație modernului vad comercial în care este integrat. Încercările principale la care această unitate de alimentație publică a rezistat timpului sunt două: să-și mențină, profilul pentru care a fost înființat, fără acele compromisuri făcute în numele rentabilității, și să arate mereu cât mai apropiat de nivelul la care se afla în ziua inaugurării, să zicem. În trecerea cu succes a acestor severe probe profesionale un merit important îl are sefa acestei unități, Elisabeta Cotarcea, care, deși se află în această funcție de peste zece ani de zile, nu s-a rezumat niciodată doar la aspectul administrativ al posturii sale. Dimpotrivă, fiind de meserie bucatărar, specializare obținută la I.C.S.A. Pitești, sefa unității n-a lăsat ca timpul să-i atrofezie talentul și calitățile, ea implicându-se în fiecare zi în treburi de bucatărie — locul de care depinde în mare măsură succesul întregii activități. De altfel, Elisabeta Cotarcea a obținut cu un an în urmă onorantul titlu de maistru în artă culinară, ea prezentându-se la proba finală cu un produs de concepție personală pe care-l numește omeletă vegetariană. Având mereu idei de meniu diversificate și ieftine, exploatând la maximum și cu foarte multă ingeniozitate legumele și celelalte produse adecvate profilului, Elisabeta Cotarcea și colaboratorii săi au reușit ca, așa cum se consemna în jurnalul controlului oamenilor muncii, firma unității să redea fidel ceea ce se găsește înăuntru. Desfășurând „croc” pentru tineri, bătrâni și sportivi, restaurantul lacto-vegetarian este căutat de toată lumea, nu puțin fiind cei care preferă acest loc în defavoarea unor unități vestite din apropiere, la care de multe ori e vopsit gardul dar înăuntru e leopardul.

Se înțelege că aflulul de clienți, inerent poziției centrale pe care o are restaurantul, ar fi putut deveni ușor un factor de degradare a serviciilor acestuia, ca să nu spunem — de transformare a lui în „bombă”. Din fericire, acest lucru nu s-a întâmplat, curățenia dinăuntru

și modul de organizare a serviciilor obligând la un comportament pe măsură din partea celor care-i trec pragul.

Mai mult decât atât, valorificând resursele profesionale ale personalului (Cornelia Cirstea este o adevărată expertă în ale bucatăriei), ca și poziția centrală în care este plasat, în vitrina restaurantului se organizează de 2-3 ori pe săptămână expoziții cu vinzare, adevărate invitații „vii” adresate trecătorilor. Astfel de expoziții nu mai sînt demult un eveniment, ele intrînd în rutina modului de a se organiza activitatea în acest restaurant. Aceasta este una din principalele concluzii ale deselor controale ale oamenilor muncii efectuate în această unitate. Cum se consemna în jurnalul respectiv, astfel de controale vizează în primul rînd obținerea unor experiențe de organizare în această unitate, în vederea generalizării lor acolo unde, prin profilul și rangul unităților respective, spațiul de desfășurare a inițiativelor este mult, mai larg, dar nu întotdeauna valorificat pe măsură.

Se înțelege că sefa de unitate și colaboratorii săi primesc astfel de controale fără tradiționalele pregătiri suplimentare. În opinia lor, principalul control îl reprezintă cel făcut de chiar oamenii muncii, piteșteni sau nu, care pot intra aici oricînd, convinși fiind că vor găsi de mîncare bun și ieftin, că vor fi tratați civilizai și ospitalier. Singura ocazie cînd au „câlcit pe bec” în fața controlului oficial a fost prilejuită de o țigară aprinsă în bucatărie din care trăgea de zor un bucatărar, cărula nu-i dăm numele din jena pe care, desigur, el însuși a resimțit-o provocînd această strîdentă în imaginea de ansamblu a unității.

Un cuvînt de apreciere pentru Iosif Vlaicu, directorul coordonator al întreprinderii, și pentru Miron Istrate, multă vreme economist principal cu organizarea rețelei de alimentație publică, oameni care nu numai că n-au inhibat inițiativele celor de la lacto-vegetarian, dar le-au și încurajat, le-au sprijinit, avînd de multe ori o contribuție anonimă dar substanțială la prestigiul pe care l-a obținut această unitate de alimentație publică.

PAUL OCTAVIAN ■

Voința oamenilor de bine

În ziua de 17 octombrie a. c., orașul Buftea din Sectorul Agricol Ilfov a fost străbătut în lung și-n lat de șase echipe de control ale oamenilor muncii. Au fost verificate controale I.L.F., alimentarele, magazinele de articole electrice, confecții, încălțăminte, precum și blocurile aflate în grija I.C.R.A.L.-ului Pajura. La sfîrșitul zilei, Elena Simon, președinta O.D.U.S. pe oraș și Constantina Vlăsceanu, președinta Consiliului orășenesc al sindicatelor primeau șase procese verbale, copiile celor rămase în Registrul unic de control al unităților vizitate. Au fost verificate programele de funcționare, modul în care se respectă normele de calitate și garanțiile ale produselor, regulile igienico-sani-

tare și ținuta vestimentară a vînzătorilor, aprovizionarea. De reținut, câteva consemnări. La magazinul alimentar nr. 3 se simte nevoia igienizării și a modernizării spațiilor. Aprozarile din Buftea, aparținînd de I.L.F. Militari nu prezintă un sortiment prea variat de legume și fructe. La magazinele de confecții și încălțăminte este necesară — după declarațiile cumpărătorilor și a vînzătorilor — împrăștierea fondului de marfă cu articole noi, moderne, de sezon. În ceea ce privește activitatea desfășurată de S.G.L. — Buftea, echipa de control a oamenilor muncii a constatat că lucrătorii erau toți la punctele unde fuseseră repartizați numai că numărul lor este insuficient pentru cererile exis-

tente, așa încît, se solicită I.C.R.A.L.-ului Pajura întărirea formației de oameni de specialitate și o mai bună aprovizionare cu materialele necesare.

Numărul de unități controlate este mare, observațiile puține. La multe unități s-a constatat că totul este în regulă și n-ar fi nimic deosebit de consemnat.

N-a fost mereu așa — îmi explică președinta O.D.U.S. Buftea. Echipele de control ale oamenilor muncii funcționează în oraș de cîțiva ani cu regularitate. Avem 25 de asemenea echipe, în care au fost incluși reprezentanți ai O.D.U.S., sindicate, U.T.C., comisiile de femei. Numai anul acesta au fost efectuate 130 controale. Echipele sînt arondate pe unități de alimentație publică, spitălicești, meșesugărești, comerț. De-a lungul anilor au fost semnalate destule nereguli de către echipele noastre și mare parte dintre ele au fost înlăturate. Nu vă dau decât un exemplu: anul acesta, în urma controalelor s-au făcut 203 propuneri pentru o mai bună activitate. 136 au fost rezolvate de forurile tutelare, celelalte sînt în curs de rezolvare. E vorba de programele de funcționare ale magazinelor, de igienizări, de asigurarea unor condiții corespunzătoare de muncă, de repartizare judicioasă a mărfurilor pe cartiere, de modul de deservire al populației. Echipele, prin ceea ce au făcut pînă acum, sînt apreciate la nivel de oraș și se simte. Tot ceea ce fac, fac pentru mai bine, sînt ochii noștri mereu deschiși asupra orașului.

Oamenii aceștia — adaugă Constantina Vlăsceanu — sînt cei mai curății, cei mai disciplinați din oraș. Nu s-ar putea altfel, dacă n-ar fi ei înșiși un model, cetățenii nu i-ar respecta. Controalele se fac pe schimburi pentru a nu se afecta producția.

Dintre „veterani” face parte și maestrul Marin Defta, membru al echipei nr. 11 de la IAPSAIA. Nu-și amintește cu prea mare plăcere de începuturi. „Mă priveau ca pe un

spion. Nu înțelegeau, adică de ce să vin eu să-i controlez pe ei. Iar eu aveam mari emoții, nu știam cum e mai bine să fac, să nu mă las păcălit. Cu timpul am căpătat experiență, am început să văd unde sînt neajunsurile și cum se pot ele remedia și au înțeles și tovarășii că nu eu, Marin Defta îi controlez, ci prin mine sînt controlați de obștea pe care sînt puși s-o slujească. Nu mai sîntem pentru ei „controlul”, ci echipa de „îndrumare și control”. Fără laudă, cred că am făcut ceva treabă în anii aceștia. Am cam pus capăt la „ciupeală”, deși se mai ivesc cazuri în comerț și sîntem neîndurători — am descoperit neregulile care se făceau la vinzarea piinii (prețul afișat era mai mare decît cel real pentru calitatea respectivă), am stopat vinzarea condiționată sau după sistemul „dau cîț vreau și cul vreau”. Pe geamurile de la magazinul de geamuri l-am învățat să respecte decretul 400. Chiar dacă mi-a fost prieten, cum s-a întîmplat cu Victor Ispir de la magazinul de confecții, l-am luat la rost cînd l-am găsit în neregulă. Avea discuții cu cumpărătorii și mi-am dat seama că el este vinovat, n-avea răbdare să lase omul să aleagă, să se gîndească, se lua imediat, cu toată lumea la harță. Am stat de vorbă și, pînă la urmă, mi-a dat dreptate. Controalele în domeniul sănătății au dus la o mai bună funcționare a dispensarelor și policlinicilor, dar și la depistarea „bolnavilor închipuiți” precum și a modului în care au obținut certificatele medicale. Problemele ridicate de noi sînt cercetate cu toată atenția, ca și sugestiile pe care le facem, iar cele mai serioase, care nu se pot rezolva imediat ajung la tovarășul primar Dumitru Rovînar. S-au remediat multe nereguli, iar orașul este, astăzi, să zic așa, stăpînit de voința noastră, a oamenilor muncii. Iar voința noastră este pentru mai bine, pentru că întotdeauna este loc de mai bine.”

LIANA MOLNAR ■

Propunerile — obligații imediate

Am însoțit, timp de două zile, cîteva echipe de control ale oamenilor muncii pornite în acțiune în două sectoare de seamă ale Ploieștii — prestări servicii către populație și comerț. Am asistat la o adevărată lecție de răspundere civică din care au avut de cîștigat toate părțile — atât cumpărătorul, prin punerea la punct a unor nereguli de care se lovește uneori, cît, mai ales, cel prins, într-un fel sau altul, cu mița în sac, chiar dacă pentru acest „cîștig” ultimii au trebuit să scoată niște bani din buzunar pentru plățirea amenziilor sau au mai adunat cîte o sancțiune la dosar. Nimerisem tocmai momentul mult căutat de un gazetar — cel al unor controale complexe, dirijate de la nivelul municipiului — „moment” intrat deja în tradiția ploieșteană — alături de echipele în cauză participînd și specialiștii ai Inspectoratului județean de prețuri și al Inspectoratului comercial de stat. Formă

nu numai de excelentă colaborare, cu rezultate imediate (existînd posibilitatea unor sancționări pe loc a unor încălcări de lege!), dar, mai ales, de serioasă instruire despre cum trebuie făcut un control într-o unitate.

Primul popas — complexul meșesugăresc „Casa modei”, secția „Foto — color”. Îi trecem pragul la prima oră a zilei. Locul responsabilului de secție ne întîmpină zîmbînd. Ne spune că dintr-un moment în altul trebuie să apară și șeful, Gheorghe Vlăsnoiu, plecat după materiale. Pînă atunci ne stă la dispoziție. Se iau prin sondaj mai multe plîcuri cu fotografii. Membrii echipei verifică prize, instalații electrice, respectarea regimului de economisire a energiei electrice. Apare șeful. În vreme ce verificările sînt făcute cu migală, aflăm că secția „Foto-color” este fruntașă de ani de zile, ocupînd locul I pe cooperativă, că el s-au stabilit doar pe fotografiile cu

nunți, că, în sfîrșit, oamenii secției se confruntă și cu niște greutăți, dar că pînă una alta s-au descurcat și ei cum au putut, montînd ventilatoare.

În vremea asta fotograful Emilian Ene, supus controlului la fotografiile de către specialiștii în prețuri, asuda. Nu prea găsea explicații de ce existau poziții în plus (portretele color) față de numărul celor comandate. Puse una peste alta, cele 4 poziții în plus a 380 lei bucata, însumau 1520 lei — sumă pe care cei de la prețuri au dispus să fie depusă la casieria cooperativei „Tele-precizia” în momentul ridicării comenzilor. Amenda primită, de o mie de lei, a rotunjit, la rîndul ei, suma. Cum nici extrasul din tarife pentru principalele poziții ce se execută în unitate nu era afișat s-a dispus punerea lui la loc vizibil în cel mai scurt timp. De asemenea, unitatea nu avea comunicată repartiția consumului de energie electrică pe luna în curs, după cum nu avea nici acel registru special cu urmărirea zilnică a consumului înregistrat. Totodată, în laboratorul de dezvoltare s-a găsit o instalație improvizată — un adevărat pericol de electrocutări și incendii. S-a dispus înlăturarea imediată a provizoratului și, cum era de așteptat, peste secția „Foto-color” s-a mai abătut încă o amendă de o mie de lei... Această atmosferă de trist început de zi a rămas în urma controlului și la unitatea „Electrocasnice”, responsabil Samuel Plăiașu. Pentru niște operațiuni repetate în plus, ca efectuate, la repararea unui aspirator (22 de lei era pusul) sancțiunea prin amendă nu s-a lăsat așteptată.

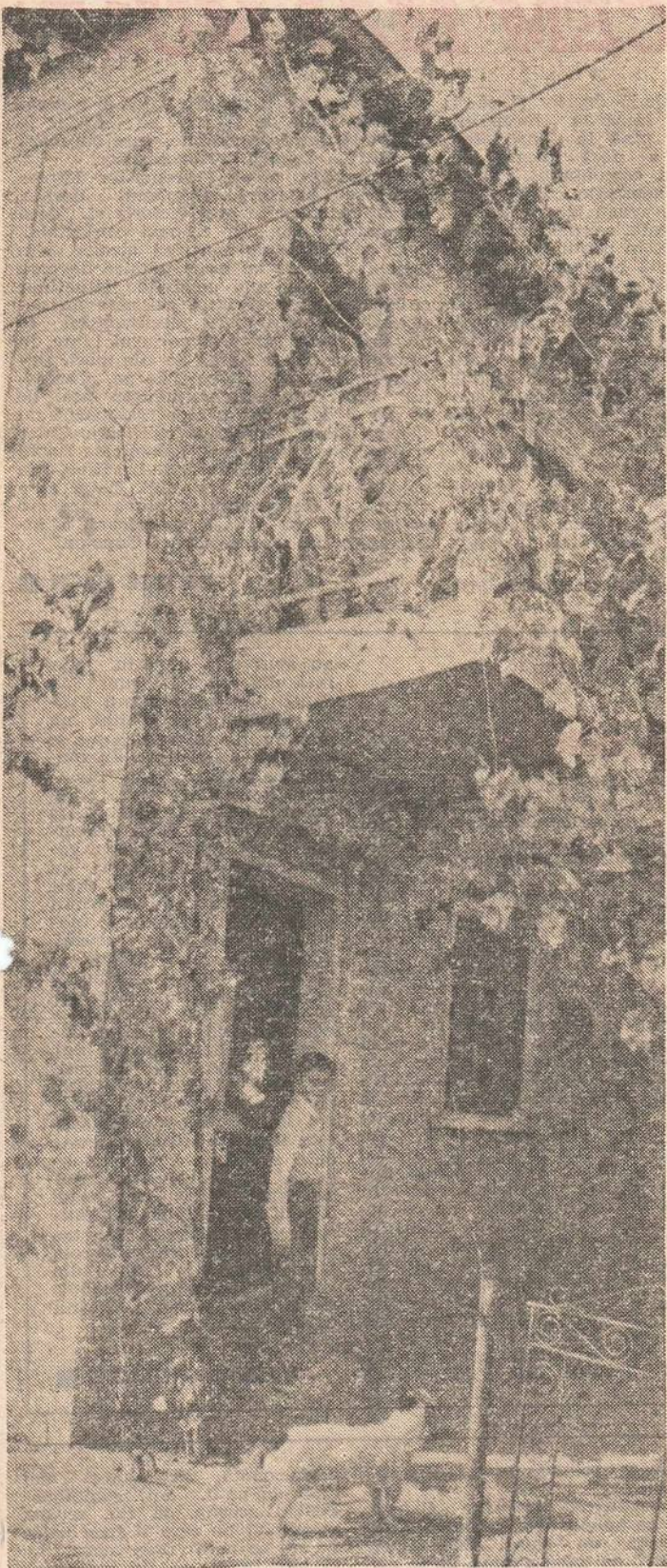
Însoțim o echipă a oamenilor muncii (nr. legitimației — 465) de la Fabrica de stoffe Doro-banța la Alimentația nr. 24 cu autoservire. Sesizările primite de la oameni ai muncii din fabrică, privind unele nereguli ce tînd să se permanentizeze la această autoservire, au pus echipa de control în mișcare cu toată seriozitatea. S-au găsit mărfuri dosite — cutii de pateu de ficat, ulei; la vinzare era expus doar mîlăi obișnuit în vreme ce în magazie aveau în cantități suficiente mîlăi grișat; gestionara Ana Constantinescu și vînzătoarea Emilia Mișcă au fost surprinse a ciupi cîte un leu din, să zicem, 30 de lei cît costa marfa cumpărată. În registrul unic rămîne un proces verbal amănunțit, un altul, în copie, urmează să ia drumul spre consiliul popular municipal unde sînt urmărite rezolvările ce se impun în asemenea situații prin luarea promptă a legăturii cu forurile direct responsabile.

Dintre cele 692 echipe de control a oamenilor muncii din Ploiești, cele 25 ale întreprinderii „1 Mai” sînt socotite printre cele mai active și eficiente. Alexandru Maghiran, tehnician la forje, membru ODUS — ne spune Aurel Grigorescu, membru al biroului Comisiei de coordonare a activității de control a oamenilor muncii — este sufletul acestor acțiuni. Tot însoțind controalele dirijate de la nivel de municipiu în mai toate sectoarele de activitate, a devenit un fel de „specialist” în materie, manifestîndu-se ca atare nu numai în echipa pe care o conduce (echipa ce are în vizor un debit de tutun și un aprozar) ci în toate cele 25 de echipe de control ale întreprinderii care au o arde de acțiune pe cît de largă, pe atît de complexă.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

Reportaj din Teleorman

Satul care urcă la etaj

Toamna, ca o iedură

În dimineața asta plină de toamnă, Nanovul teleormănean ar putea să-ți pară — după liniștea ce domnește pe șosea, dar mai ales după înfățișarea caselor sale — drept o mică și cochetă stațiune de odihnă. Dar prima impresie îți este imediat contrazisă de forfota din ogrăzile oamenilor, semn, lesne de descifrat, al unei vieți de muncă ce-și află, mai ales acum, în octombrie, unul din momentele de vîrf. Se culeg grădinile și ville, se pun murăturile, se face zacusca, mustul fierbe lîrînd, dacă nu cumva a și devenit vin nou, în căutarea culorii celei adevărate, se garnisesc, pentru iarnă, cămășile, iar gospodinele trebuie să mai vadă și de păsările din curte, de animale... Toate aceste treburi — nu tocmai puține, nu tocmai ușoare, dar bucurîndu-i pe cei ce le fac — se desfășoară în curțile din jurul unor case frumoase, elegante de-a dreptul, cele mai multe cu etaj, în marea lor majoritate noi, chiar „la roșu” încă.

Intrăm într-o asemenea curte și aflăm, în spatele unei case acoperite de vie, o femeie tînără, alergînd de colo pînă colo, ajutată de un băiat ceva mai răsărit și purtînd deseori în brațe un alt băiat, de aproape doi ani. Este Ana Joițoiu, profesoară de chimie la școala dintr-un sat apropiat, Nenciuștii. Nu-i vine prea la îndemînă să-și părăsească multele preocupări, strîns într-un timp foarte scurt, se scuză pentru ținuta ceva mai neîngrijită, dar, auzind despre ce dorim să discutăm — casa ei, mîndria ei —, se șterge repede pe mîini cu șorțul, în cel mai autentic mod țărănesc, și ne spune dintr-o suflare că gîndul de a-și ridica o asemenea casă, gînd ce-a prins a se materializa prin 1978, i-a venit din două motive: întîi pentru că i s-a părut mai ieftin (bani mai puțini pentru fundație și pentru acoperiș, economisirea unei însemnate

suprafețe de teren — pe care a putut cultiva legume, nefiind nevoită nici să reducă suprafața viei), apoi pentru că i s-a părut — și este — mai frumos așa, mai de viitor. Cum adică „de viitor”? Soții Joițoiu și-au dorit mulți copii. Au, pînă acum, patru, trăind și gospodărindu-se în două veritabile schimburi. Titus, cel de nici doi ani, împreună cu Adrian, de 12, elev în clasa a VI-a, de pe o parte, și Luminița, într-a III-a, și Costel, care e la grădiniță, pe de alta. În afara brațelor lor, maturi, și ale copiilor mai mari, familia Joițoiu nu poate conta pe alt ajutor. Asta implică multe greutăți, dar și mari satisfacții. Revîndînd la casă, cei doi soți și-au făcut socoteala că, așa cum ei au preferat să rămînă aici, în sat, la Nanov, poate că și unii dintre copiii lor, dacă nu chiar toți, vor să-și ducă traiul la țară. Așa încît casa de acum este gata să-i primească, cu viitoarele lor familii cu tot, pe cel puțin doi dintre ei. Poți trăi și într-o comună — continuă argumentația ei Ana Joițoiu — și să locuiești într-o casă pe care mulți orașeni s-o invidieze. Depinde de tine, de opțiunea ta, de gîndurile tale pentru ziua de mîine. Am vrut casă frumoasă, spațioasă, unde fiecare copil să-și poată afla locul fără a stînjiți sau a fi stînjiț de ceilalți — și am făcut-o în acest fel. E destul de greu de întreținut, îți trebuie multă putere de muncă, dar eu sînt tînără și, cînd voi mai îmbătrîni, îi am pe copii, care s-au învățat încă de acum să se ajute între ei și să ajute gospodăria. Soțul meu e inginer, se ocupă de automatizări și merge dintr-o parte în alta a județului, ba și dincolo de granițele lui. Eu am ore la școală, am și alte activități, dar toate astea nu sînt motive să ne plîngem, atîta timp cît avem un asemenea cămin și asemenea copii. Datorită grădinii și lotului pe care-l lucrăm, avem

de toate. Creștem și găini, și porc, dar toate au pornit de la casă, altfel unde ar mai fi avut loc și curtea de păsări, și cotețul porcului? Simt, atunci cînd merg în camerele de etaj și privesc pînă departe satul, că am făcut o treabă bună.

În același fel gîndește, în același fel procedază și familia Grosu, locatara primei case cu etaj care s-a construit în Nanov. Alexandru și Alexandra Grosu (el — sudor la Asociația economică intercooperatistă Tigănești, ea — casnică, avînd în primire gospodăria și creșterea celor doi băieți, Gelu Remus și Ionel Nicușor). Și ei au înălțat casa pentru a-și lărgi locul unde să cultive legume și unde să crească păsări și porc, și au vrut și au zidit casă cu etaj gîndind la copii, pentru ca, mai tîrziu, unul să locuiască la parter, iar celălalt la etaj. Cel mic, Ionel, vine tocmai atunci de la școală, e în clasa întîii și pare un bărbătuș, așa îmbrăcat, în uniformă curată și călcată, cu privire serioasă și cu ditamai ghiozdanul în mînă. Cel mare, acum într-a cincea, a luat numai premiul întîii în toți anii, iar pînă acum a primit trei de zece, dintre care doi la spaniolă, ceea ce l-a făcut să se gîndească să devină profesor de spaniolă la Nanov.

Viața curge după regulile ei știute dintotdeauna, toamna, fără a fi din cale-afară de darnică, a oferit, totuși, destule daruri celor ce au știut munci și au avut destul loc unde s-o facă, astfel încît aprovizionarea pentru vremea rece e gata, casele — cele atît de frumoase — sînt curate și mirosoase, iar întreaga comună Nanov are un aer de îndestulare și urbanism. Pe la etaje sau prin balcoane se zăresc chipuri de femei și copii. A privi viața de la etaj înseamnă aici nu a o privi de sus, ci de la înălțimea zilei de mîine.

DAN MUCENIC
Fotografii de ELENA GHERA

Case cochete pe ulița satului

Ne aflăm la Blasova, lîngă un fost braț de Dunăre care a rămas acum în incinta îndiguită, pierdut de fluviul-mamă, ca o potcoavă pierdută de un cal. Cîț vezi cu ochii, apă! Mă gîndesc că trebuie să fie în ea și pește. — Este, zice inginerul piscicol Ștefan Voicu, de vreme ce de douăzeci de ani ființează aici o fermă piscicolă. La început ne-am rezumat să pescuim doar peștele care se găsea în baltă, fără să populăm tot luciul acesta de apă cu puiet. Producțiile, la început bune, începuseră să scadă. Era firesc. Pe urmă ne-am gîndit că le putem spori cu populări de puiet de crap și mai ales crap fitofag.

— De ce mai ales fitofag?
— Fiindcă balta Blasova, fost braț de Dunăre, așa cum știți, cu o suprafață de 312 hectare de luciul de apă, din care 270 sînt bune de pescuit, are mult stuf, păpuriș, alge, toate constituind o foarte bună hrană pentru crapul fitofag. Acum, după aceste populări, producțiile au crescut din nou.

Afirmările șefului de fermă se probează de la sine: la mal, cîțiva pescari încarcă crapii în coșuri, îi suie într-o mașină, apoi iau drumul pieței. Pe piața Brăilei, mai ales anul acesta spon brăilenii, a fost și este încă pește. Șeful fermei, pe care mai la început nu-mi venea să-l cred, îmi repelă că ei, pescarii de la Blasova, nu prea au unde să-și vîndă peștele. Au pescuit pînă acum 110 tone de crap fitofag, ar fi putut pescui și mai mult, dar, așa cum spunem, pește este la Brăila, iar pentru a-l transporta pe piața altor orașe, unde s-ar vînde mai ceva decît piinea caldă sau cel puțin tot așa, nu au mijloace

de transport. Așa că se mulțumesc să pescuiescă mai puțin decît au în plan, restul lăsîndu-l în baltă. Că așa stau lucrurile și că tot ce v-a spus eu aici nu sînt povești pescărești, iată, consemnez și cuvîntul unui om și mai autorizat, al medicului veterinar Nicolae Pavlovici, șeful sectorului producție animală, care de mai multe nopți doarme și dînsul în Insulă, fiindcă „e campanie...”

tare a actualului lac Blasova, unde a fost amenajat un eleșteu pentru creșterea puietului în vara a doua, cu posibilități de furajare intensivă, în scopul obținerii puietului cu care să se populeze, în continuare, balta Blasova, dar și balta a doua din incinta Insulei, Zătonul, cu o suprafață de 75 hectare de luciul de apă. O parte din amenajările făcute însă nu sînt de calitate, aveam să aflăm de la

să niveleze fundul eleșteelor, să le inunde la întreaga lor suprafață și să facă pescărie serioasă, acolo unde altădată pescăria dădea locuși la mulți alți neofiti. Acum, în aceste eleștee forfotesc cam 1,3 milioane bucăți de puiet, aduși tocmai de la o crescătorie de crap fitofag de la Podul Iloaiei din Iași, care în luna noiembrie în acest an vor fi deversați în lacul Blasova, unde vor ajunge

spune și eu că sînt fecior de pescar brăilean!

Dar, pentru că veni vorba de pescari, trebuie s-o mai spunem și p-asta: acolo, în bălțile milenare ale Brăilei, pe unde altădată forfoteau nu numai crapii și somnii, ci și pescarii, și încă unii dintre cei mai renumiți pescari ai României, astăzi, la pescăria de la Blasova am întîlnit doar trei pescari calificați, din unsprezece cit prevede schema. Sigur, mai erau vreo șapte sezonieri din Carcaliu, băieți buni la toate, chiar și la furat de dube (nouă ne-au șterpelit o dubă de 18 crivace, un fel de vacă de lapte a celor nouă membrii ai familiei mele), dar aceștia sînt tot mai împovărați de ani și mai puțini și ei.

— De ce nu mai sînt pescari în fostele bălți?

— Pentru că au dispărut fostele bălți, ar fi răspunsul corect.

— Și atunci ce facem? Il întreb de data asta pe șeful fermei.

— Fiindcă în viitor vom avea nevoie de 23 de pescari, ținînd cont de dezvoltările de care v-am vorbit, trebuie să-i căutăm, să recrutăm tineri, să-i calificăm la locul de muncă, iar dacă tinerii nu vom găsi, fiindcă sînt tot mai puțini amatori de pescărie, nu de pescuit!, atunci vom apela la mai vechii pescari ai Brăilei, îi vom califica pe ei, mai bine zis îi vom recicla, și tot vom face pescărie în Insula Mare a Brăilei.

Măcar așa, să nu lăsăm să se stingă o bărbătoasă meserie, să nu lăsăm să dispară o dulce, milenară tradiție, care a dus faima Brăilei secole de-a rîndul!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

La Brăila, se caută pescari!

— Pescarii de la Blasova, care puțini la număr, ar avea mare nevoie de o viivieră — o mașină de transportat pește viu. Acest utilaj i-ar ajuta să-și valorifice întreaga producție de pește și, mai mult decît atît, să o valorifice la un nivel superior, să vîndă peștele viu pe piața Brăilei ori a altor orașe, la prețul de 18 lei și nu la 14 lei, cît se vinde peștele proaspăt.

Revin la șeful fermei piscicole, inginerul Ștefan Voicu și-l întreb: ce dezvoltări a-ți făcut în fermă pentru sporirea producțiilor de pește? Și inginerul Ștefan Voicu îmi spune că au fost amenajate șapte bazine pentru prematurare, pentru reproducători fitofagi, precum și clădirea stației volante de reproducere. A mai fost ridicat un dig de compartimen-

șeful fermei piscicole: din 17 eleștee amenajate, doar cinci se pot folosi în suprafața de cinci hectare; celelalte 12 eleștee, cu o suprafață de 25 hectare, sînt impracticabile chiar de la darea lor în folosință: nu a fost nivelată platforma, fundul eleșteelor, și drept rezultat nu se inundă toată suprafața acestora. Într-un eleșteu de cinci hectare, de pildă, se inundă un hectar, iar patru hectare rămîn cum s-ar spune pe uscat, nu se inundă, fiind mai ridicate. De unde se vede treaba că cei care au lucrat la amenajările piscicole de la Blasova, habar n-au avut de pescărie. Ca să nu lase treburile așa cum le-au făcut alții, adică prost, șeful fermei și ceilalți factori de răspundere ai întreprinderii agricole de stat au adus la Blasova niște screpere

pînă la cinci și chiar șase kilograme unul.

În altă ordine de idei, ne-a cam intrigat faptul că puietul de crap, fie el și fitofag, se aduce tocmai de la Podul Iloaiei, cînd, ca brăilean, știu că la Brăila ar putea fi reproducută pînă și anghila sau chiar și peștele ferăstrău, iar dacă pescarii mai vechi ai Brăilei își manifestă știința și ambiția, pot să obțină în incubatoare și ouă de piscică de mare. Și ca să mă susțină în stăruințele mele, inginerul Ștefan Voicu, șeful fermei, îmi spunea că în curînd speră să se finalizeze, la Blasova, stația de incubație, cu toate instalațiile aferente, așa încît, în anul 1986, în primăvară, să poată obține acasă primele larve de crap fitofag. Așa, ducînd mai departe patriotismul meu local, mai pot

PUTEAM MAI MULT, SĂ FACEM MAI MULT!

Prin telefon, de la trimișii noștri:

Speranțe pentru retur

După cum s-au desfășurat lucrurile în teren, meciul Stelei nu era „de pierdut”. Partida a fost tot timpul în echilibru, realizat însă la un nivel fotbalistic superior. S-au întâlnit două echipe care știu fotbal și care au mulți jucători de loc străini de subtilitățile lui. Honved a arătat multe din virtuțile tradiționale, de eleganță și spectacol, ale fotbalului maghiar. Steaua a răspuns într-o manieră cu nimic mai prejos, echipa noastră putând, cum se spune, să-și facă jocul.

În condițiile în care de la Honved au lipsit fundașii centrali Nagy și Garaba (care sînt și fundașii naționalei), cheia meciului se afla la cine-l marchează pe Detári, noua vedetă a fotbalului din țara vecină, un fel de Cruyff blond, coordonatorul de joc al naționalei și al echipei Honved. Misiunea i-a revenit lui Balint, care a dat în această seară un mare examen profesional. La faza golului a fost singura dată cînd Detári a intrat în „zonă”: virful Dajka a centrat lung de pe stînga, Bodonyi a prelungit, cu capul pe spate, voleul lui Detári, de la 12 metri în colțul scurt, răsucindu-i palma lui Ducadam și mingea intrînd în gol. Steaua pulsînd în ofensivă, a rezultat un joc spectaculos continuat în repriza a doua pe o perioadă compactă de vreo 20 de minute de dominare a jucătorilor noștri. În minutul 54, Pițurcă, și în minutul 59, Balint sînt împiedicați să joace mingea în careu fără ca arbitrul galez R. Bridges să sancționeze ca atare fazele respective. În ultimul sfert de oră, Ducadam compensează golul primit respingînd miraculos două șuturi din 14 metri trase de Bodonyi și Dajka. Meciul se termină cu impresia clară că nici una din echipe nu și-a spus ultimul cuvînt, așa cum s-ar fi întîmplat și dacă în minutele 13 (cap din 6 metri, cu pămîntul, al lui Pițurcă, și minutul 19 centrare Kóvacs) mingea ar fi intrat în gol și nu ar fi lovit cele două transversale.

Pentru retur, Steaua are cîteva probleme deloc ușoare: Lăcătuș, fără o rampă de lansare și traiectorii anume de angajare, este în afara jocului; Radu II nu are starea de spirit a golgeterului de altădată; pe Majaru, unele momente de apatie îl îndepărtează de priza jocului. La Budapesta, Stoica a jucat excelent, deși o parte din angajările sale au ricoșat cu 180 de grade în contraatacuri ale adversarilor. Și Bölöni a jucat bine, deși a părut inhibat de posibilitatea de a greși. Despre apărare — numai de bine acum, dar îi va fi foarte greu în meciul retur.

S-a jucat într-o noaptea excelentă, pe un teren cu denivelări (stadioul clubului Vasas) în fața a circa 10 000 de spectatori.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Totul pe-o carte

Așteptată cu un real interes, prima manșă a dublei întîlniri dintre Universitatea Craiova și Dinamo Kiev din cadrul Cupei Cupelor s-a încheiat cu un scor pe care, în ziua cînd aceste rînduri ajung sub ochii cititorilor noștri, îl știe toată lumea: 2-2. Un fotbalist român — Bicu și unul sovietic — Iaremciuk au punctat fiecare de cîte două ori pentru echipele lor, primul în minutele 12 și 82 (din penalty), iar cel de al doilea în minutele 16 și 24. După felul în care au evoluat echipele pe teren rezultatul este pe deplin justificat, nici una dintre ele ne-

reusînd să se desprindă decisiv și să-și adjuce victoria. Dacă la începutul partidei, în special pînă la înscrierea primului gol, jocul a fost destul de dezlinat, ca și cum combatanții, chiar dacă se studiaseră temeinic cu ajutorul înregistrărilor video, aveau trac și nu își aminteau cu exactitate de partituri le fuseseră încredințate, în continuare n-am mai asistat la o luptă haotică și mișcarea celor de pe teren a căpătat o logică, o coerență care dovedea că fiecare se pregătise temeinic pentru această confruntare. Partida a cunoscut numeroase secvențe de mare frumusețe, faze care au tăiat respirația împătimitului public prezent pe stadionul „Central” din Craiova, în ciuda frigului pătrunzător. La jocul bărbătesc, athletic, dar și cu finețe tehnică deosebită, al fotbalistilor sovietici, fotbalistii români au răspuns cu combinații abile și cu încercări individuale de a străpunge o apărare aglomerată și extrem de atentă, greu de păcălit. Demn de remarcat faptul că în ciuda angajamentului fizic total al jucătorilor, lupta n-a ieșit din rigorile sportivității,

ceea ce i-a sporit atractivitatea și a creat impresia celor de față că au asistat la o reprezentare de calitate, care onorează pe potriva faimei protagoniștilor.

Din păcate, elevii antrenorilor Mircea Rădulescu și Silviu Stănescu, dornici să obțină cu orice preț victoria și, dacă se poate, la un scor cît mai confortabil, n-au știut întotdeauna să aleagă din panoplia lor de mijloace tehnice de care dispun pe cele mai potrivite situații create pe teren. Printre cei care au acționat cu o mai mare dezinvoltură se numără Badea, Bicu și portarul Lung, în continuare într-o formă de zile mari. Desigur, egalul de miercuri de pe „Centralul” din Bănie e nemulțumitor față de ce am fi dorit. Dar echipa craioveană nu și-a spulberat șansele de calificare. Chiar și după această partidă, balonul de fotbal continuă să răniască rotund. La Kiev, în meciul retur, orice e posibil. Chiar și o victorie a Universității Craiova care s-o propulseze într-o fază superioară a întrecerilor din cadrul Cupei Cupelor.

GEORGE ARION

La peluză

La treabă, băieți!

După 90 de minute din 180, Honved conduce cu unu la zero pe Steaua într-un meci a cărei a doua parte continuă la București. Handicapul nu este insurmontabil, este numai deosebit de dificil. Un meci cu campiona Ungariei este aspru, oriunde s-ar disputa, plecînd chiar de la condiții de egalitate. La Budapesta, în fața a opt componenți ai naționalei ungare, steliștii au jucat curajos, laborios și inteligent. Îi felicităm și reținem ce este de reținut: jocul bun și frumos. Ne îngrijorează pe de altă parte forma slabă, neînspirația în joc și monotonia lui Lăcătuș, Majaru și Pițurcă. În meciul de pe stadionul Steaua de sîmbătă, cu Chimia Rîmniceu Vilcea, am pus pe seama secretului tactic apatie evidentă a celor trei jucători de bază. Auzim că la fel s-au comportat și la Budapesta, ceea ce desigur, nu înseamnă că n-au muncit. Am mai spus-o: Lăcătuș este în mare parte creația lui Petcu. Rezervele Stelei pe posturile din linia întîi aproape nu contează. Bălan, nu l-am văzut în toate meciurile dar ni se pare a fi oarecum dezordonat și insuficient de

stăpîn pe toate procedeele tehnice. Este vorba mai puțin decît de găselnițe abracadabrante și de rocade, și mai mult de readucerea la forma maximă a celor care există. Un cîștig este Balint, excelent sîmbătă, foarte bun, auzim, pe stadionul Vasas. Meciul de peste două săptămîni este deosebit de greu și din pricinile arătate. Resurse există: Belodedici, într-o formă extraordinară; Stoica — exemplar. Bărbulescu, metronom. Iovan, brav și devotat, Bölöni și Bum-bescu, cum îi știm. Performanța este posibilă. Steaua ne-o datorează de mai multă vreme. Ultimele meciuri de acasă, cu Sportul studențesc și Chimia Rîmniceu Vilcea, ne-au cam necăjit. Pauza s-a terminat. La treabă, băieți!

Suferim, fără a fi triști alături de craioveni. Dinamo Kiev traversează o perioadă de glorie în campionatul sovietic. Universitarii recludesc și consolidează din mers. La nivelul mediei de

vîrstă și al sumei experienței de joc, mijlocașii și înaintașii olteni au dat tot ce aveau de dat în planul efortului fizic și al devoțiunii. Au dat două goluri în 69 de minute de joc și au primit două goluri în opt minute. Apărarea naționalei poartă riduri. Aceasta este condiția Craiovei și a oricărei alte echipe care se alimamentează din izvoare proprii. Neșansa întîlnirii încă din turul al doilea a celei mai puternice echipe de club sovietice ne scieie. Nu cerem clemență destinului și nici dispensă de vitregie, ci doar puținică răbdare, un răgaz de mai bună ungere și rodaj. Departamentul norocului a fost plecat în concediu pentru tinorii olteni, dar nu este exclus să revină pînă-n două săptămîni. Niște copii silitori, dacă sînt și talentați, invată în 90 de minute cît alții răsfațați în 365 de zile. (Sau 366 zile dacă anul e bisect!) Prima șansă rămîne Kieului, fără discuție. Ei

au avut un atu în plus încă din start. Acum au două, plus meciul nul acasă. Studenții în schimb nu mai au nimic de pierdut și au totul de cîștigat. În meciul cu Xamax, de la București, am mers pe mina Sportului Studențesc. Am fost convins că Hagi și compania pot înscrie patru goluri într-un meci și nu m-am înșelat. Au dat chiar patru. E drept, au și primit patru, dar asta e altă poveste, poate vom reveni. Mai risc o dată, public, și pariez pe Craiova. Știu că la Kiev, Dinamo este imbatibilă și mai știu că nevoia de strălucire o va împiedica să riște meciul nul. Tactic este deconspirată. Iar pe întinderea de liniște pe care o reprezintă acest doi la doi orice mobilizare este iluzorie. Toate aceste date se rezolvă prin inteligență. La Kiev poate învinge forța de joc, dar poate izbîndi și inteligența. Șansele se reegalizează. Acestea sînt regulile sportului la cota lui olimpică și noi din această perspectivă trebuie să gîndim lucrurile. Restul e mediocritate.

NICOLAE CRISTACHE

— Stimate Iuliu Capșa, felicitări pentru calificarea formației pe care o antrenezi. Dinamo București, în semifinalele Cupei cupelor la polo. De cînd n-a mai ajuns Dinamo atît de departe?

— Din 1968, cînd a fost finalist în Cupa campionilor, pierzînd la Mladost Zagreb. De altfel, în ultimii 2 ani nici Dinamo și nici altă echipă românească n-au mai participat în competițiile europene de club. Înscrierea de acum e un fel de răsplătă pentru cîștigarea, în vară, a grupei B a europenelor, cu naționala.

— De care, la națională mă refer, de asemenea răspundeți. Mai departe: cum a fost la Sofia?

— Atît turul 1 de la Belgrad, cît și turul 2, încheiat duminică la Sofia, au fost dificile, dar le-am trecut cu bine.

— Cu bine, sinteti modest? Totuși Dinamo a susținut 6 meciuri și a obținut 6 victorii, asta nu mi se pare chiar o performanță de ici, de colo. Ce credeți?

— Practic, numai două dintre aceste succese au sfîlucire: 12-11 cu Partizan, chiar la Belgrad, și 17-10 cu De Roben din Olanda, la Sofia. Ca și noi, clusîndu-se însă pe locul secund, De Roben rămîne în cursă, urmînd s-o întîlnescă pe invingătoarea de la Pescara, pe Vasas Budapesta.

— Așadar, după două tururi preliminare, semifinale „incrușate” Vasas cu De Roben și Dinamo cu Sisley Pescara.

— Exact. Ce șanse avem? Aș îndrăzni să zic că mari. Putem trece de Sisley, ehit că echipa italiană, profesionistă sută la sută, e puternică, avîndu-l și pe spaniolul Estiarte, unul dintre cei mai buni jucători din lume. Pe ce mă bazez cînd sînt optimist?

— Îmi place că mă scutiți de întrebări!

— Pe faptul că, în comparație cu Dinamo, Sisley e mai vîrstnic și mai lent. Dacă vom fi înțelepți, vom cîștiga.

— Și cum ar trebui să fim înțelepți?

— Să ne axăm pe viteză, evitînd angajamentul direct, în lupta corp la corp italienii putînd fi superiori. Dacă vrei, acesta și e, în două vorbe, secretul ascensiunii poloului românesc: viteza de deplasare și de reacție. Trebuie însă să recunosc că și noul regulament, care condiționează durata atacului la 35 de secunde, ne-a venit bine. Ni s-a potrivit.

— Gabaritul nu mai contează?

Antrenorul Capșa (cu mina întînsă) alături de secundul său, Dinu Popescu, și de căpitanul echipei, Liviu Răducanu

— Ba da, dar mai puțin. — Dar, pentru că tot discutăm, arbitrajul?

— Deși s-ar putea invoca, pe plan internațional, o oarecare omogenizare a arbitrajelor, acestea n-au încetat să dețină, la valori egale sau apropiate, un rol determinant. N-avem însă de ce ne plînge: la Belgrad și la Sofia arbitrii au fost corecți. Mai rău e, din păcate, acasă, unde jocul nu e lăsat totdeauna liber, arbitrii fragmentîndu-l excesiv. L-aș lua ca exemplu pe Hagi, care a marcat 16 goluri la Sofia, fiind golgeterul competiției. Lui îi convine, a demonstrat-o de atîtea

ori, jocul mai deschis, care să-i permită să arate ce poate sau să primească, cînd e cazul, loviturile meritate. De-ai a fost el cel mai bun la Sofia.

— Știi că nu v-a face nici o bucurie întrebarea care urmează, dar nu mă sfîșie să v-o pun: cum de-a pierdut Dinamo, după 4 izbînzî consecutive, titlul de campioană a țării?

— Pentru că, pe scurt, Crîsul Oradea s-a dovedit mai tare. Problema e de ce s-a dovedit

că vom reintra în posesia titlului.

— Alteeva, tovarășe Capșa. De ce poloul nostru continuă să rămînă un sport, cum să-i spun? De mina a doua, de ce nu are el popularitatea altora? Nu a fotbalului, de acord, dar măcar a rugbyului?

— Aici e buba: lipsa bazei de masă. Nu a celei materiale, care există și pe care unii, ero-nal, pedalează. În România, de pildă, sînt mai multe bazine

Iuliu Capșa:

„Vom juca finala!”

mai tare? Simplu, zic eu: pentru că n-a avut la lotul național atîția jucători ca Dinamo. Pregătînd europenele, printr-un stagiu îndelungat, dinamoviștii au neglijat campionatul. Abia după terminarea acestuia s-au evidențiat acumulațiile cantitative, tot Hagi fiind cel mai fidel exemplu.

— Adică?

— Șters în campionat, el a fost excelent la europene.

— Posibil, dar Crîsul v-a bătut și în primul tur al campionatului în curs, cu 9-8, nu?

— Ne-a bătut, corect, dar unde? La Oradea. Urmează alte 5 tururi și nu mă îndoiesc

acoperite sau descoperite decît în Ungaria și totuși polo nu se practică decît în 6 centre, la București, la Oradea, la Cluj-Napoca, la Tirgu Mureș, la Arad și la Timișoara. În rest, încercări timide, deși și la Reșița, și la Galați, și la Baia Mare, și la Suceava, și la Pitești, și la Hunedoara, și... și... sînt bazine de toată frumusețea!

— Care să fie cauza?

— Am mai spus-o, la federație, și m-am ales numai cu amozitățîi! Egoismul antrenorilor de înot, care se laudă cu tot felul de recorduri și titluri la copii, juniori II și așa mai departe, fără ca în virf, la marca

performanță, să ajungă mai mult de unul, doi campioni! Pentru aceștia, să fiu scuzat, sacrificiul pe care îl face naționa mi se pare prea mare. La 14 ani, în loc să fie îndrumați spre polo, acești copii fie că sînt menținuți la înot, adesea împotriva evidenței, fie că, pur și simplu, abandonează. Ca să rezum, nu de bazine ducem lipsă, ci de pasiune, de entuziasm.

— Revenim: cînd se dispută partidele cu Sisley?

— În 3 și, respectiv, 10 noiembrie, primul meci urmînd să se joace în România. Noi am optat, ca gazdă a întîlnirii de acasă, pentru Pitești, bazinul acoperit fiind obligatoriu. Regret însă că în prezent, cînd pregătirile sînt în toi, noi ne antrenăm tot afară, cu toate că numai cald nu e! Amortim apa, dar tot nu e ce-ar trebui. „Floreașca” încă nu s-a deschis, așa că ne descurcăm cum putem. În rest, totul e snur și spriinul clubului merită subliniat. Fără el, sîntem conștienți cu toții, n-am fi ajuns unde sîntem.

— De ce la Pitești?

— Pentru că bazinul e foarte modern și publicul fierbinte. Am cîștigat acolo, în primăvara, Cupa României cu naționala și ne-am simțit foarte bine. Peste o mie de spectatori ne-au încurajat frenetic. În plus, neavînd formație în A, care să rivalizeze cu Dinamo, Piteștiul e, considerăm, forțat de-parti-prisuri. Va fi, cu alte cuvinte, alături de noi, trup și suflet.

— Am uitat un lucru: care e garnitura de bază?

— Spînu (Diaconu) — Răducanu, Rus, Ungureanu, Hagi, Moiceanu, Serban, lingă care trebuie trecuți Ciobăniuc și Dan. O echipă la 25 de ani, cu Răducanu decan de vîrstă și căpitan, cu Hagi și Moiceanu, foarte valorosi, în curs de maturizare, omogenă, harnică, ambițioasă.

— Vă mai întreb o dată, sinteți optimist?

— În mod normal, vom juca finala! Sigur, cu Vasas.

OVIDIU IOANIȚOIA

Rugby: 16-12 cu U. R. S. S.

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

Semne bune

Ne-am temut, să fim sinceri, pentru rezultatul meciului de rugby cu U.R.S.S., disputat duminică în debutul noii ediții a campionatului european. Retinerile erau justificate atât prin valoarea adversarului, în continuă creștere (14-6 la Kiev, în 31 mai), cât și, mai ales, prin tineretea echipei pregătită de Valeriu Irimescu (rechemat la lot) și Mihai Naca. Fată de Kiev, ultimul test oficial al naționalei, cei 2 tehnicieni, obligați și drept și de câteva indisponibilități (Moraru, Florea, Răcean), renunțaseră la mai mulți „senatori de drept” (Dumitru, Munteanu, Rădulescu Vârzaru), primenind masiv și, afirmam unii, riscant formația. Dar victoria, s-a mai demonstrat o dată, surde îndeobște celor îndrăzneți, reprezentativa „frunzei de stejar”, cu 6 debutanți (Tufă, L. Constantin, Tudor, Tepurică, Tofan, Copil), câștigând cu 16-12. N-a fost o izbândă ușoară, rugbystii sovietici aruncând în luptă toate resursele, dar a fost pe deplin meritată, tricolorii evoluând pe ansamblu, cu precădere în prima repriză, mai bine decât adversarii lor. Fără să intrăm în datele tehnice ale partidei, se cuvine să subliniem ardoreea cu care s-au bătut jucătorii noștri pentru fiecare balon.

pentru fiecare metru de teren, faptul că ei, chiar dacă din generații diferite, au reușit să alcătuiască o adevărată echipă, cu spirit de luptă, ambicioasă, energică.

Fieste că după un singur pas e prematur de tras concluzii. Drumul care se aterne în fața rugbystilor tricolori e și lung (sistemul de întrecere ca Franța, Italia, Portugalia, Tunisia și, desigur, U.R.S.S. nemaiavând nevoie de prezentări). Dar primele semne sînt, fără îndoială îmbucurătoare. Antrenorul Irimescu, declara că intenționează să formeze o garnitură cu care să tîntescă cit mai sus la cea dintîi editie a mondialului, programată în 1987 la Antipozii (Australia și Noua Zeelandă). Pînă acum s-a tînut de cuvînt, izbînda de duminică, de pe „Parcul copilului”, pînd să-i ofere liniștea necesară unei construcții lucide, migăloase, ea probînd totodată că rugbystul nostru are încă rezerve de valoare insuficient fructificate. Refuzînd rutina și sablonul, dînd credit larg „noului val” (Tufă, Tofan, și ceilalți abia au ieșit din juniorat!), rugbystul românesc și-a propus să revină în fruntea ierarhiilor internaționale. Nu ne îndoim că va reuși!

Candidații

Sub egida orașului Montpellier între 12 octombrie-3 noiembrie, Clubul „Alehin” organizează „Festivalul mondial al saului”, eveniment sportiv în care la loc de primă însemnătate se află turneul candidaților la titlul suprem. În dimineața zilei de 12 octombrie a avut loc tragerea la sorți: 1. Seirawan, 2. Spraggett, 3. Nogueiras, 4. Sokolov, 5. Smislov, 6. Cernin, 7. Beliaovski, 8. Short, 9. Spasski, 10. Korcinoi, 11. Ribli, 12. Timman, 13. Vaganian, 14. Tal, 15. Iusupov, 16. Portisch. În după masa aceleasi zile s-au pornit ceasurile de control în prima rundă. Nici o partidă nu este ușoară. Confruntările de debut s-au încheiat sub semnul egalității, nici unul dintre pretenzenți nu dorea să riște chiar din start.

Cei 16 candidați sînt jucători ce au acumulat multă experiență competițională. Unii sînt mai puțin știuți de marele public, alții ne-au uimit adesea prin talentul și rezultatele obținute. Să-i cunoaștem acum pe cei 9 debutanți, adică pe Cernin, Short, Seirawan, Vaganian, Nogueiras, Sokolov, Timman, Spraggett și Iusupov. Alexei

Cernin (25 de ani) a devenit maestru internațional la 20 de ani, iar acum mare maestru. Calificarea sa în turneul candidaților a fost anevoioasă, după ce s-a clasat la egalitate de puncte cu compatriotul său M. Gavrikov în turneul din Tunis, a sustinut un meci cu egalul său și a învins cu 3:2. Nigel Short este cel mai tînăr candidat, are doar 19 ani și este considerat „copilul minune” al saului englez. La „interzonalul” de la Biel a jucat nesperat de bine, dar nu a reușit calificarea directă, ci doar într-un meci de baraj împreună cu J. van der Wiel și E. Torre. Meciul a fost dramatic, după numai o rundă Nigel și-a schimbat secundantul ce-l însoțise și la Biel, pe marele maestru M. Chandler, care intrase în panică după înfringerea suferită la van der Wiel. John Nunn a sosit direct de la turneul de la Amsterdam ca să-l scoată din impas. Dar Short a mai pierdut o partidă la același adversar, cu greu s-a liniștit și a încheiat o „remiză de salon” cu nestăvilitul olandez și apoi a înscris trei puncte la E. Torre. Deși învins în duelul direct de van der Wiel, N. Short s-a calificat la egalitate de puncte born superior din turneul interzonalului Sonnenzonal.

Americanul de origine arabă în vîrstă de 26 de ani, fost campion mondial de juniori în 1979, Yaser Seirawan a câștigat nu demult Campionatele open ale S.U.A. cu 10 p din 12 posibile, precum și Cupa „Sargon”. Boris Spasski a realizat același punc-

taveraj la turneul din Florida, dar s-a clasat al doilea, după Seirawan, datorită coeficientului Bucholtz. Rafael Vaganian este marele câștigător al „interzonalului” de la Biel. Activează la clubul „Spartak” din Erevan, a devenit mare maestru la 20 de ani și împlinește 34 de ani în timpul primei zile de intreruperi a turneului de la Montpellier. Jesus Nogueiras reprezintă primul cubanez ce participă în C.M. după dispariția ex-campionului mondial J.R. Capablanca. Alexei Sokolov, fost campion mondial de juniori, a condus la debutul său în turneul interzonal prima parte a întrecerii, apoi a fost egalat și depășit. Are un talent bine cultivat. Numele lui Jan Timman este deja binecunoscut. A învins ușor în „calificări” clasîndu-se primul la Mende-Taxco. Are aceeași vîrstă cu actualul campion mondial. Jucător profesionist, teoretician de frunte, marele maestru olandez este printre puținii jucători care preferă turneul candidaților în locul eliminării directe prin meciuri. Cîndva Timman primul canadian prezent vreodată în C.M. s-a calificat prin clasarea pe locul patru în interzonalul mexican. Arthur Iusupov are 25 de ani. Victoria sa în turneul interzonal din Tunis a constituit o surpriză de mari proporții mai ales că l-a depășit în ultima clipă pe A. Beliaovski, un jucător temut, cu mare experiență competițională. Turneul candidaților e, acum, în plină desfășurare. Să vedem ce-o ieși!

MARGARETA MUREȘAN ■

Ceea ce părea să fie, anul trecut, doar o situație conjuncturală e pe cale de a se transforma acum, dacă nu s-a și transformat, într-o realitate a fotbalului nostru: celor 4 „mari”, adică Stelei, lui Dinamo, Universității Craiova și Sportului studentesc, li se adaugă cu fiecare zi, cu fiecare etapă, Gloria Buzău. Ea a încetat să mai joace după sistemul (din păcate, larg răspîndit) totul acasă, nimic afară, ci a devenit o echipă puternică, gîndită, lucidă, pe care o recomandăm deopotrivă acest +4 la „adevăr” (după Steaua și Craiova) cît și, întîi și întîi, evoluțiile sale, așînd un fotbal modern și eficient. Duminică, de pildă, cînd a pierdut la București, în „Regie”, 2-3, Gloria a lăsat o frumoasă impresie, cucerînd (după cum adevărat scria Mircea Ionescu în „Sportul”) mai multe aplauze decît învingătoarea ei!

Dacă nu greșim, se reunește la Buzău, în chip fericit, toate condițiile im-

pute de performanță. Sprîjinul permanent al organelor județene și locale, precum și cel al unui public înflăcărat, care s-a obișnuit să umple cochetul (și noul) stadion din „Cring” pînă la refuz, meci de meci. O

Bun venit,
Gloria Buzău!

conducere de club (președinte de onoare ing. Nicolae Vasilescu, președinte Radu Oprea) harnică și, lucru rar în fotbalul românesc, stabilă, aceeași de aproape 10 ani, la bine și la rău. Un antrenor, Gheorghe Constantin, secundat cu brio de alt fost internațional, Florian Dumitrescu, care „vede idei” și care a reușit, ca nici un altul, să armonizeze generații diferite (Dudu Georgescu, Mar-

cu, Florin Marin, Cramer peste 30 de ani, Julius sau Profir sub 21 etc.) și să facă pe acest temei, cu pricepere, rivnă și știință (și în sensul strict, folosînd înregistrări video), o echipă care știe ce joacă și joacă ce știe. E „bătrînă” Gloria, Buzău, are cea mai ridicată medie de vîrstă din divizia A, dar ce tîneresc și precis (pe trasee, se simte, îndelung exersate) e fotbalul practicat de ea! Pragmatic și, în același timp, plăcut ochiului, exprimări ale unei formații „lucrate”, izvorită din muncă și disciplină.

Fenomenul ereșterii Gloriei, altădată anonimă, fără tradiție, nu poate fi decît elogiât, echipa din Buzău pîrînd adesea, de cele mai multe ori, o pată de culoare pe tabloul unui campionat, vai, atît de cenușiu. Artizanii acestui salt, imbucurător pentru întreg fotbalul nostru, merită stimă și respect. E un drept pe care și l-au cucerit.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Multe accidente rutiere au rămas învăluite în mister. Cel de la volan, deseori tînăr sau relativ tînăr, nu suferea de nimic, să zici că de vină a fost o maladie gravă care a determinat pierderea cunoștinței pilotului și a lăsat mașina fără cîrmaci. Nici oboseala nu poate fi incriminată, deoarece omul s-a odihnit suficient și a început călătoria bine dispus. După o oră de pilotaj, pierde controlul asupra mașinii, autoturismul se răstoarnă, intră într-un pom și se face praf, odată cu toți ocupanții. Nimeni nu mai poate da nici o relație: ce s-a întimplat în momentele premergătoare accidentului, care a fost cauza lui?

Cînd, printr-un miracol, cineva a rămas în viață, a putut ulterior da niște explicații, chiar mai sumare, și lucrurile s-au clarificat dacă nu total, cel puțin în parte. S-au văzut cit de bizare pot fi motivele pierderii controlului asupra volanului. Capturarea unui bondar a trezit într-atît interesul ocupanților, încît pilotul, antrenat și el în acest joc periculos, a scăpat din atenție drumul și inevitabilul s-a produs. Cîineva pe bancheta din spate spunea cu atîta farmec o glumă, încît a distras atenția pilotului în așa măsură, încît mașina a intrat în decor.

Și în cazul de față lucrurile au rămas neelucidate. „Am plecat pe la ora șapte de acasă. O dimineață tristă pentru toți. Trebuia să transportăm corpul neînsușit al cumnatului meu, stîns din viață la numai 38 de ani, în orașul natal, situat la aproape 300 de kilometri de localitatea unde se stabilise de mic copil. Căsătoria cu sora mea avusese loc cu 16 ani

în urmă. Aveau o fetiță de 15 ani. Reușită, inteligentă, generoasă, ascultătoare, fără să-și piardă personalitatea, poate prea matură pentru vîrsta ei. Mîndria, pe drept, a părinților. Parcă îi era rușine că-i atît de frumoasă. După trei ani de căsătorie fericită, în care nici un nor nu tulburase seninul familiei, după satisfacția încercată la nașterea Mirunei, au început neînțelegerile. Era bărbat bine Gelu. Un fel de Tarzan jucat de Johnny Weissmüller. Trona pur și simplu, ca maistrul, în mijlocul celor peste 60 de femei din secția pe care o conducea, de alt-

pierdea nopțile, plus certurile cu Diana, sora mea, care nu mai conțeneau. Cel mai mult suferea Miruna. „Nene Iorgule atît de mult așa vrea să fie liniște în casă. Nu pot să învăț, nu pot să mă odihnesc din pricina scandalurilor care nu se mai sfîrșesc. Mi-e milă și de mama, care suferă, și de tata, care se simte din ce în ce mai rău”. Ce să-i spun unui copil aflat în asemenea dilemă? Să-i spun că mine va fi bine, că totul se va aranja? Căutam s-o liniștesc, și-i promiseseam (nu știu pentru a cita oară) că voi discuta cu amîndoi. „Bine, nene

Beau vin roșu și mincau nuci cu piine. Discutau despre SIDA, boală la modă în occident și, în plus, fără leac. M-a iritat convorbirea lor. Parcă voiau să descopere tainele virusului teribilei maladii, chiar în seara aceea. „Mai lăsați dracului SIDA și să discutați despre altceva”, le-am spus eu. „De pildă, să analizăm șansele noastre în competițiile de fotbal europene”. În seara aceea am surprins o privire ciudată a Dianei spre musafirul lor. Apoi, după cîteva săptămîni, nevastă-mea mi-a confiat că Dianei nu i-ar fi chiar indiferent roșcatul. „Termină cu

mașina care ducea trista povară. Îl urmam cam la 50 de metri. În spate Diana și nevastă-mea discutau în șoaptă. Din cînd în cînd le podidea plînsul.

„Oprește, te rog, Iorgule”. Am tras pe dreapta. „Uite ce, ia tu caseta mea cu bijuterii și banii ăștia. Nu mă simt în stare, așa cum simt de zăpăcită, să-i păstrez. Eu mă mut în mașina prietenului nostru. Nu e frumos să-l lăsam singur”. A coborît, și cu pași repezi s-a îndreptat spre mașina acestuia. El parcă aștepta de mult această mutare. Deschisese deja ușa. Curînd, Violeta a ațipit. Mi-am dat seama după gesturile Dianei și ale roșcatului, pe care-i observam prin luneta din spate a mașinii lor, că între ei avea loc o discuție deloc calmă. Apoi am rămas înmărmurit. Diana se ridicase în picioare și, aplecată asupra șoferului, parcă îl strîngea de gît. Acesta, cu mina dreaptă căuta să se apere, iar cu stînga continua să mențină mașina pe direcție. Așteptam cu sufletul la gură deznodămintul întîmplării. N-a trebuit să treacă prea mult timp. Instanțaneu, autoturismul lor a părăsit șoseaua, intrînd într-un pom. Au murit sora mea și șoferul. S-a spus că pierderea controlului mașinii s-a datorat ațipirii pilotului. Împreună cu soția mea ne-am ocupat de funeralii. A trebuit să conducem pe ultimul lor drum trei oameni, nu unul. Am adoptat-o pe Miruna. O iubim ca pe copilul nostru. La autopsie, pe gîtul șoferului s-au descoperit echimoze, zgîriețuri. Nu s-au putut da explicații. Pe morți să nu-i vorbești decît de bine.

Cronica șoselei

de VICTOR BEDA

Caz neelucidat

fel cu competență. Au început curînd incurcăturile, certurile între ele, reclamații ale părinților, soților. Conducerea unității a fost nevoită să-l retragă strategic și să-l plaseze într-o subunitate fără tentații, unde nu lucrau fiice ale Evei.

Nu mult după aceea, Gelu s-a îmbolnăvit. O maladie cardiovasculară, în ciuda robusteții sale, a temperamentului său energetic, a sportului pe care-l practica de mic copil, a început să-l necăjească din ce în ce mai serios. „Probabil că de prea multe reprezentanțe ale sexului frumos, care îi-au aglomerat inima, te-ai îmbolnăvit, Gelule”, glumeau prietenii. Curînd a trebuit să se pensioneze. Ce-i drept, nici nu se îngrijea. Nu respecta regimul alimentar,

Iorgule, fă tot ce poți să ne ajuți. Sintem o familie de infirmi. Tata, bolnav grav, mama, slăbită, îmbătrînită prematur, cu nervii la pămînt și eu... mă simt la 15 ani de parcă așa avea 30”.

La plecare, Diana mi-a făcut cunoștință cu un bărbat. „El e prietenul nostru, ne-a ajutat întodeuna. Vom așeza scrierul pe autoturismul său. L-a pregătit special pentru un asemenea transport”. În timp ce, împreună cu tipul cu barbă și plete roșcate, ancoram scrierul de portbagaj, mă chinuiam să-mi amintesc unde-l cunoscusem pe acest om. Mi-am reamîntit într-un tîrziu. Îl văzusem o dată acasă la Diana. Parcă îl vedeam în față șezînd la masă cu Gelu:

prostiile, i-am zis. N-o cred în stare pe sora mea de așa ceva”. „Nu numai atît, a tînut ea să-mi precizeze, dar îi geloasă foc pe el, mai ales acum cînd bărbatul, cu 10 ani mai mic ca ea, vrea să se căsătorească...”

Mica noastră coloană s-a pus în mișcare. În ciuda lunii de vară, vremea era mohorîtă și destul de rece. Bura și o ceață sîcitoare ascundeau imediat privirilor atît mașinile din sens contrar, care apăreau deodată în fața noastră ca niște năluci, cit și cele pe care le depășeam. Mașina condusă de roșcat rula în fața noastră. Conducea corect. Viteză moderată, farurile aprinse, prudent la depășiri, atent și politicos cu cei mai slabi, pietonii și bicicliștii. Era singur în

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● „Un crimpel de istorie brăileană” — își intitulează scrisoarea pe care o adresează redacției **Valeriu Avramescu** din Constanța, str. Remus Opreanu, nr. 10 A: „Încă din copilărie, m-am întrebat adeseori de ce în parcul „Monument” — loc de plimbare și odihnă al concetățenilor mei brăileni — nu se află nici un monument?! Mi-am satisfăcut în parte această curiozitate ca elev al Liceului „Nicolae Bălcescu” atunci când, studiind opera scriitorului Alexandru Vlahuță, „România pitorească”, am găsit explicații în următorul pasaj din capitolul dedicat Brăilei: „... ca la o bătaie de pușcă, de cum ieși pe bariera dinspre miazăzi, dai de parcul „Monumentului”, o adevărată pădure, în mijlocul căreia se înalță pe o movilă, între patru tunuri, o piramidă din piatră, ale cărei inscripții amintesc că la 1828 fortăreața Brăila a fost luată de sub stăpânirea turcilor și redată pentru totdeauna României”. Mai târziu, cunoștințele mele despre monument s-au completat o dată cu parcurgerea volumului „Istoricul orașului Brăila” (de Constantin C. Giurescu — Editura Științifică, 1968), aflând că aici, la 3/15 mai 1884, s-a sărbătorit aniversarea intrării de pe Cimpia Libertății din Blaj (pag. 238-239). Dintr-o altă carte — „Schife, documente, însemnări din orașul și județul Brăila” — scrisă de Nae A. Vasilescu și apărută în 1929 cu ocazia împlinirii unui veac de când fostul trg, fortăreață și raia a Brăilei, a trecut pentru totdeauna la patria mamă. (...) Din cuprinsul cărții mai rezultă că monumentul a fost distrus de turci cu ocazia războiului din 1916-17, iar armata germană de ocupație, în iarna anului 1917, a ridicat tunurile din parc, împreună cu alte două tunuri mari turcești capturate, ce se aflau în fața agenției din port în locul „Vapor de Galați” (pag. 48). O fericită întâmplare a făcut să in-

tru în posesia unei vederi care a circulat în anul 1910, având imaginea monumentului, pe care v-o trimit în reproducere xerox. Cu această ocazie sugerez edililor municipiului ideea reconstrucției monumentului după descrieri, ilustrate și alte documente ale vremii ce s-ar putea afla în arhivele brăilene”.

● **Primim, din partea Consiliului popular județean Constanța:** „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către **Jordan Constantin din comuna Castelu**, trimisă nouă spre rezolvare, vă facem cunoscut: conducerea C.A.P. „Cuza Vodă” a depus dosarul de pensionare al acestuia și Comisia județeană de pensii a emis decizia nr. 7787/85 prin care I.C. a fost înscris la pensie începând cu data de 1 septembrie a.c.”.

● „Subsemnata **Mariana Zărnescu**, domiciliată în Pitești, strada Exercițiu, bloc L.2, scara A, ap. 10, vă aduc la cunoștință următoarele: începând de la 15 septembrie 1985, elevii clasei a III-a A de la Școala generală nr. 2 nu pot desfășura o activitate școlară normală pentru că n-a fost asigurată o suplینire corespunzătoare. S-au perindat peste 12 dascăli și, în cele din urmă, nu a mai venit nici unul. Ca atare, copiii noștri sînt siliți să stea acasă zile în șir. Dată fiind această situație, vă rog să publicați rîndurile de mai sus în speranța că cei în drept vor remedia cit mai grabnic această stare de fapt”.

● **Din partea DPMOS — București:** „Urmare scrisorii prin care numitul **Neculai Oancea** din București, strada Compozitorilor nr. 30, bloc OD.15, ap. 280, sectorul 6, a solicitat încadrarea sa în muncă, vă facem cunoscut că la data de 5 septembrie a.c., acesta a fost repartizat ca lăcătuș mecanic la Institutul Cercetări-proiectări Industria Electrotehnică”.

● **Regionala de căi ferate Cluj:** „Referitor la scrisoarea **Valeriei Budar** din Oradea, strada Morii nr. 13/A, prin care sesizează neprimirea permisului și carnetului CFR pe 1985 pentru fiica acesteia Emilia Ramona Rat, vă facem cunoscut că permisul CFR seria Dm nr. 232 273, valabil pe 1985, a fost emis la data de 30 ianuarie a.c. și se găsește, împreună cu carnetul CFR, la SPIUT CF Someșeni, strada Traian Vuia nr. 204, de unde poate fi ridicat în orice zi lucrătoare; menționăm că, întrucît carnetul și permisul CFR sînt legitimații de călătorie în interes personal, înmînarea acestora se face fiecărui solicitant pe bază de semnătură de primire, ele neputînd fi expediate prin poștă”.

● „Mă numesc **Ioan Pau** și domiciliiez în Sibiu, strada G. Coșbuc nr. 22, și doresc să fac o propunere, poate minoră față de altele, dar pe care o socotesc totuși importantă din punctul de vedere al situației de gazde în care ne aflăm: drumul ce leagă gara Sibiel de satul Sibiel (comuna Săliște), pe o distanță de 2,5 km, a fost și a rămas un drum nemodernizat, fără șanțuri de scurgere și plin de pietre. Avînd în vedere existența muzeului de „Picturi pe sticlă” — muzeu cuprins în circuitul turistic internațional! — sugerăm organelor în drept înscrierea în planul de modernizare și a acestei scurte porțiuni de drum: vin turiști din aproape toate țările Europei, din S.U.A., Canada etc. și este păcat să nu oferim acestora o deplasare corespunzătoare pînă în localitate; aproape zilnic sosesc în satul Sibiel cîte unul-două autocare, lucru ce se poate constata și din jurnalul muzicului”.

● **Ministerul Industriei Electrotehnice:** „La scrisoarea adresată de către **Ralița Mocanu** din București, strada Moldoviței nr. 2, sectorul 4 — prin care aceasta solicita transfer în interesul serviciului la ICMO București, vă comunicăm că transferul respectiv i-a fost aprobat începînd cu data de 25 07 1985”.

● **Florică Zegheru** din București, alcea Fizicienilor 19, blocul 2.b, scara A, apartamentul 12, ne sesizează în scris că la magazinul alimentar din dreptul stației Illoara, în mai multe rînduri (de pildă, în ziua de 24 septembrie a.c.), personalul acestui magazin refuză să primească ambalaje din sticlă, „nici măcar în schimbul unor alimente” mai prezioase. Fără îndoială, aceasta este o practică împotriva dispozițiilor în vigoare și, credem, ca trebuie înlăturată cu hotărîre și în cel mai scurt timp”.

● **Consiliul popular al municipiului Buzău:** „În legătură cu scrisoarea Anei Plapănă, domiciliată într-un imobil proprietate de stat de pe strada Gării nr. 26 bis — care a fost parțial deteriorat în urma unui incendiu — vă facem cunoscut că pentru rezolvarea situației respective s-a luat legătura cu conducerea sectorului de specialitate din cadrul IJGL Buzău, astfel ca lucrările de reparații ce se impun să fie efectuate în cursul trimestrului IV”.

● **Procuratura Generală a R.S.R.:** „În legătură cu scrisorile adresate de către **Gheorghe Florea** (Ploiești, strada Cîmbinului nr. 10) și **Aneta Mihălăchioiu** (comuna Răzvad, satul Valea Voiozilor — județul Dimbovița), vă facem cunoscut că cele sesizate au fost, examinate și, constatîndu-se că sînt întemeiate, s-au declarat recursuri extraordinare, care au fost trimise Tribunalului Suprem, pentru judecare”.

● „Subsemnatul **Ion Diaconu**, cu domiciliul în Rm. Vilcea, zona Ostroveni, bloc A. 52, scara C, ap. 13, doresc să vă aduc la cunoștință un fapt datorită căruia sînt pus pe drumuri iar fiica mea este în situația de a nu avea nici un tată, pe scurt: în 1980 soția mea Lucia Diaconu (pe atunci Lucia Mazuru, nefiind încă despărțită), a introdus acțiunea de divorț; pînă să se termine procesul și să se dea decizia respectivă, s-a născut fiica noastră, Mazuru Oana-Aldina, rezultată din relațiile mele cu Lucia Mazuru — actuala mea soție, fapt ce a făcut să fie înscrisă pe numele de Mazuru.

După ce am primit sentința de divorț m-am prezentat cu ea la Starea Civilă pentru a trece fețița, cum e firesc, pe numele meu. Funcționarul de aici, din motive ce ne scapă, se face însă că nu înțelege cine este tatăl în toată această încurcătură (vă anexez o copie după decizia în cauză!). Este o situație de-a dreptul absurdă: unii se judecă ani de zile și nu vor să-și recunoască copiii, sau îi lasă în părăsire, nu vor să știe de ei, iar eu, cînd vreau să-mi trec copilul pe numele meu, sînt refuzat, ba, culmea ironiei, sînt sfătuit să fac... acte de înfiere propriului meu copil!”

● **Ion Gh. Tudor**, profesor de biologie (Pitești — Calea București blocul 22, scara B, apartamentul 9 — telefon 32 524) un pasionat cultivator de nuci și

îndrăgostit al acestor superbi și folositori arbori, după ani de studii și experimentări, a obținut — după cum se poate vedea din fotografia alăturată — un nou soi de nuc, cu noi calități, de formă și structură a fructului, bineînțeles, mult mai voluminos și mai valoros. Caracteristica acestuia este că, spre deosebire de fructul cunoscut, format din două cotiledoane și patru loji, cel nou are trei cotiledoane și, respectiv, șase loji, el fiind deci mult mai ușor de desfăcut și avînd un spor net de greutate a miezului. Celor interesați le oferă cu multă precizie informații și schimb de colaborări. În acest scop i-am și publicat adresa, cit și numărul de telefon. Sîntem convinși că se vor găsi mulți doritori să ia legătura cu dînsul.

● **Ministerul Sănătății, Direcția asistenței medicale:** „În legătură cu scrisoarea Ioanei Olteanu din comuna Tătarăștii de Jos, județul Teleorman, care solicita sprijin în legătură cu starea sa de sănătate, vă informăm că aceasta a fost internată în spitalul județean Alexandria în vederea clarificării situației sale medicale”.

● „Mă numesc **Petre Rihter**, domiciliiez în Galați, micro 21, bloc R. 6, apartamentul 29. Am depus o cerere pentru instalarea unui post telefonic încă din 17 10 1978, înregistrată la nr. 50/26 725, dar nici pînă astăzi ca nu mi-a fost rezolvată. Menționez că sînt un om în vîrstă, atît soția cit și cei doi nepoți sînt bolnavi, sînt nevoiți să chem uneori salvarea și trebuie să mă deplasez pînă la poștă pentru a o putea face”.

● **Consiliul popular al Sectorului 4:** „Urmare scrisorii adresate de către **Petre Sandu**, domiciliat în șoseaua Olteniței nr. 183 — bloc 1, apartament 99 — vă comunicăm că ICRAL „Berceni”, prin unitatea sa din strada Secuilor nr. 8 — S.G.L. nr. 5, a efectuat lucrările de reparații în apartamentul 103, eliminînd astfel sursa inundațiilor în locuința lui P.S.”.

● **Ministerul Muncii:** „În legătură cu scrisoarea adresată de către **Oprea Sălceanu** din Ploiești — nemulțumit de faptul că-i fusese schimbat locul de muncă din cadrul I.P.L. — vă facem cunoscut: La intervenția Consiliului Județean al sindicatelor Prahova, s-a reanalizat situația celui în cauză, acesta fiind trecut în final la atelierul de montaj, situat în sediul unității, unde și

efortul este mai redus, măsură acceptată de O.S.”.

● „În urma mai multor discuții cu colegii mei de navetă, m-am hotărît să vă scriu aceste rînduri, pentru a vă sesiza — și în numele lor — următoarele: sîntem mai mulți oameni ai muncii care facem naveta pe ruta Mangalia — Constanța; trenul cu care plecăm de obicei din Mangalia are plecare la orele 5 dimineața, iar casa de bilete — una singură, din cele două instalate — se deschide la orele 4.35, uneori chiar și mai tîrziu. În această situație se produce mare înghesuială, astfel că la plecarea trenului, la rînd se mai află 20-30 de persoane fără bilet, fiind nevoite să apeleze în ultimă instanță la conductorul de tren, acesta alegîndu-i uneori „pe sprinceană”... În plus, există pericolul unor accidente. Nu se poate găsi o soluție?!” (**Tudor Toma**, om al muncii la IACHP, antrepriza STG — Constanța, domiciliat în Mangalia, strada Pictor Tonitza nr. 1, blocul C.2, apartament 17).

● **Consiliul popular al municipiului Petroșani:**

„Referitor la scrisoarea numitului **Mihai Pop** din Petroșani, strada Păcii, blocul 18, apartamentul 18, care solicită reîncaadrarea la întreprinderea de utilaj minier Petroșani, din cercetările efectuate au rezultat următoarele: I.U.M. i-a desfăcut acestuia contractul de muncă în urma celor 140 absențe nemotivate; reanalizîndu-se cazul, și dînd dovadă de înțelegere, întreprinderea l-a reîncaadrat pe

Dincolo de aparențe

Doi minori cu spirit de observație

După cele îndurate — fizic și psihic — în condiții de spaimă și intinerice, era normal ca victima să nu rețină aproape nimic din ceea ce ar fi putut ajuta la identificarea agresorului. Faptul că acesta afirmase, inițial, cînd intrase prin surprindere în locuința femeii, că ar fi din Bartolomeu și s-a eliberat recent din penitenciar, fusese interpretat, în mod firesc, de ofițerii judiciari care începuseră cercetările, ca o stratagemă a infractorului menită să deruteze... Care individ din această categorie oferă victimei asemenea indicii?

În rest, **Victoria Turea** din Săcele, în vîrstă de 66 ani, locuind de mai mulți ani singură și trezindu-se într-o noapte cu un necunoscut care intrase în casă prin forțarea ușii și nu ezitase s-o maltrateze pentru a-i spune unde păstrează bruma de economii, nu putea indica ofițerilor de la judiciar decît aproximativ statura atacatorului: „era măruntel, dar cîinos...”

Au astfel de „semnalmente” la îndemină, aflate după ce femeia fusese internată în spital pentru îngrijiri, ofițerii **Nicolae Neagu**, **Alexandru Efta** și **Nicolae Jitaru** din serviciul judiciar al Miliției Județului Brașov își încep febrila și meticuloasă activitate de identificare a celui care săvîrșise tîlhăria.

Este de la sine înțeles că în asemenea împrejurări nebuloose multe și nu ușoare eforturi se irosesc pentru verificări operative, multilaterale, care ar putea fi evitate dacă ar exista indicii mai plauzibile cu privire la autor. Oricum, atunci cînd este vorba de înfruptarea justiției, de prinderea și cercetarea celui care încalcă flagrant și prin violență legea nu sînt precupețite eforturile și imaginația selectivă, bazată pe experiență profesională și discernămint.

Ceea ce au dovedit cu prisosință și ofițerii **Neagu**, **Efta** și **Jitaru**, identificînd în numai trei zile și nopți de căutări, prin epuizarea a zeci de ipoteze, pe cel care comisese fapta, deși acesta nu avea nici antecedente

Mihai Pop începînd cu data de 7 septembrie a.c., la secția hidroaerului.”

Consiliul popular al județului Maramureș:

„În legătură cu scrisoarea **Mariei Gavril** din Baia Mare, bulevardul Republicii nr. 11/18, care solicita sprijin pentru reîncaadrarea în muncă, vă comunicăm că în ziua de 18 09 a.c. cu dispoziția de repartizare nr. 42580, ea a fost repartizată la întreprinderea de morărit și panificație Baia Mare”.

Consiliul popular al județului Călărași:

„Urmare scrisorii lui **Ion Voicu** din orașul Oltenița, strada Argeșului nr. 228, prin care acesta solicită spațiu din fondul locativ de stat: din verificările efectuate a rezultat că se confirmă cele sesizate: Biroul executiv al Consiliului popular al orașului Oltenița, în sedința din 26 11 1985 a aprobat să i se repartizeze apartamentul nr. 11 din blocul 101, scara A, etajul II”.

I.J.G.C.L. — Olt:

„Urmare verificărilor efectuate cu privire la scrisoarea **Ruxandrei Mutu** din orașul Caracal, s-a constatat că sesizările sînt întemeiate, drept pentru care în data de 9 10 a.c., E.G.C.L. Caracal a perfectat contractul de închiriere nr. 537 cu R.M. pentru apartamentul nr. 16, blocul 5, scara A, strada Antonius Caracalla, din acest oraș”.

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Comentariul săptămânii

Vot de încredere

Despre rolul important al numeroaselor organizații și grupări înregimentate în frontul larg al mișcării pentru pace și dezarmare am scris în mai multe rânduri. Meritul de căpetenie al acestor mișcări, spuneam cu unul din privilegiile amintite, consistă în conștientizarea locuitorilor planetei noastre de pericolul mortal pe care-l reprezintă pentru omenire în momentul de față izbucnirea unui război, mai ales a unui război nuclear. Iată că, recent, uneia din organizațiile antinucleare, intitulată „Medicii lumii pentru prevenirea războiului nuclear” (cu inițialele englezești, IPPNW) i s-a decernat premiul Nobel pentru pace tocmai avându-se în vedere activitatea ei organizatorică pentru conștientizarea opiniei publice cu privire la consecințele catastrofale ale unui război nuclear.

„Medicii lumii pentru prevenirea războiului nuclear” a fost creată în decembrie 1980 la Geneva, de doi reputați specialiști în cardiologie, americanul Bernard Lown și sovieticul Evgheni Ceazov, care îndeplinesc și funcția de copreședinți. În cei 5 ani de existență, organizația s-a făcut cunoscută pentru consecvența și abnegația cu care a acționat în vederea alertării opiniei publice mondiale asupra riscurilor incalculabile ale unui conflict atomic — în fața căruia medicina ar fi neputincioasă —, reușind să grupeze un număr impresionant de aderenți (135.000) din 41 de țări, între care și România, diferite ca orinduire, mărime, concepții filosofice, situate geografic. Plecând de la premisa că medicii, prin însăși specialitatea lor, au datorită de a face cunoscut lumii adevărul cu privire la efectele unui holocaust nuclear, organizația a inițiat și condus anumite studii ale căror concluzii au avut ecouri largi în lume, căpătând o forță de care oamenii politici au început să țină seamă. Printre aderenții IPPNW se numără și medicii care au dat primele ajutoare în august 1945, după exploziile atomice de la Hiroshima și de la Nagasaki. La ultimul lor congres, care a avut loc în această vară, membrii organizației au adresat celor două mari puteri nucleare un apel cerind să se treacă neîntârziat la înghețarea controlată a producerii și a experimentării armelor nucleare, ca și la oprirea amplasării acestor arme și a mijloacelor de transportare a lor la țintă, urmată de reducerea treptată și, în final, de lichidarea întregului armament atomic — program în care, după cum se poate lesne observa, se regăsesc idei și propuneri în sprijinul cărora România militează statornic de multă vreme.

Vestea decernării premiului Nobel pentru pace IPPNW i-a găsit pe inițiatorii la Geneva, unde avea loc o reuniune de trei zile a organizației, încheiată prin publicarea unei declarații în care războiul nuclear era considerat ca „epidemia finală” ce se cuvine combătută cu cea mai mare energie de către medicii întregii lumi. Arătând că un premiu și mai mare, pentru organizație și pentru umanitate, ar fi oprirea tuturor experiențelor cu arma nucleară, prof. Lown a spus: „Noi ne străduim să facem lumea să înțeleagă primejdiile. Ne aflăm la marginea prăpastiei și trebuie să ne oprim. Liderii politici și militari au pierdut controlul asupra inarmărilor. Există acum suficiente arme nucleare pentru a distruge omenirea de 100 de ori și nu există exemplul în istorie cind stocurile de arme nu au fost în cele din urmă folosite”. Prof. Ceazov a adăugat că multă lume, și nu numai oameni simpli ci și conducători politici și lideri religioși, nu cunosc consecințele unui conflict nuclear. Activitatea noastră, a spus el, catalizează oamenii în acțiunea de sprijinire a IPPNW privind „prescripția medicală” pentru o înghețare a experiențelor cu arme nucleare.

Incununind o activitate nobilă și rodnică, de mare actualitate, premiul Nobel pentru pace pe 1985 a fost pe bună dreptate caracterizat ca un mare vot de încredere în favoarea mișcării antinucleare mondiale și, totodată, ca un factor încurajator în perspectiva apropiatelor contacte la nivel înalt Est-Vest.

ION D. GOIA ■

Chei pentru Babel

Dacă există un loc unde calculatorul este așteptat cu înfierbintare, probabil că lingvistica n-ar trebui considerată în primul rând. Dar nici în ultimul. Intrarea Spaniei și Portugaliei în Piața comună a determinat Comisia Europeană să recomande o simplificare a regimului de translație orală în instituțiile europene. Cu cele două noi ocupante de scaun în jurul mesei, numărul limbilor folosite ajunge la nouă — franceza, engleza, germana, italiana, olandeza, daneza, greaca, spaniola și portugheza. Irlanda a renunțat să pretindă traducerea în dialectul propriu cu excepția textelor fundamentale.

Fără a se impune birocratic o reducere a limbilor de lucru, — ar fi și greu de obținut o asemenea treabă — s-a avansat ideea că mulți din delegații prezente la exercițiul marilor reuniuni internaționale unde se vorbește de regulă doar câteva. Nu au fost desigur precizate dar nici nu este greu de înțeles: franceza, engleza și spaniola. Dacă ar fi preluat obiceiul și aici, simplificarea promite să devină regulă. Ar rămâne pe dinafară germana, neîntrebuțată în organismele internaționale cu excepția Biroului Internațional al Muncii. Comisia europeană a atras atenția asupra unui adevăr: distincția — necesară — dintre reuniunile de delegații politici și sociali (care nu au totdeauna o mare competență lingvistică) și sedințele de experți și funcționari, știutori, de regulă, de limbi străine.

Se recomandă, pentru început, traducerea asimetrică: fiecare vorbește în limba lui dar traducerea nu se face decât în anumite limbi.

Aproape un sfert din cei 10.000 de „eurocrați” sint ocupați cu sectorul lingvistic, comisia europeană având cel mai mare serviciu de interpretare din lume. Acest serviciu costă 15,87 milioane de dolari în 1983, circumscriind activități zilnice de traducere orală a circa 45 de reuniuni, adesea cu tematici de strictă specialitate. În melanjul lingvistic provocat de reuniuni de tipul ministerial ori de experți apar probleme de mare dificultate. Intrarea Greciei în 1981 a adus de sine evasiimposibilitatea de a găsi traducători pentru anumite perechi de limbi (vezi greacă — daneză). Cam la fel va fi situația în rezolvarea dispozițiilor portugheze — greacă, olandeză — portugheză.

Reforma dorită întârzie dar umbra lor amenință. Un computer va prinde bine și aici, oricât de greu s-ar naște.

NEAGU UDROIU ■

Dialogul om-computer

Ce cred americanii despre dialogul om-computer? Într-un sondaj pe această temă 80 la sută din răspunsuri cred că în viitorul apropiat computerele de casă vor fi la fel de răspândite ca și televizoarele și mașinile de spălat. Optimismul celor chestionați rămâne în afara oricărui dubiu: chiar dacă pericolul șomajului și dezumanizării există, computerizarea trebuie salutăată în primul rând pentru că ea aduce cu sine creșterea producției și prin aceasta a standardului de viață, perfecționarea educației copiilor noștri. Dovadă, vânzările. Într-un an, 1980, circa 20 de firme vindeau 724.000 de computere personale, însumând 1,8 miliarde dolari. În anul următor, vânzările au urcat la 1,4 milioane unități în valoare de 3 miliarde dolari. În 1983, se comercializau 2,8 milioane computere, pentru aproape 5 miliarde dolari.

În 1982, Japonia vindea 435.000 de computere, Europa occidentală — 392.000. Cu ce efect?

U. NEAGU ■

Recorduri și... rechini

Nu demult într-o regiune situată undeva în sudul Siciliei se petrecea următoarea scenă: un tinăr se arunca în apă, și intra într-o cușcă construită din bare rezistente de oțel aflată deja acolo, după care începea să inoate, odată cu el deplasându-se și cușca trasă de ambarcațiuni cu motor. După 30 de ore și 20 de minute de efort continuu el reușea să ajungă la țărnuț insulei Gozo, ce aparține Maltei. Se stabilea astfel un record — tinărul în vîrstă de 24 ani Farrugia, originar chiar din Malta, reușea să fie primul om care trecea înot strîmtoarea lată de 87 de kilometri a Maltei. Și, mulțumită cuștii, scăpa nevățat de atacurile rechinelor.

Acastă știre de ultimă oră se adaugă la bogata cronică a unor adevărate maratoane ale inotului care s-a soldat cu recorduri insolite. În toate părțile globului există strîmtoări, căi maritime sau anumite lacuri care au constituit dintotdeauna adevărate provocări naturale pentru performeri de a le trece înot. În Marea Mediterană asemenea „terenuri ale recordurilor” au fost pînă acum, mai frecvent, strîmtoarea Messina dintre Sicilia și „cizma” Italiei sau strîmtoarea Gibraltar dintre Spania și nordul Africii, aceasta din urmă trecută înot încă din 1966 de către britanicul în vîrstă de 21 de ani, David Neale, în decurs de șapte ore și jumătate, folosind și el drept protecție o cușcă ce era deplasată cu ajutorul unor bărci cu motor. Marea Adriatică a fost și ea traversată înot: în 1970 între Trieste și Venetia, de către un salvamarist italian în vîrstă de 35 de ani, care a parcurs distanța de 120 de kilometri în 33 de ore și 27 de minute. Reporteri care au asistat la această cursă palpitantă au înregistrat și cantitatea de mîncare consumată de performer: 70 de ouă, trei kilograme de carne, șase litri de supă etc.

În alte părți ale lumii, principalele puncte de atracție ale amatorilor de performanțe inedite sînt Strîmtoarea Cook dintre insula de nord și cea de sud a Noii Zeelande, strîmtoarea Palk dintre Sri Lanka și India sau strîmtoarea Malacca dintre Indonezia și Malaezia. Ba unii inotători au devenit chiar un fel de colecționari de asemenea recorduri, ca de pildă peruanel

Mulți spun că revoluția informației, prezisă de multă vreme, a sosit și ea aduce cu sine transformări dramatice în viața oamenilor, în felul lor de a munci, și, aproape cert, în modul lor de a gândi.

Ce veste — povești în lumea a treia, din acest punct de vedere? Experții sînt fermi: computerele vor lărgi prăpastia dintre cei care au și cei care nu le au. Se aud și glasuri cum că ieftinitatea și cerbia computerele vor crea noua industrie în timp ce rețeaua internațională de prelucrare automată a datelor vor aduce informații medicale și agricole în cele mai îndepărtate așezări. Crede acest lucru cunoștința noastră mai veche, J. J. Servan — Schreiber, care afirmă că posibilitățile oferite de computer pot înghițea alfabetismul și chiar tradiția supranatalității. Credea la fel Bruno — Kreisky, în a cărui opinie rețelele computerizate de telecomunicații și informare de azi reprezintă același lucru ca și calea ferată, autostrăzile și canalele în altă vreme.

Daniel Carpo, care a traversat Canalul Minecii, dintre Franța și Anglia, strîmtoarea Gibraltar, precum și estuarul fluviului Rio de la Plata pe o distanță de 50 de kilometri, între Argentina și Uruguay.

Neîndoielnic, cea mai cunoscută „pistă a recordurilor” este Canalul Minecii, care anual în lunile august și septembrie îi atrage ca un magnet pe marii inotători. Drept precursor al acestor performanțe este socotit un soldat din armata lui Napoleon, care, luat prizonier în 1815 de britanici, a reușit să sară peste bordul vasului în apropiere de Dover și a ajuns înot înapoi în Franța. În ultimele trei decenii ale secolului XIX au fost înregistrate primele încercări de a trece înot strîmtoarea lată de 33 de kilometri, numai de dragul performanței. Abia în 1875 s-a înregistrat primul succes — căpitanul englez Matthew Webb, 27 de ani, a parcurs traseul respectiv înotînd 21 de ore și 45 de minute. Au trebuit, însă, să treacă 36 de ani pînă cînd s-a consensnat cea de-a doua încercare reușită și alți 12 ani pînă la a treia. Apoi însă succesele au fost obținute în avalanșă și astăzi în lista celor ce au reușit să treacă înot Canalul Minecii sînt menționate numele a peste 300 de inotători.

Începînd din 1927, a fost creată o Asociație a inotătorilor ce au traversat Canalul care veghează cu strictețe la „corectitudinea” traversărilor. Totuși nu au putut fi împiedicate cazurile de adevărată recordomanie: în 1961, un argentinian a fost primul om care a trecut strîmtoarea dus și întors practic fără pauză. În 1981, un inotător din S.U.A. a mărit cu încă un tur performanța, trecînd fără pauză de trei ori înot strîmtoarea. Și sexul frumos a început să colecționeze recorduri. Astfel printre cei care au trecut dus-întors Canalul Minecii se numără și o femeie, iar recordul la „simplu” este deținut tot de o inotătoare — 7 ore și 42 minute. Un australian a ajuns un fel de maniac al traversării acestei strîmtoări — de 19 ori în 13 ani. Cel mai tinăr inotător care a trecut Canalul Minecii nu are decît 11 ani, iar cel mai bătrîn 58.

Pe un alt meridian o altă curiozitate: Canalul Panama, în lungime de 81 kilometri a fost parcurs înot de mai mulți performeri. De fiecare dată, inotătorul ce se angaja în cursă trebuia să plătească taxa minimă pentru trecerea canalului, calculată pentru o navă cu deplasament de sub o tonă!

ROMEO NĂDAȘAN ■

Singurul obiect mai deosebit în bagajele unuia din pasagerii care tocmai sosiseră din strălăutate cu avionul pe aeroportul din Frankfurt pe Main era o tobă tam-tam, un suvenir obișnuit adus dintr-o călătorie în Africa. Rămăsese doar să se îndeplinească formalitățile vamale, cînd funcționarul de la vamă a ciocănit mașinal în tam-tam. În mod neașteptat, dinăuntru s-a auzit o ciocănitură de răspuns. În tobă era ascunsă o... maimuță vie, pe care turistul intenționa să o treacă granița în chip clandestin, drept amintire din concediul petrecut în Africa. Bineînțeles, animalul a fost confiscat iar vremelnicul lui stăpîn a trebuit să plătească o amendă grasă.

Tentativa turistului cu maimuța însemna o încălcare a prevederilor Convenției de la Washington cu privire la apărarea speciilor de animale și de plante rare sau pe cale de dispariție. Convenția nu interzice în principiu comerțul cu astfel de plante și animale, ci numai îl reglementează. Ea pune sub

protecție circa 1.700 de specii de animale și peste 30.000 de specii de plante. Cifrele sînt impresionante, însă măsurile concrete de aplicare a prevederilor Convenției sînt încă deficitare. Este adevărat, datorită acestei reglementări, care datează din 1968,

Maimuța din tam-tam

s-a reușit să se salveze unele animale sălbatice rare, cum sînt leopardul și jaguarul, totuși nimicirea faunei continuă. De foarte multe ori vameșii nu pot să țină piept contrabandiștilor profesioniști. Adesea încălcarea ilegală este descoperită numai datorită întâmplării. Așa, de pildă, unuia din funcționarii de la vama din Bremen i-a sărit în ochi un transport de obiecte de artizanat sosit din Kenya. Pipăind unul din cele

24 de colete, vameșul a depistat un obiect ascuțit. S-a dovedit că în locul obiectelor de artizanat în pachete se aflau 141 de cornuri de rinocer, unul din animalele apărute cu cea mai mare strictețe și din care în Kenya nu au mai rămas decît 1.500 de exemplare.

Business-ul cu animale și păsări exotice este dirijat de profesioniști ai comerțului ilicit, organizații în adevărate bande. Pentru aceștia, Convenția de la Washington nu constituie o opreliște. După cum a declarat un reprezentant al organizației ecologiste „Greenpeace”, în țările Americii Latine funcționează adevărate sindicate de tip mafiot. Cele mai multe din aceste documente, contrafăcute, bineînțeles, provin din Singapore și ele atestă că tigrii, panterele, leopardii, păsările sau plantele rare ce se propun spre vânzare au fost obținute de proprietar înainte de încheierea Convenției de la Washington.

ION CODRU ■

Respectabila virstă a motocicletei

Inventatorul motocicletei, inginerul Gottlieb Daimler nu s-a folosit niciodată de vehiculul pe care l-a creat. Paul, fiul inventatorului, a făcut prima plimbare cu motocicletă rînd cu o viteză de 8 km pe oră. Această primă motocicletă în vîrstă de 100 de ani se păstrează, în

prezent, în muzeul concernului Daimler-Benz din orașul Untertürkheim. Preferințele pentru acest mijloc de călătorie au cunoscut fluctuații de-a lungul timpului. La început, noul vehicul nu a fost prea gustat în Germania. Pe măsură ce anii se apropiau de mijlocul secolului XX, motocicletele erau în mare vogă. În prezent se pare că, dacă n-ar

exista motocicletele japoneze, care domină piața vest-europeană, motocicletă n-ar mai fi ajuns să-și sărbătorească centenarul.

Jaguarii în afara pericolului

Jaguarii, animale pe cale de dispariție da-

torită impușării hranei, vor găsi condiții optime de dezvoltare în rezervăția special amenajată, din Belize, rezervăție ce se întin-

guari din America Centrală care pot ajunge să cîntărească 130 kg. De-acum înaintea nu ne temem că vom fi siliți să vorbim

Accente în lume

despre jaguari doar din amintiri sau că vom vedea numai bolizi care-au împrumutat numele felinei.

O voce și un saxofon

O mare actriță italiană, Adriana Asti, și celebrul interpret de jazz argentinian, Gato Barbieri, s-au întîlnit în spectacolul realizat de Enzo Siciliano, intitulat „Concert pentru Medeea”. Spectacolul a fost prezentat în cadrul festivalului „Oraș spectacol” de la

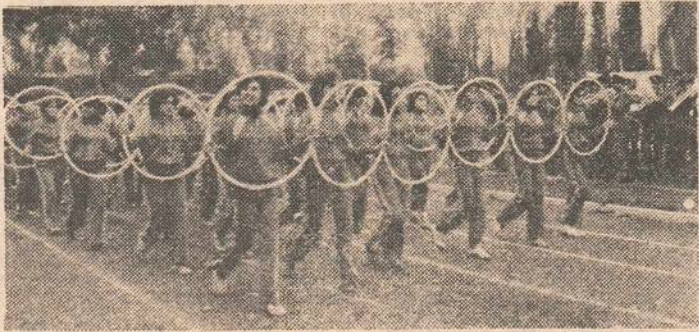
Benevento a cărui temă a fost în acest an: „Teatrul clasicilor recitați”. Regizorul pornind de la tragedia lui Euripide, „Inventează” un dialog între vocea Medeei și sunetul saxofonului care rînd pe rînd, „comentează” cuvintele eroinei și-i provoacă reacțiile.

ELENA GRESCU ■

Tinerțea la ea acasă

Duminică trecută, modernul și frumosul Complex cultural sportiv studentesc Tei a cunoscut o animație deosebită, în ciuda unui frig pătrunzător. Atmosferă tinerească, veselie, culori vii. Mii de studenți au venit aici pentru a lua parte la deschiderea Anului sportiv universitar și de pregătire militară 1985-1986. După parada plutonelor de pregătire militară și a gărzilor patriotice, după parada sportivă la care au participat reprezentanții ai celor 11 institute de învățământ superior din Capitală, organizatorii au oferit studenților, veniți în număr

foarte mare să asiste la această manifestare, interesante programe sportive și cultural-artistice. Un simultan de șah, demonstrații de rachetomodel, automodel, aeromodel, judo, box, scrimă, culturism s.a., o întrecere eliminatorie de ciclism au creat o atmosferă specifică pasiunilor sportive. Pe scena complexului au evoluat formații ale Centrului Universitar București, laureate ale Festivalului artei și creației studentești. Studenții facultăților bucureștene s-au întrecut în cadrul primei ediții a Cupei U.A.S.C. din Centrul Universitar București la atletism, fotbal, volei, tenis de câmp, susținuți ca la orice mare întrecere sportivă de colegii lor.

STUDENTII UNIVERSITATII DE INVALIDITATE SI DE PREGATIRE MILITARA SI A GARZILOR PATRIOTICE, DUPA PARADA SPORTIVA LA CARE AU PARTICIPAT REPREZENTANTII AI CELOR 11 INSTITUTE DE INVATAMANT SUPERIOR DIN CAPITALA, ORGANIZATORII AU OFERIT STUDENTILOR, VENITI IN NUMAR

ULTIMA ORĂ

Un bec de pe vremea lui Edison?

Un bec de pe vremea lui Edison care să mai lumineze și astăzi? Greu de crezut. Și totuși se pare că la unul din candelabrele restaurantului „Parcul Trandafirilor“ este montat un astfel de bec. Cel puțin așa susțin cei care lucrează la acest restaurant. Am fost să-l vedem. Are o formă cu totul deosebită de cea a becurilor cu care ne-am obișnuit. Este conic, din fațete de sticlă subțire și aparent extrem de fragilă, având în vîrf un mic țugui, acolo fiind evident locul prin care a fost vidat. „Becul lui Edison“ nu se aprinde instantaneu ca „străstrănepotul“ lui de astăzi. Trebuie să treacă o secundă, două pentru ca filamentul lui să devină incandescent. Cei de la „Parcul Trandafirilor“ afirmă că becul acesta ar fi singurul exemplar, fabricat chiar pe vremea inventatorului, care mai există la noi în țară. Salonului în care se află această adevărată piesă de muzeu i s-a dat numele de „Salonul Edison“.

Un alt fel de tei

— Tovarășe Mircea Alexan, ce este, în fond, teiul cu port arbustiv și de ce a fost nevoie să fie creat?

— Noi, aici la „Plafar“, activăm în două direcții. Una ecologică, de protejare și salvare a unor specii — cunoscut fiind faptul că exploatarea florei spontane poate duce la sărăcirea bazinelor de producție — și una economică, urmărind obținerea unor producții cât mai bogate. În urmă cu câțiva ani, împreună cu directorul trustului, Florentin Crăciun, am întocmit și am trecut la punerea în practică a unui plan de refacere a potențialului bazinelor din flora spontană. Așa am reușit să salvăm câteva specii care erau pe cale de dispariție și care acum au reintrat în exploatarea economică. Tot pe baza acestui plan am încercat și obținerea unui tei cu port arbustiv, a cărui coroană să pornească de la 30—50 cm de pământ și să nu depășească o înălțime de 5 m. Am solicitat sprijinul Institutului de cercetări și amenajări silvice unde am găsit în ingineră Zenovia Dobrescu un colaborator excelent. Într-un timp relativ scurt munca noastră a fost răsplătită. Am reușit în premieră mondială obținerea teiului cu port arbustiv pentru producția de flori care au valoare medicinală și meliferă.

— Care ar fi avantajele lui față de cel, hai să-i spunem, clasic?

— Să le enumerăm și vă veți convinge ușor că efortul depus pentru obținerea teiului „pitic“ se dovedește a fi pe deplin justificat. Mai întâi, el începe să înflorească la 3 ani în loc de 15

ani, cum se întâmplă la cei pe care i-ați numit clasici. În al doilea rând se obține o mare eficiență economică datorită posibilității recoltării integrale, lucru care nu este posibil la teii obișnuiți ale căror coroane se află la înălțimi mari. Înălțimea redusă a teiului cu port arbustiv evită culesul oarecum devastator care lasă în urma lui — așa cum deseori vedeți pe străzi — mormane de crengi și frunze rupte. Și nu toți culegătorii de ocazie știu că ramurile teiului sînt foarte fragile, desprinzându-se cu mai mare ușurință de trunchi decât cele ale altor arbori și că, deci, se expun unor accidente pe cit de stupide pe atât de grave. Cum nu știu că dacă unul tei i se rup ramurile, el se usucă. În al treilea rând, recoltarea coincide cu tăierea de formare a coroanei (la teii obișnuiți această ultimă operație este imposibilă din pricina înălțimii). Prin formarea coroanei se asigură o expunere uniformă la lumina soarelui, lucru important dacă ne gândim că florile teiului apar numai în partea lumipată. Pentru a observa dezvoltarea în condiții pedoclimatice diferite s-au făcut mai multe plantații și în alte locuri din țară: Tulcea, Craiova, Caracal, Brașov, Hunedoara, Dorohoi. Reușita în realizarea teiului cu port arbustiv ne-a încurajat să încercăm aceeași experiență cu un alt arbore de importanță medicinală mare, salcîmul japonez, care este o sursă de materie primă pentru medicamentele folosite în îmbunătățirea circulației sîngelui.

● La întreprinderea ieșeană „Tehnoton“ s-a trecut la fabricația de seric a miniradioreceptorilor „Eva“. De mărimea unui brichet, acest miniradio cu ascultare la cască poate fi purtat în buzunar și este destinat mai ales tinerilor.

Noutăți în creația de mobilă

Se pare că și la mobilă moda joacă un rol important. Desigur, nu este atât de capricioasă, de schimbătoare, de efemeră ca în vestimentație, dar ea dictează forme, culori, modele și chiar apariția unor piese noi. Să exemplificăm cu ultimele noutăți în domeniul creației de mobilă realizate de Combinatul pentru industrializarea lemnului Pipera. „Se poartă“, din cite ni s-a spus, o mobilă cu suprafețe cu grad înalt de luciu și opace, prin care, deci, nu se vede textura lemnului. Culorile garniturilor sînt foarte variate în funcție de destinație și de gustul cumpărătorului. Acest tip de mobilier este realizat și cu uși

din sticlă, frumos finisate, ceea ce îi conferă un aspect plăcut și modern. Cei care vizitează în aceste zile T.I.B.-ul au, de altfel, ocazia să vadă o cameră de zi concepută în acest stil și care poartă denumirea de „Diamant“. Creatorii de la Pipera se pot mîndri cu faptul că au fost printre primii în Europa care au lansat pe piață un asemenea tip de mobilier, ce s-a bucurat imediat de succes.

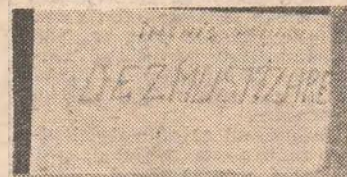
Mobilierul cu intarsi revine și el spectaculos. Lucrînd cu o mîgală de bijutieri, meșterii combină bucațele de furnir în textura și culoarea lor naturală pentru a alcătui motive florale sau geometrice de o finețe excepțională. Rezultatul este incîntător. Ghirlande de trandafiri roșii sau galbeni înconjoară cu delicatețe ovalul mesei și spătarele scaunelor. Florile par naturale și nu alcătuite din infime bucațele de lemn.

● Pe baza unui program special al Centrocop-ului, au fost realizate în premieră mai multe tipuri de jocuri logice sub emblema JECO. Numărul lor depășește cifra 200. Sintem informați că în perioada imediat următoare va fi lansată o altă serie de jocuri interesante. Iată câteva dintre ele: FLEX (50 de

jocuri care se joacă pe aceeași planșă și cu aceleași piese), COLORAMA (care oferă posibilitatea realizării unui mare număr de mozaicuri, cultivînd astfel la copii simțul culorilor), 101 probleme și jocuri geometrice recreative (un mod plăcut de a învăța geometrie). Cartea joc TANGRAM (șapte mici pătrate independente prin alăturarea cărora se pot obține circa 200 de figuri). În vederea dezvoltării spiritului de observație, a logicii și îndemnării, au fost create pentru cei foarte mici jocuri atractive, intitulată „Ce imagine urmează?“, „Ce știți despre?“, două volume cu desene decupabile de mâști din colecția „Zoo-carnaval“.

● În incinta teatrului pentru copii „Ion Creangă“ din Capitală se va deschide în zilele următoare un micromagazin de unde micii spectatori vor putea cumpăra jocurile adresate vîrstei lor.

● Cine dorește să aflu numărul de telefon al vreunei instituții din Capitală, formînd bincîntele 030, se va convinge că informația îi parvine cu mai multă operativitate decît înainte. De ce? La acest serviciu telefonic a fost introdus un nou sistem de furnizare a datelor prin calculator. Se preconizează trecerea pe calculator și a serviciilor 031 și 032, adică a aceluia de la care putem afla numerele de telefon ale abonaților particulari.

● Un cititor al revistei noastre, Sorin Meronduci, din Botosani, ne-a trimis această fotografie informîndu-ne că anunțul cu pricina a stat lipit mai multe zile pe usa unui magazin de dulciuri din localitate. Ce-o fi vrut de fapt responsabilul magazinului? Să introducă în limba română un nou termen? Sau gîmuită „dezmuștizare“ era o „acoperire“ pentru lacătul de la intrare. Mister !!

● La marele șantier al viitorului port maritim Constanța sud a început zilele trecute electrificarea liniei de cale ferată Constanța—Constanța sud. Este vorba de linia care va asigura o legătură operativă a noului port, prin triajul Palas Constanța, cu celelalte colțuri ale țării. Punctul terminus al liniei este la danele de transbordare a mărfurilor din nave de mare tonaj în vasele ce au acces pe Canalul Dunăre — Marea Neagră.

Două premii întii și o singură voce

— Așadar, Leontina Văduva-Ciobanu, cînd te-ai întors din Franța?

— Pe ziua de 8 octombrie cu încă un premiu I, după ce cu două săptămîni în urmă cîștigasem în Olanda alt premiu I.

— Sînt primele tale premii internaționale, deși ești foarte tinăra.

— Sînt în ultimul an la Conservator, secția canto, clasa profesoarei Arta Florescu. Sub îndrumarea ilustrei profesoare am început să mă pregătesc atît pentru concursuri internaționale cît și interne. Cu trei ani în urmă am participat la concursul de la Viviers din Belgia unde am reușit să fiu finalistă fără însă ca aceasta să se materializeze în vreun premiu. Apoi, aparițiile pe scenele românești, precum și premiul II în Festivalul național „Cîntarea României“ au dus, iată, la noile mele succese.

— Îmi spuneai că la ambele concursuri ai avut de înfruntat mulți concurenți. Peste 90 la fiecare. Îmi închipui că juriul a avut de ce să fie exigent.

— Aceste concursuri sînt foarte dificile. Pe plan internațional sînt cotate la un foarte înalt nivel. Pe aceste scene au cîntat Maria Slatinaru Nistor, Eugenia Moldoveanu, Dan Iordăchescu și alții, fiecare avînd cariera artistică pe care o știți. Concursul de la Toulouse (Franța) mi s-a părut de o dificultate deosebită, deoarece a trebuit să mă confrunt cu toate categoriile de voci feminine: mezzosoprane, soprane-dramatice, soprane de coloratură și soprane lirice.

— Cu ce lucrări le-ai depășit?

— Prin grija cu care mi-a fost ales repertoriul de bincunoscuta artistă Arta Florescu — de la Händel pînă la Ravel — am reușit să obțin sufragiile juriului și în final ale publicului.

— De ce în final?

— Este o curiozitate pe care am s-o spun mai tîrziu.

— Să revenim la concurs.

— Spre bucuria mea, la Toulouse, mi-a fost ales în finală un lied de George Enescu alături de aria mare din „Traviata“ pe care am cîntat-o cu orchestra. Poate că par sentimentală, dar cred că beneficiind de privilegiul de-a fi eleva Artei Flores-

cu, care a avut norocul, da, norocul, să studieze liedurile lui Enescu cu însuși maestrul, cred că am reușit să înțeleg ceva din atmosfera pe care Enescu a dorit s-o creeze în partitură.

— Dar în Olanda?

— În Olanda programul a fost mai dificil ca desfășurare. Spre deosebire de Franța, unde am cîntat două piese în fiecare etapă a concursului, în Olanda am cîntat patru piese și, intrucît nu aveam alt premiu internațional, a trebuit să particip și la o etapă eliminatorie.

— Și acum, pentru că mulți cititorii te cunosc dintr-o etapă anterioară studiilor tale de muzică cultă, și anume de cînd apărui alături de mama ta, cunoscuta interpretă a folclorului gorjense Maria Ciobanu, te rog să-mi spui dacă mai ai pentru folclorul aceeași dragoste?

— Sigur că da. M-am născut cu această dragoste. Primul meu impact cu muzica a fost prin intermediul mamei care mi-a călăuzit pașii, cu bincunoscuta-i dragoste pentru cîntec, spre această meserie.

— Ce te-a impresionat cel mai mult în concurs?

— Acum voi spune ceea ce am amintit mai sus. Este vorba de interdicția aplauzelor pe tot parcursul concursului. Eu care aștept mereu nota publicului, am fost uimită. Dar la înmînarea premiilor mi-am dat seama că și publicul îmi dăduse același premiu. Am înțeles asta din bucuria cu care aplaudau, mai ales că acest public, din Toulouse, este recunoscut ca fiind cel mai exigent public al Franței. Încă ceva și cred că trebuie să încheiem. Pe scena de la Toulouse a cîntat și Maria Slatinaru-Nistor în opera „Fidelio“. Știu acest fapt din biroul directorului de teatru unde am văzut o imensă fotografie, aproape cit peretele, cu o imagine din acel spectacol ce o avea ca protagonist pe marea noastră artistă.

— Și acum, inevitabilă întrebare: ce proiecte ai?

— Concursul de la Barcelona (Spania), iar apoi examenele de sfîrșit de an și bincîntele examenului de diploma.

IOANA PROCA ■

crieri hidraulice articulate și gîlante, circulație multifuncțională și posturi de sudură despre care ni s-a spus că sînt competitive pe plan european.

● De curînd a avut loc vernisajul expoziției de pictură a participanților la cea de-a patra Tabără de artă plastică de la Teremia Mare, județul Timiș, organizată sub genericul „Arte și litere“. Răspunzătorii din acest an sînt Coriolan Babeți (critic de artă și inițiatorul a douăzeci de tabere de artă plastică în întreg județul Timiș care au reunit nume importante ale plasticii românești contemporane), Călin Belocescu, Alexandru Chira, Pavel Codîță, Constantin Flondor, Paul Gherasim, Constantin Răducan, Doru Turcan și doi oaspeți din Republica Democrată Germană, Barbara Herman și Elke Hopfe. Cu acest prilej a fost inaugurată și noua clădire a Galeriei permanente de pictură contemporană în care vor figura și lucrările din edițiile anterioare aparținînd lui Horia Bernea, Sorin Dumitrescu, Ion Grigorescu, Silviu Oravițan Crețu ș.a. Această galerie face parte dintr-un complex care conține și alte muzee: de istorie contemporană, de arheologie, de viticultură, de arhitectură și unul omagial Nichita Stănescu. Reușită demnă de toată lauda, care a fost posibilă, în primul rînd, prin eforturile și „neastîmpărul“ lui Willy Heinz, primarul comunei, lingă care a stat, în ultimii ani, profesorul Gheorghe Damian. Se poate spune că Teremia Mare este o comună bogată în toate sensurile (despre recoltele sale vorbește presa mereu) pentru că putine muzee din țară se pot mîndri cu o galerie „blindată“ cu atîtea nume și cu atîtea lucrări de valoare. (Ioan T. Morar)

ALEXANDRU ȘERBAN ■